

Gazdasági Versenyhivatal

BESZÁMOLÓ AZ ORSZÁGGYŰLÉS RÉSZÉRE

a Gazdasági Versenyhivatal 2000. évi tevékenységéről
és a versenytörvény alkalmazása során szerzett,
a verseny tisztaságának és szabadságának érvényesülésével
kapcsolatos tapasztalatokról

Budapest, 2001. április

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 36. §-ának (2) c) pontja előírja a Gazdasági Versenyhivatal elnökének az Országgyűlés számára történő évenkénti beszámolás kötelezettségét.

E beszámoló a Gazdasági Versenyhivatal 2000. évi tevékenységéről szól, valamint arról, hogy a Gazdasági Versenyhivatalnak a versenytörvény alkalmazása során szerzett tapasztalatai szerint a verseny tisztasága és szabadsága miként érvényesül.

E beszámoló – más, a hivatallal és annak tevékenységével kapcsolatos információk mellett – megtalálható a Gazdasági Versenyhivatal internetes honlapján is (www.gvh.hu).

*

A beszámolóval kapcsolatos esetleges észrevételeket kérjük az alábbi címre továbbítani:

levél: „Parlamenti beszámoló 2000” (ezt kérjük a borítékra írni)
Gazdasági Versenyhivatal
1245, Budapest 5. Pf. 1063

email: pb2000@gvh.hu

*

A beszámoló szövege a forrás feltüntetésével szabadon idézhető és hivatkozható.

*

Beszámoló az Országgyűlés részére a Gazdasági Versenyhivatal 2000. évi tevékenységéről és a verseny törvény alkalmazása során szerzett, a verseny tisztaságának és szabadságának érvényesülésével kapcsolatos tapasztalatokról

Gazdasági Versenyhivatal

Budapest, 2001

TARTALOM

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS AJÁNLÁS AZ ORSZÁGGYŰLÉS SZÁMÁRA	7
---	---

RÉSZLETES BESZÁMOLÓ

I. <u>ÁLTALÁNOS TAPASZTALATOK</u>	11
1.1. <u>A piaci viszonyok változása</u>	11
1.1.1. <u>Az állam beavatkozásának hatásai</u>	11
1.1.2. <u>Az üzleti döntéseken alapuló folyamatok</u>	12
1.2. <u>A versenyszabályozás jogi hátterének változása</u>	13
1.2.1. <u>A versenytörvény módosulásai</u>	13
1.2.2. <u>A szélesebb jogi környezet változása</u>	14
1.2.3. <u>Az Alkotmánybíróság versennyel kapcsolatos határozatai</u>	14
II. <u>ELJÁRÁSOK</u>	15
2.1. <u>Bejelentések</u>	16
2.2. <u>Versenylüqveleti eljárások</u>	16
2.2.1. <u>Fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása</u>	16
2.2.2. <u>Versenyt korlátozó megállapodások</u>	19
2.2.3. <u>Erőfölénnyel való visszaélés</u>	22
2.2.4. <u>Összefonódások ellenőrzése</u>	25
2.3. <u>A bírósági felülvizsgálat tapasztalatai</u>	28
2.3.1. <u>Előző versenytörvény</u>	29
2.3.2. <u>Jelenlegi versenytörvény</u>	29
2.4. <u>Bírsáqbeszedési gyakorlat</u>	30
III. <u>VERSENYPÁRTOLÁSI TEVÉKENYSÉG</u>	30
3.1. <u>Aktív szerepvállalás a versenyt érintő kérdésekben</u>	31
3.2. <u>Jogszabály-véleményezési tevékenység</u>	32
3.3. <u>Egyéb versenypártoló tevékenység</u>	36
IV. <u>A VERSENYKULTÚRA FEJLESZTÉSE</u>	38
V. <u>INTÉZMÉNYI ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK</u>	38
5.1. <u>Intézményi kapcsolatok</u>	38
5.2. <u>Nemzetközi kapcsolatok</u>	40
VI. <u>MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK ÉS EGYÉB INFORMÁCIÓK</u>	41
<u>TÁBLÁZATOK</u>	43

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS AJÁNLÁS AZ ORSZÁGGYŰLÉS SZÁMÁRA

Általános tapasztalatok

1. Az állam beavatkozásának a piaci viszonyokra gyakorolt hatásai közül a különféle, szektorokra vonatkozó állami szabályozások átalakítása, illetve ennek előkészítése emelhető ki. Tovább folyt a távközlési és a villamos energia szektor piacnyitásának előkészítése, változatlanul hiányzik azonban egy egységes és átfogó szabályozási reform, valamint az erős és autonóm szektorális szabályozást felügyelő hatóságok megteremtésére irányuló szándék.
2. Szabályozási lépések történtek az egészségügy területén is, ahol azonban az új szabályok többsége egyértelműen a verseny ellenében hat, valamint a gyógyszerpiacokon, ahol az intenzív kormányzati próbálkozások ellenére csak felemás megoldások születtek. Ez, és néhány más állami döntés arra utal, hogy a kormányzat nem minden esetben ismeri fel a versenyben rejlő – igaz, nem rövid távon ható – előnyöket.
3. Az üzleti döntéseken alapuló folyamatok közül figyelmet érdemel a kábeltelevíziós tevékenységben bekövetkezett erőteljes koncentráció, amelynek a küszöbön álló távközlési liberalizációval összefüggésben van jelentősége. Új (negyedik) szereplő piacralépésével erősödött a verseny a mobil távközlésben, ami hozzájárult az iparág gyors növekedéséhez, ugyanakkor a domináns vezetékes szolgáltató, leányvállalata révén, ezen a területen is piacvezető.
4. Az élelmiszeriparban folytatódott a koncentráció növekedése, ami részben a piacot elhagyni kényszerülők kilépésével, részben a náluk erősebb és stratégiával rendelkező vállalkozások lépéseivel magyarázható. Az iparban nem következett be érdemi változás a verseny magyarországi feltételeit illetően annak ellenére, hogy a világgazdaságba való integráltság folytán a nemzetközi akvizíciós hullám Magyarországon is érezte hatását. Átrendeződőben van – koncentrálik – a gyógyszer-nagykereskedelem szerkezete, és patikaláncok kialakulása figyelhető meg a gyógyszer-kiskereskedelemben. A napi cikkek kiskereskedelmében folytatódott a hipermarketek térnyerése a kisebb méretű üzletek rovására.
5. A pénzügyi szférán belül a hitelintézeti szektor stabilabbá és tőkeerősebbé vált, összeolvadások és kilépések révén a piaci szereplők száma csökkent. Folytatódott a befektetési vállalkozások koncentrációja, mivel megnőtt a cégfelvásárlások és állomány-átruházások száma.
6. **Módosult a versenytörvény** – a módosítás nem volt alapvető, inkább a szabályok finomítását jelentette. A módosításra alapvetően annak érdekében került sor, hogy egyes, a jogalkalmazás során kiforrott fogalmak és elvek törvényi szinten kerüljenek rögzítésre, valamint, hogy a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) számára megfelelőbb, a jogalkalmazást segítő eszközök álljanak rendelkezésre. A szélesebb jogi környezet változásából a reklámtörvénynek a megtévesztő reklámok kezelésével kapcsolatos, és a GVH feladatkörét is érintő módosítása érdemel említést.

Versenyfelügyeleti eljárások

7. A GVH 2000-ben 235 versenyfelügyeleti eljárást folytatott le, amelyből 223 zárult versenytanácsi határozattal. Az előző évhez képest a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásával kapcsolatos ügyek aránya kis mértékben csökkent, az antitröszt (vagyis a verseny korlátozásával, illetve a korlátozott versenyhez kötődő visszaéléssel kapcsolatos) ügyek aránya pedig nőtt. 80 esetben került sor a GVH versenyfelügyeleti beavatkozására, és a Versenytanács 50 esetben összesen 157.140 e Ft bírságot is kiszabott. A bírsággal zárult esetekből 30 emelkedett jogerőre 43.140 e Ft összegben, amiből csak egyetlen esetben nem fizették be a bírságot 100 e Ft értékben. 2000-ben egyébként 89.061 e Ft bírságösszeget fizettek be a vállalkozások.
8. **A fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának** tilalmával kapcsolatban 86 ügyzáró versenytanácsi határozat született, ebből 47 esetben került sor GVH beavatkozásra, és 46.600 e Ft bírságot vetett ki a Versenytanács, míg jogerőre 16 határozat emelkedett. Az ügytípus tekintetében a 2000. év nem hozott alapvető változást a korábbi évek tendenciáihoz képest, továbbra is a pénzügyi szolgáltatások és a gyógyászati termékek piaca volt a leginkább érintett terület. Sok hiányosság volt tapasztalható a kereskedelmi láncok időszakos akciói során is.
9. **A versenyt korlátozó megállapodásokkal** kapcsolatban a Versenytanács 18 ügyzáró határozatot hozott, és összesen három esetben szabott ki bírságot 96.000 e Ft értékben. A 18 ügyből 11 esetben került sor a GVH beavatkozására. A hat kérelemmel indult eljárásból egy esetben feltétel nélküli, két esetben feltételes egyedi mentesítést adott a Versenytanács, két esetben úgy találta, hogy a szóban forgó megállapodás csekély

jelentőségű, míg egy esetben visszavonták a kérelmet. A 12 hivatalból indított eljárásból kilenc tárt fel jogsértést, ebből hat esetben a csekély mértékű jogsértés, valamint a jogsértő helyzet megszüntetésének vállalására tekintettel a Versenytanács megszüntette az eljárást. A jelentősebb ügyek közé tartozott a hazai piacon gyógyszergyártással és forgalmazással foglalkozó vállalkozások közötti kartell, valamint az egyes kiskereskedelmi láncok és a hústermelők közötti megállapodás, illetve az egyes önszabályozást végző szervezetek 1999-ről áthúzódó vizsgálata.

10. **Az erőfölénnyel való visszaélés tilalma** miatt indult ügyekben 56 versenytanácsi határozat született, melyből 19 esetben került sor GVH beavatkozásra (ebből hét súlyos jogsértést megállapító eset marasztaló döntéssel zárult). A Versenytanács öt esetben szabott ki bírságot összesen 11.800 e Ft értékben, melyek közül egy sem emelkedett még jogerőre. A 2000. évet, az előző esztendő is meghaladó mértékben a kábeltelevíziós szolgáltatók ellen indított eljárások nagy száma jellemezte, amelyek mind gazdasági erőfölénnyel való visszaélés gyanúja miatt indultak. A bejelentők a legtöbbször a programcsomagok tartalmát, a díjváltoztatás közlésének a módját és az előfizetési díjak túlzott mértékű emelését kifogásolták. A Versenytanács mindegyik esetben megállapította a szolgáltató érintett piacon fennálló erőfölényét, jogsértést ezen esetek felében talált, és jellemzően – a jogsértő vállalkozások vállalásaira tekintettel – szünetelést rendelt el.

11. **Az összefonódások** ellenőrzése során a Versenytanács 70 határozatot hozott, 67 esetben kérelemre, három esetben pedig hivatalból, az engedélykérés elmulasztása miatt indult az eljárás. A hivatal kilenc esetben az engedélykérési kötelezettség hiányát állapította meg. A 61 érdemben vizsgált összefonódás közül 58-at feltétel nélkül, kettőt feltétellel engedélyezett, egy esetben pedig megtagadta az engedélyt, így három GVH beavatkozásra került sor. A korábbi évekhez képest lényegesen nagyobb számban fordultak elő külföldi, de Magyarországon jelen levő vállalatok fúzióival kapcsolatos ügyek. A legjelentősebb összefonódások a távközlést, azon belül a kábeltelevíziós és mobiltelefon szolgáltatások területét, az energiaszektort, az autó- és élelmiszeripart, valamint a gyógyszerkereskedelmet érintették.

12. 2000-ben a **bíróság előtt megtámadott versenytanácsi döntések** aránya némileg nőtt. A jogalap tekintetében a bíróságok és a Versenyhivatal jogalkalmazása között továbbra is harmónia volt megfigyelhető.

Versenypártolás

13. A GVH aktívan részt vett az **egységes hírközlési törvény** előkészítésében. Ennek során a verseny szempontjából legfontosabb kérdésekben kifejtette álláspontját, mely szerint a piacnyitásnak a lehető legtöbb tevékenységre ki kell terjednie (a lehető legtöbb kizárólagos jog megszüntetésével), a szabályozásnak hosszú távon az eszköz alapú versenyt kell ösztönöznie, de ehhez átmenetileg elengedhetetlen a szolgáltatás alapú verseny elősegítése, illetve, hogy az ún. egyetemes szolgáltatást nem egyszerűen a kisfogyasztói tarifacsomag aktuális tartalmával kell azonosítani.

14. 2000 őszéig, az Energetikai Piacnyitási Program keretében a GVH részese volt az új **villamos energia törvény** előkészítésének, illetve az Országgyűléshez benyújtott törvényjavaslat módosítására irányuló munkának. Sajnos nem sikerült elérni, hogy a jogszabály részletes kidolgozására a koncepcionális kérdések tisztázása után kerüljön sor, sőt az előkészítés során – különösen 2000 nyarat követően – több részletkérdéssel kapcsolatban is a lehetséges változatok közül a verseny számára kedvezőtlenebbek kerültek elfogadásra.

15. **Jogszabály-véleményezési tevékenysége** során a GVH 2000-ben az előző évekenél több (több, mint 400) előterjesztést és jogszabály tervezetet véleményezett. Sok esetben piacralépési korlátok mesterséges létrehozása miatt emelt kifogást – ez történt az egészségüggyel kapcsolatos előterjesztések jelentős része, a közúti közlekedésről szóló törvény, vagy az egyes szakmákat érintő minősítő vizsgáról szóló tervezet esetén. Említésre érdemesek még azok az esetek, amelyekben a verseny indokolatlan vagy aránytalan korlátozása, vagy a nem végig gondolt szabályozási cél és eszközrendszer általánosabb problémát okozott, mint például a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény, a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos jogszabály, a reklámtörvény módosítása, vagy egyes árak illetve díjak meghatározása.

Egyéb versenypolitikai tevékenység

16. A GVH 2000-ben is kereste e lehetőséget a **versenykultúra** fejlesztésére, a versenyjoggal kapcsolatos ismeretek bővítésére. Munkatársaink számos alkalommal tartottak előadást, adtak nyilatkozatot, tettek közzé publikációt versenypolitikai témakörben, vagy járultak hozzá egyéb módon a versenykultúra magyarországi fejlődéséhez.

17. Tovább bővültek a GVH intézményi kapcsolatai: a hivatal együttműködési megállapodást kötött a Hírközlési Főfelügyelettel és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével, illetve kapcsolatot vett fel egyes

vállalkozásokat képviselő szervezetekkel. Ezen kívül a korábban kialakult intézményi kapcsolatok, illetve mindennapos gyakorlati együttműködés is tovább folytatódott.

18. A GVH nemzetközi kapcsolatait 2000-ben is az EU csatlakozásra való felkészülés dominálta, ennek keretében kapott a hivatal a Phare program keretében technikai segítségnyújtást (EU versenyjogi szemináriumok, informatikai fejlesztés és könyvtár bővítés). Ezen kívül aktivizálódott a közép- és kelet-európai országok versenyhatóságaival történő kapcsolattartás, illetve együttműködés alakult ki velük, és a hivatal szakmai konzultációk formájában történő együttműködésről állapodott meg az USA versenyhatóságaival is.

AJÁNLÁS AZ ORSZÁGGYŰLÉS SZÁMÁRA

Segítse a Hírközlési Főfelügyelet és a Magyar Energia Hivatal erős és autonóm felügyeleti hatósággá válását, és a Gazdasági Versenyhivatallal (GVH) való együttműködését.

19. A piacnyitással összefüggő szabályozást végrehajtó jogalkalmazó szerveknek nagyfokú mérlegelési lehetőséget szükséges biztosítani, annak érdekében, hogy a szükségszerűen általános megfogalmazású jogszabályokat a konkrét helyzeteknek megfelelően képesek legyenek alkalmazni. Lehetővé kell tenni számukra továbbá, hogy a jogbiztonság fokozása érdekében a jogkövető magatartást elősegítő közleményeket bocsáthassanak ki.

20. A felügyeleti hatóságok a jogalkalmazás során kizárólag a szakmai szempontok figyelembevételével, a napi politikai és gazdaságpolitikai szempontok mellőzésével, a szabályozott vállalkozások befolyásától mentes döntéseket hozhatnak – ehhez nagyfokú autonómiával kell rendelkezniük. Az autonómiához a következő feltételek biztosítása szükséges:

- A hatóságok a kormányzati szervekkel nem lehetnek alárendelt viszonyban, döntéseiket a kormányzati szervek nem bírálhatják felül.
- A hatóságok vezetőjének/vezetőinek, illetve döntéshozóinak határozott, és a kormányzati ciklustól eltérő időre szóló mandátummal kell rendelkezniük, a felmentési lehetőségüket pedig jogszabályban szükséges rögzíteni.
- A hatóságok munkatársai számára a szabályozott vállalkozásokkal való kapcsolataikat és érdekeltységüket illetően szigorú összeférhetlenségi szabályokat kell előírni.
- A hatóságoknak anyagi önállóságot szükséges biztosítani.

21. Az autonómia biztosítása mellett a hatóságok tevékenységének a jogállami és demokratikus ellenőrzés alá kell tartoznia, egyben a hosszú távú szakmapolitikai és gazdaságpolitikai szempontoknak kell megfelelnie. Ennek feltételeit a következők szerint szükséges biztosítani:

- A hatóságok döntéseinek bíróság előtti megtámadhatóságát biztosítani kell (jogállami kontroll).
- A hatóságok döntéseinek átláthatóknak kell lenniük (a nyilvánosság, illetve a szakmai nyilvánosság kontrollja).
- A kormányzatnak meghatározó szereppel kell rendelkeznie a hatóságok vezetőinek, illetve döntéshozóinak a mandátumok megújításakor történő kinevezésében (demokratikus kontroll).
- A hatóságok gazdálkodásának a nyilvánosság valamint a szabályozott vállalatok számára átláthatónak és szigorúan ellenőrzöttnek kell lennie.

22. Lényeges továbbá, hogy e hatóságok és a GVH között a megfelelő együttműködés biztosított legyen. A piacnyitás révén a szabályozás autonóm felügyelő hatóság általi alkalmazása és az általános versenyszabályok GVH általi alkalmazása között szoros kapcsolatot kell kialakítani, és e szabályokat egymásra is tekintettel szükséges alkalmazni. Ehhez nélkülözhetetlen a különböző hatóságok közötti kapcsolat és konzultáció, egymás véleményének figyelembe vétele a döntések meghozatala során, valamint az ezt szolgáló jogszabályi keretek megteremtése.

Dr. Nagy Zoltán
a Gazdasági Versenyhivatal

RÉSZLETES BESZÁMOLÓ

I. ÁLTALÁNOS TAPASZTALATOK

1.1. A Piaci viszonyok változása

23. Piaci viszonyokon, illetve versenyfeltételeken versenypolitikai értelemben a piaci szerkezetet és a piacról lépés, illetve a piac elhagyásának feltételeit értjük, mivel legfőképpen e tényezők határozzák meg a verseny intenzitását és egyéb jellemzőit. A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) munkája során figyelmet fordít az olyan folyamatokra – legyenek azok akár állami beavatkozás, akár üzleti döntések következményei –, amelyek hatnak az említett tényezőkre. A piaci viszonyok alakulásának bemutatása nem ugyanaz, mintha a gazdaság egésze fejlődését vagy versenyképességének alakulását mutatnánk be. Az alábbi áttekintés a GVH működése során szerzett tapasztalatokon alapul.

1.1.1. Az állam beavatkozásának hatásai

24. Korábbi beszámolóinkban bemutattuk, hogy a gazdasági átmenet befejeződésével az állami beavatkozások formája is átalakult. A privatizáció fokozatos lecsengése és a kereskedelempolitikai nyitás után a szabályozási típusú intézkedések kerültek előtérbe, 2000-ben azonban nem új szabályozások bevezetése, mint inkább azok kiigazítása vagy megalapozása volt jellemző. Jelentős előkészületek történtek a távközlés, a villamos energia ipar, valamint a földgáz ipar területén a piacnyitás és a szabályozás továbbfejlesztése érdekében.

25. Továbbra is hiányzik egy, a fogyasztók érdekében folyó, valódi verseny megteremtésére irányuló szabályozási reform. Ilyen szabályozási reformot mind a GVH mind az Országgyűlés évek óta szorgalmaz, és mellette a kormány is elkötelezte magát. Ennek ellenére a folyamatban levő piacnyitási programok egymás mellett, egymástól elszigetelten zajlanak. Az átfogó szabályozási reform lényege éppen abban állna, hogy egységes megközelítés alapján születnének döntések, akár a versenyben nem érdekelt csoportok (pl. a korábbi monopólium) érdekeinek rovására is. Bár a villamos energia, a földgáz és a távközlés illetve hírközlés tekintetében előkészítés alatt áll a piacnyitás, e programok akadozva, esetenként jelentős kompromisszumokat, a verseny és a fogyasztók szempontjából kedvezőtlen megoldásokat is elfogadva haladnak előre. Továbbra sem látszik például, hogy hogyan jönnek létre a szabályozás kulcsszereplői, az autonóm felügyelő hatóságok, amelyek feladata lesz, hogy a szabályozást érvényesítsék, illetve további finomítását kezdeményezzék. Az egyes programok elakadásának többnyire valós indokai (pl. a nem megfelelő előkészítés) voltak, ez azonban nem fordulhatott volna elő, ha a piacnyitás előkészítéséhez szükséges feltételek és erőforrások kellő időben biztosítva lettek volna.

26. E kérdéshez kapcsolódik egyes hatósági árak, és különösen az energiaárak témája is. Az infláció

leszorítására tett kormányzati lépések kialakításakor indokoltan merül fel a hatósági árak lehető legalacsonyabban tartásának igénye. Az árak lehető legalacsonyabban tartása azonban nem jelentheti azoknak mesterséges, költségek alatt tartását. A hatósági árak mesterségesen alacsonyan tartása, és különösen az egyes termékek vagy szolgáltatások közötti keresztfinanszírozás fokozása átmenetileg talán hatásosan, de nem hatékonyan csökkenti az inflációt – a mesterséges eltérítés hosszabb távon nem fenntartható, a negatív hatások előbb utóbb megjelennek az árakban is, vagy más formában (pl. vagyonfelélés, támogatási igény) jelentkeznek. A valódi megoldás egyrészt a verseny bevezetése, és a valódi verseny számára kedvező feltételek kialakítása, – mert az kordában tartja az árakat, – másrészt olyan korszerű szabályozás alkalmazása lenne, amely a költségek csökkentésére ösztönzi a szabályozott vállalatokat, és hosszabb távon a gazdaságilag indokolt költségekhez képes közelíteni az árakat.

27. 2000-ben, a korábbi évekhez hasonlóan, a verseny szempontjából nem kielégítő kormányzati lépések is megfigyelhetők voltak. Ilyen volt az, hogy az autópálya-építési program és a Postabank értékesítési pályázatát nélkül kezdődött meg. Bár a legtöbbször valóban körülményes és hosszadalmas versenytárgyalások mellőzése különleges helyzetekben járhat bizonyos előnyökkel (és természetesen jogszerű is lehet), lényeges, hogy ilyen esetekben a kormányzat mérlegelje a versenyellenes megoldások hátrányait is. Ennek jelentősége – többek között – azért különösen nagy, mert az állam versennyel kapcsolatos viselkedése a közvetlen hatásokon túlmenően jelzésértékű is.

28. Az egészségügyi szektorban fokozatosan és felemásan folyik a piaci jellegű szabályozási elemek rendszerbe illesztése. A praxisjogról szóló törvény¹ bevezette a háziorvosi szolgáltatások területén a praxisjogot, amellyel kapcsolatosan a GVH főként fenntartásokat tudott és tud megfogalmazni, tekintettel arra, hogy nem volt indokolt egy ilyen új, versenyhatását tekintve a területi monopolizációt megerősítő piacról lépési korlát megteremtése. Az első év tapasztalatai alapján már most olyan módosítási törekvések is tapasztalhatók, amelyek a monopolhelyzet erősítését szorgalmazzák. Ez a szabályozás hosszabb távon a tényleges verseny kialakulása, erősödése ellen hat.

29. A gyógyszerpiacon 2000-ben tapasztalt események rámutattak arra, hogy bár a gyógyszergyártó vállalkozások tisztában vannak a piacgazdasági követelményekkel, és érdekeiket hatásosan tudják érvényesíteni a gyengébb fogyasztói oldallal szemben, a gazdasági szabályozás nem tudta követni a piaci változásokat, ami a két oldal közötti feszültséghez, illetve a kormányrendeletben érvénybe léptetett árfelfogasztáshoz vezetett. A szabályozási környezet

¹ 2000. évi II. törvény az önálló orvosi tevékenységről

némileg változott ugyan az év folyamán (egyes támogatási részletszabályok módosultak), de érdemi, hosszabb távon ható változást ez nem hozott, s a szabályozás átláthatóságát, kiszámíthatóságát eredményező, ennek a piacnak a sajátosságait teljességében kezelni képes szabályozási megoldás még várat magára.

30. A gazdasági átmenet eredményeinek kedvező visszaigazolása, hogy az USA kereskedelmi minisztériuma az antidömping eljárások és a kiegyenlítő vámokkal kapcsolatos eljárások tekintetében átsorolta Magyarországot a piacgazdaságként elismert országok közé, valamint az, – hogy ahogy az OECD a magyar szabályozás reformjáról készített ország tanulmányában megállapította, – hazánkban megtörtént az áruk, a kereskedelem és a befektetések csaknem teljes liberalizálása, és szinte valamennyi állami vállalatot privatizálták.

31. A magánkézbe adható vagyon az elmúlt évek során jelentősen lecsökkent, így a privatizációs folyamatot felügyelő ÁPV Rt. elsősorban vagyonkezelői szerepét gyakorolja. A kormány 2000-ben további feladatokkal bízta meg a vagyonkezelőt, amelyek megvalósítása során hangsúlyt kapott az állami támogatás jellegű pénzeszközök felhasználása. Így például a Magyar Fejlesztési Bank (MFB), az autópálya-építés menedzselésével megbízott szervezet feltökésítése az ÁPV Rt. privatizációs tartalékalapjából történt. Ez verseny szempontból problematikus, mert a közbeszerzési törvény² hatálya e szervezetre nem terjed ki, s ennek következtében az úthálózat-építési projekt esetleg versenyt torzító módon valósul meg. Fontos ennek a kérdésnek a felvetése az EU-hoz történő csatlakozás szempontjából is, mivel az Európai Unió Bizottsága azt várja Magyarországtól, hogy a közösségi elvekkel összhangban álló, transzparens rendszert működtessen az állami támogatások terén. Ugyanakkor a közbeszerzési törvény személyi hatályáról szóló rendelkezésben található joghézag – a gazdálkodó szervezet által működési támogatásként nyújtott állami segítség indokolatlan juttatása révén – teret enged a versenyszabályok sérülésének. Indokolt még megemlíteni, hogy a MFB státus-szabályainak újraalkotása, a nonprofit és a vállalkozási tevékenységek szétválasztásának hiánya a versenysemlegesség sérülésének veszélyét hordozó konstrukció, ami okkal kelt aggodalmat mind általában a versenypolitikai szempontok mellőzése, a támogatások átláthatatlansága, mind konkrétan a bankpiaci verseny várható torzulásai miatt.

1.1.2. Az üzleti döntéseken alapuló folyamatok

32. 2000-ben a **kábeltelevíziós üzletág** iránt tovább fokozódott a távközlési társaságok érdeklődése, s jelentős koncentrációnövekedés volt tapasztalható. A kábeltelevíziós infrastruktúrája a vezetékes távközlési piac helyi hálózatának helyettesítésére leginkább

alkalmassá tehető eszköz. Ez azért lényeges körülmény, mert a helyi hozzáférési hálózat általában természetes monopólium, mivel a hálózatépítés beruházási és az ún. állandó költségei magasak, a versenytársak piacralépési lehetőségei korlátozottak, minek következtében a hálózat üzemeltetői jellemzően erőfölényes helyzetben vannak. A szolgáltatás sajátossága, hogy csak nagy számú és koncentráltan elhelyezkedő előfizető esetén gazdaságos a tevékenység, ezért azokon a területeken, ahol már működik kábeltelevíziós vállalkozás, gazdasági szempontból korlátozott a piacra lépés lehetősége. A kizárólagosság megszűnésével, a távközlési piac 2002-ben általános érvénnyel bekövetkező liberalizációjával jogilag is elhárul az akadály más vállalkozások piacra lépése elől mind a végfelhasználóknak nyújtott előfizetői, mind a távközlési vállalkozások részére teljesített hálózati összekapcsolási és hozzáférési szolgáltatások tekintetében. A kizárólagosság megszűnésekor várhatóan több vállalkozás is rendelkezik majd a piacra lépéshez szükséges infrastruktúrával, a helyi hálózatok tekintetében azonban a kizárólagos joggal rendelkező koncessziós szolgáltatóknak valószínűleg egyedül a kábeltelevíziós hálózatok versenyével kell számolniuk, ezért a távközlési piacok fejlődése szempontjából kiemelt jelentősége van annak, hogy milyen események következnek be a kábeltelevíziós iparág struktúrájában.

33. **A mobil rádiótelefon szolgáltatás piacán** 1999 decemberében jelent meg új piaci szereplőként a Vodafone irányítása alatt álló és e márkanév alatt értékesítő V.R.A.M. Rt. A megszerzett koncessziós jogosultság birtokában a szolgáltatónak lehetősége nyílt a 900 és az 1800 Mhz-es frekvencián való szolgáltatásra, így az új piacralépővel három résztvevőre szélesedett a hazai digitális mobil rádiótelefon szolgáltatás. Részben az új szereplő által támasztott verseny következtében a 2000. évben 97,1 %-kal, majdnem kétszeresére bővült az előfizetőszámot tekintve a mobil piac. (1999 decemberében másfélmillió előfizető volt, míg 2000 decemberében ugyanez a szám 3 millió fő lett.) A mobil rádiótelefon szolgáltatás a piac bővülésével egyre kiemelkedőbb helyet foglal el a teljes hírközlési ágazatban, ezért különösen jelentős az a tény, hogy évközben a vezető mobil szolgáltató felett egyedül szerzett irányítást a MATÁV Rt.

34. A **mezőgazdaságra** és az **élelmiszeriparra** már évek óta általános termelészűkülés jellemző. Eközben a mezőgazdaságban a vállalati szerkezet alapvetően nem változott, a feldolgozóiparban viszont tovább nőtt a koncentráció. A élelmiszeriparban tapasztalható koncentrációnövekedés részben a piacot elhagyni kényszerülők kilépésével, részben pedig a hosszú távú stratégiával rendelkező vállalkozások lépéseivel magyarázható. A tőkeerős vállalkozások felvásárlásokkal szereztek egyre nagyobb piaci részesedést, ezek a – GVH által is engedélyezett – fúziók azonban nem veszélyeztették a verseny fennmaradását.

35. A globalizáció kiváltotta fúziós hullám érintette a magyarországi **ipari szektort** is, mivel itt vannak jelen a legnagyobb arányban a nemzetközi vállalkozások magyarországi érdekeltségei. 2000-ben fordult elő először, hogy Magyarországon a külföldi gyártók főként zöldmezős beruházásai mellett egyes vállalkozások

² 1995. évi XL. törvény a közbeszerzésekről

kivonultak a piacról, vagy termékszerkezet-váltással részegység-gyártásra álltak át.

36. A **gyógyszer-nagykereskedelem** szerkezete átrendeződően van, a koncentráció tovább nőtt, és ma már lényegében 5-6 nagykereskedelmi vállalkozás realizálja a gyógyszerforgalom 90 %-át. A várhatóan nagyobb átrendeződést eredményező, a jelenleg még állami tulajdonban lévő Hungaropharma privatizációja késik. A **gyógyszer-kiskereskedelemben** új patikalánc alakult ki, amit – bár aránya és jelentősége még nem számottevő – a szakma nagy ellenérzéssel fogadott. Ennek az oka részben az attól való félelem, hogy a gyógyszer kiskereskedelemben a gyógyszerész szakmai szempontok háttérbe kerülnek az üzleti megfontolásokkal szemben, azonban az is látható, hogy egy gyógyszer-tári lánchoz való tartozás – a hatékonysági előnyök miatt – erősíti az oda tartozó gyógyszertárak versenybeli pozícióit. Ez még akkor is igaz, hogyha jelenleg az árverseny a gyógyszer kiskereskedelemben nem megengedett.

37. Míg a **kiskereskedelem** forgalma szerény mértékben növekedett, addig az **élelmiszer-kiskereskedelem** forgalma 4 %-kal csökkent. Jelentős változás az értékesítési helyszínek számában és az eladói alapterület növekedésében volt érezhető. Jellemző volt a hipermarketek intenzív terjeszkedése, részesezésük növekedése, ami a szupermarketek és a kisméretű üzletek forgalmának rovására történt.

38. A **pénzügyi szféra** biztosítási szegmensében nem történt jelentősebb változás, a hitelintézeti piac viszont a korábrinál stabilabbá, tőkeerősebbé vált. A bankok egy csoportja jövedelmező gazdálkodást folytatott, elsősorban a hitelezési tevékenységét bővítette, ami részben a lakáshitelekre vonatkozó kormányzati intézkedéseket követő hitelintézeti versenynek, részben pedig a dinamikus növekvő fogyasztási, valamint a vállalkozói hitelek növekedésének köszönhető. Összeolvadások és megszűnések következtében a hitelintézetek száma 2000-ben 13-mal csökkent. Összefonódás keretében a Citibankhoz került az ING Bank lakossági üzletága, külföldi események révén a Hypovereinsbank irányítást szerzett a Bank Austria Creditanstalt felett, valamint a K&H és az ABN AMRO külföldi tulajdonosai magyarországi bankjaik közös irányításáról döntöttek. 2000-ben az értékpapír-piacra visszaesés és a befektetési vállalkozások koncentrációja volt jellemző. Míg a megelőző időszakban a brókereszködők okozták a csökkenést, addig 2000-ben jelentősen megnőtt a cégfelvásárlások, állomány-átruházások száma.

1.2. A versenyszabályozás jogi háttérének változása

1.2.1. A versenytörvény módosulásai

39. A versenytörvény³ módosításának⁴ célja a versenytörvény rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése útján a versenyjogi szabályozás hatékonyságának javítása, a piaci verseny fenntartásának, illetve fejlődésének lehetőségét biztosító versenyjogi környezet továbbfejlesztése volt.

40. A törvényt módosítás nem kívánta a versenytörvény alapvető szabályait megváltoztatni. A módosításokat az 1997. január 1-én hatályba lépett versenytörvény négyéves jogalkalmazási tapasztalatai indokolták, melyek megmutatták, hogy finomítani, egyértelműsíteni kell a szabályokat. Szükség volt bizonyos jogalkalmazásban kiforrott elveknek, fogalmaknak (pl. vállalkozásrész fogalma az összefonódásoknál) törvényi szintű rögzítésére, és erősíteni kellett a Gazdasági Versenyhivatal eljárási lehetőségeit, aktivitását. A módosítások főbb vonalai az alábbiak:

41. Az anyagi jogot érintő változást jelentett, hogy a versenytársak közötti „kökemény” versenykorlátozások (pl. árkartell, piacfelosztás) nem minősülhetnek csekély jelentőségű megállapodásnak, és így nem esnek ki a versenykorlátozó megállapodások tilalma alól. Az egyedi mentesítések ezentúl mindig határozott időre szólnak. Egyszerűsödött az erőfölény fogalmának meghatározása, definiálta a törvény a vállalkozásrész fogalmát. Megszűnt az engedélykérési kötelezettség a gazdasági egységen belüli irányítás szerzés esetén (hiszen az érintett cégek nem versenytársai egymásnak, egy érdekelttséghez tartoznak). Kiseb változás a feltételek és kötelezettségek elkülönülése, mely azok gyakoribb alkalmazását kívánja elősegíteni a versenykorlátozó megállapodások mentesítésénél és az összefonódások engedélyezésénél.

42. A GVH munkájának segítése, hatékonyabbá tétele, valamint a fogyasztók érdekeinek eredményesebb védelme céljából, a 90 napos helyett 180 napos határidő vált szükségessé a komoly károkat okozó, titkolt kartelleknél a hivatalból indított eljárások, valamint az erőfölénnyel való visszaélés esetén. 90 nap helyett 120 napra nőtt az engedélyezés határideje a részletesebb vizsgálatot igénylő összefonódások esetében. A vállalkozások jogos érdekeinek tiszteletben tartása végett a problémamentes fúzióknál a 90 napos határidőt rövidebb, 45 napos határidő váltotta fel, emellett meghosszabbodott az összefonódás iránti engedélykérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő.

³ 1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról

⁴ 2000. évi CXXXVIII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény módosításáról

43. A módosítással sor került a kiszabható bírság legmagasabb összegének törvényi szintű meghatározására. Elengedhetetlenné vált a vizsgálatot akadályozókkal szemben kiszabható rendbírságok növelése. A módosított törvény elősegíti a helyszíni vizsgálat sikerességét. A nem teljesen érthető piaci jelenségek háttéréről való informálódási lehetőséget biztosítja az ágazati vizsgálat lehetősége annak érdekében, hogy a GVH tisztában legyen a piaci folyamatok mögötti tényekkel.

44. A könnyebb jogértelmezést segítheti elő a jogi erővel nem rendelkező közlemények kibocsátásának lehetővé tétele a GVH jogalkalmazásának egyes kérdéseiről, és a GVH politikájának egyes elemeiről. Mindemellett, a hasonló szervezeteknél már korábban kialakított példát követve, a módosított törvény rendezi a GVH tisztviselőinek sajátos előmeneteli rendszerét és javadalmazását.

45. Bár a módosításra nem elsősorban az Európai Unió versenyszabályaihoz történő harmonizáció szándékával került sor – hiszen ezen a területen a magyar szabályozás összhangban van a közösséggel, – bizonyos megoldások átvétele sok esetben célszerű. További közelítést jelentett számos, az előzőekben említett módosítás, így például az összefonódásoknál alkalmazott kétféle határidő, a kőkemény versenykorlátozások piaci részesedéstől független tiltása, a kínálati helyettesíthetőség kodifikálása és az ágazati vizsgálat bevezetése. A közösségi versenyjog jövőbeni (különösen a jelenleg is zajló vertikális, horizontális versenykorlátozások szabályozásával, illetve az eljárási kérdésekkel kapcsolatos) változásai a későbbiekben felvethetnek még módosítási igényeket. Kifejezetten a csatlakozás miatt jelentkeznek majd a későbbiekben azon módosítási igények, amelyek célja, hogy a közösségi versenyjogot alkalmazó közösségi szervek magyar vállalkozásokkal szemben folytatott eljárását a belső jog ne akadályozza.

1.2.2. A szélesebb jogi környezet változása

46. A reklámtörvény⁵ módosítása⁶ eredményeképpen annyi változás következik be a GVH tevékenységében, hogy a reklámok tekintetében a versenytörvényben megfogalmazott fogyasztó megtévesztés tilalma mellett a reklámtörvénynek a megtévesztő reklám közzétételét tiltó rendelkezését is meg lehet majd jelölni jogalapként, azaz a GVH fogja e rendelkezést is alkalmazni. Ez a változás várhatóan nem befolyásolja majd a megtévesztő reklámokkal kapcsolatos eljárások gyakoriságát, hiszen a GVH eddig is eljárta ezekben az esetekben. Nem várható más megközelítés a jogalkalmazási gyakorlatban sem, hiszen a reklámtörvény megtévesztő reklám definíciója tartalmi

szempontból nem különbözik a versenytörvényben szereplő fogyasztó megtévesztés fogalomtól.

1.2.3. Az Alkotmánybíróság versennyel kapcsolatos határozatai

47. Az Alkotmánybíróság a verseny szabadságát következetesen nem alapjognak, hanem a piacgazdaság alapvető feltételének tekinti, azaz a verseny jogszabályok általi korlátozását akkor tekinti alkotmányosnak, ha a korlátozások az általuk szolgáló célokhoz képest nem aránytalanok, ugyanakkor feltétlenül szükségesek. A 2000-es határozatok más alapjogokkal és alapelvekkel (tulajdonhoz való jog; szolgáltatás, ellenszolgáltatás egyenértékűségének elve) összefüggésben, csupán közvetetten érintették a versenysemlegességnek és a verseny szabadságának kérdését.

48. Egyik határozatában⁷ az Alkotmánybíróság a reklámtörvény⁸ kapcsolatban tett megállapításokat. A határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a gazdasági reklámtevékenység, jellege miatt, a véleménnyilvánítás szélesebb körű korlátozását teheti szükségessé mások személyhez fűződő jogai, a fogyasztói jogok vagy akár a tisztességes verseny érdekében. Ugyanezen üggyel kapcsolatban a párhuzamos indokolás tartalmazza, hogy az állam akkor tesz eleget alkotmányos kötelezettségének⁹, a verseny szabadsága támogatásának, ha – többek között – biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. A reklámtevékenység versenyjogilag piaci magatartásnak minősül és – bizonyos vonatkozásaiban – a versenytörvény tárgyi hatálya alá tartozik. A tisztességes gazdasági verseny biztosításának állami feladatából az államnak az a kötelessége is keletkezik, hogy garantálja a fogyasztói jogok érvényesülését, e nélkül ugyanis a versenyben tisztességtelen eszközökkel részt vevő piaci szereplők olyan versenyelőnyhöz juthatnának, ami már sértene az Alkotmány 9. §(2) bekezdését. A fogyasztói jogokat nem alapjognak, hanem alkotmányos jogoknak kell tekinteni, mely jogok indokolják a kereskedelmi jellegű információk közzététele esetén a szélesebb körű állami beavatkozást. Alkotmányosértő az az önkormányzati rendelet, mely területi hatályán belül a jegyző diszkrecionális döntési jogkörébe sorolja az üzletek működési engedélyének megadását¹⁰. A rendelet jelentős piacra lépési korlátokat teremtett azzal, hogy az üzletek működési engedélye kiadásánál, az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának feltételeiről szóló kormányrendeletben¹¹ meghatározottakon túlterjeszkedő feltételeket állapított meg.

⁷ 1270/B/1997 (2000. V. 8.) AB határozat

⁸ 1997. évi LVIII. törvény a gazdasági reklámtevékenységről

⁹ Alkotmány 9. § (2)

¹⁰ 27/2000. (VII. 6.) AB határozat

¹¹ 4/1997. (I. 22.) Korm. rendelet

⁵ 1997. évi LVIII. törvény a gazdasági reklámtevékenységről

⁶ 2001. évi I. törvény a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény módosításáról

49. A diszkrimináció tilalmába ütközik az az önkormányzati rendelet, amely a pénznyerő automatákat üzemeltető vendéglátóhelyekre magasabb összegű építményadót állapít meg.¹² Mivel több önkormányzati rendeletet sérelmező bejelentés érkezett a GVH-ba, érdemes megemlíteni, hogy az Alkotmánybíróság határozataiban alkotmányellenesnek minősített olyan önkormányzati rendeleteket, melyek indokolatlanul magasán állapították meg bizonyos közüzemi díjakat.¹³

II. ELJÁRÁSOK

50. A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) eljárásai kérelemre vagy hivatalból indulnak. Kérelemre indul az eljárás olyankor, amikor az ügyfelek közötti megállapodás versenytörvény szerinti minősítését, vagy amikor a közöttük tervezett összefonódás engedélyezését kéri a hivataltól. Hivatalból indulnak az eljárások a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása és az erőfölénnyel való visszaélés gyanúja esetén. Ugyancsak indítható eljárás hivatalból, ha az eljárás kérelmezésének lett volna helye, de azt elmulasztották. A hivatalbóli eljárások vagy a GVH észlelése vagy bejelentés után indulnak.

51. A GVH 2000-ben 235 **versenyfelügyeleti eljárást** fejezett be, amelyből 223 zárult versenytanácsi határozattal. Ebből 86 versenytanácsi határozat született a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolását érintő rendelkezések alapján, 144 pedig antitröszt ügy (vagyis a verseny korlátozásával, illetve a korlátozott versenyhez kötődő visszaéléssel kapcsolatos) volt (ebből hét határozat tartalmazott több ügýtípusban hozott döntést is, ami halmozódást okoz). Az előző évhez képest a fogyasztó megtévesztéses ügyek aránya kis mértékben csökkent, az antitröszt ügyek aránya pedig nőtt. Az antitröszt ügyeken belül nőtt az erőfölényes és a fúziós ügyek aránya a versenykorlátozó megállapodás tilalmába ütköző ügyek rovására. Az összes versenytanácsi döntéssel zárult eljárásból 66 indult kérelemre, 157 pedig hivatalból. 80 esetben (47 fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásával kapcsolatos és 33 antitröszt ügyben) került sor a GVH versenyfelügyeleti beavatkozására.¹⁴ A GVH 50 esetben,

összesen 157.140 e Ft bírságot szabott ki, ebből 154.400 GVH beavatkozások, 2.740 e Ft pedig engedélyezési kérelem elmulasztásához kapcsolódott. A bírságot kiszabó határozatokból 30 emelkedett jogerőre 43.140 e Ft értékben, amelyből 29 esetben 43.040 e Ft-ot befizettek a marasztalt vállalkozások.

52. A Versenytanács 2000-ben 25 esetben (az előző évinél valamivel többször) hozott ügyzáró határozatot **szünetelést** követően. A szüneteltetett ügyek közül 24 esetben – az utóvizsgálatot követően – az eljárás megszüntetéssel zárult, mivel az eljárást kiváltó okok megszűntek és megnyugtató, a versenyjog megsértését orvosló megoldás született. Egy esetben azonban a Versenytanács azt állapította meg, hogy a jogsértő magatartás, illetve annak lehetősége nem szűnt meg, ezért megállapította a jogsértést.

53. A szüneteléses ügyek fontos részét képezik a hivatal tevékenységének azzal, hogy felszámolják a tisztességtelenséget úgy, hogy a vállalkozások maguk vállalják a helytelen magatartás abbahagyását. Ez a verseny szempontjából ugyanolyan jelentőségű, mint a jogsértés szankcionálása, mivel megtörténik a helytelen magatartás megszüntetése.

54. Az alábbiakban külön részletezzük a bejelentések és a versenyfelügyeleti eljárások tapasztalatait. Ennek során nem említünk meg külön-külön valamennyi határozatot, ügyeink közül azokkal foglalkozunk részletesen, amelyekben a jogalkalmazás tanulságai elvi jelentőségűnek tekinthetők, vagy amelyek tipikus, visszatérő, esetleg új piaci jelenségeket, anomáliákat mutatnak. Ebből a szempontból nemcsak a jogsértést megállapító határozatokat tartjuk figyelemre méltónak,

---

kérelem visszavonása vagy a megállapodás/tranzakció módosítása (hiszen ilyenkor a GVH fellépésére a vállalkozások tervei nem vagy nem eredeti formájukban valósulnak meg).

Nem öleli fel viszont a GVH beavatkozás fogalma a pusztán az adminisztratív kötelezettségek elmulasztása (pl. mentesítés kérésének elmulasztása) miatt megállapított jogsértést, hiszen ez önmagában az itt használt értelemben nem gyakorol hatást a piacra, mint ahogy a nem ügyzáró határozatok sem.

Fontos ugyanakkor észrevenni, hogy a *GVH beavatkozás fogalma* nem azonos a GVH működése révén kifejtett *hatással*. Egyfelől, a gyakorlatban sajnos *GVH beavatkozás* esetén sem feltétlenül következik be tényleges hatás, vagyis a jogkövetés. Másfelől, a *GVH beavatkozás* nem fed le minden lehetséges *hatást*. Először, a GVH nem kizárólag a versenyfelügyeleti eljárásokon keresztül hat a piaci folyamatokra. Másodszor, a GVH beavatkozásnak nem minősülő versenytanácsi határozatok egy részének is van hatása a piaci szereplők magatartására (például azáltal, hogy befolyásolja a jogértelmezést és a jogfejlődést, mivel esetleg egy magatartásról egy jelentősebb ügyben tisztázódik, hogy az nem jogsértés, vagyis problémamentesen gyakorolható a piacon). Végül pedig, a versenyjog, illetve a GVH pusztá léte is hat a piacra (például bizonyos versenyellenes magatartásokat eleve nem tanúsítanak egyes vállalatok önkéntes jogkövető hozzáállásuk, vagy a versenyjog alkalmazási lehetőségének visszatartó ereje miatt). E hatások, illetve az ezeket kiváltó GVH tevékenységek nem számszerűsíthetők ugyan, és nem olvashatók ki objektíven a versenytanácsi határozatokból, de kétségtelenül léteznek.

¹² 55/2000. (XII. 18.) AB határozat

¹³ 12/2000. (III.31.), 15/2000. (V.24.), 39/2000. (X.31.) AB határozatok

¹⁴ A *GVH beavatkozás* fogalma azt ragadja meg, hogy a GVH versenyfelügyeleti eljárásai révén elvileg – a Versenytanács ügyzáró határozataiból kiolvasható módon – a versennyel kapcsolatos folyamatok másként alakultak, mint ahogy egyébként alakultak volna. A *GVH beavatkozás* gyűjtőfogalom, ügýtípusonként eltérő konkrét tartalommal bír.

Ide tartozik az ügyzáró határozatok közül a jogsértés megállapítását kimondó határozat – ideértve a szünetelést követő marasztaló határozatot is – (hiszen ez a magatartás abbahagyására kötelezéssel és esetleg és szankcióval is jár). Szintén ide tartozik a szünetelés utáni megszüntető határozat (hiszen ilyenkor az eljárás alá vont teljesítette vállalásait). Ugyancsak ide tartozik az engedély illetve mentesítés megtagadása vagy feltételhez kötése, és a GVH versennyel kapcsolatos aggályainak önkéntes figyelembe vétele, vagyis a

hanem sok esetben a megszüntetéssel záruló eljárásokat is.¹⁵

2.1. Bejelentések

55. A bejelentések intézménye 1997-től működik. Bejelentést bárki tehet, akinek jogát vagy jogos érdekét a panaszolt magatartás érinti. A GVH a bejelentést – 30 napos határidővel – kivizsgálja, melynek eredményeként dönt arról, hogy a feltárt adatok alapján hivatalból indít-e versenyfelügyeleti eljárást, vagy sem. Versenyfelügyeleti eljárást akkor kell hivatalból elrendelni, ha a sérelmezett magatartás, tevékenység vagy állapot a versenytörvény GVH hatáskörébe tartozó rendelkezéseit sértheti, és a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi.

56. A 2000. év folyamán a GVH 678 bejelentést intézett el, ami valamivel több, mint az előző évben. A bejelentések megközelítőleg kétharmada magánszemélyektől, egyharmada vállalkozásoktól érkezett. Az összes bejelentéshez képest elenyésző számú az érdekvédelmi szervezetek által tett bejelentések száma.

57. A bejelentések több, mint egynegyede (189 bejelentés) nyomán 136 versenyfelügyeleti eljárás indult (öt bejelentés esetében egy-egy bejelentésből két versenyfelügyeleti eljárás is indult, ugyanakkor a versenytörvény alapján az azonos vállalkozások ellen, azonos tényállás miatt – az ügy vizsgálati szakaszában – tett bejelentéseket a GVH összevonja, és egy eljárás keretében vizsgálja ki).

58. 2000-ben a bejelentések által érintett legjellemzőbb területek, illetve témák között a kábeltelevíziós szolgáltatás (103 bejelentés), a telefonszolgáltatás (59), közszolgáltatások (35), nagy bevásárló központok megtévesztő hirdetései (26) szerepeltek.

59. A versenyfelügyeleti eljárás mellőzésének többféle indoka lehet. 2000-ben összesen 489 bejelentés kapcsán állapította meg a GVH, hogy nem teljesülnek a versenyfelügyeleti eljárás indításának törvényes feltételei. A legnagyobb részt (259 bejelentés) a versenytörvény hatálya alá sem tartozó esetek tették ki. Ebben a körben a legjellemzőbbek azok a panaszok, amelyek egyedi polgári jogi sérelmekről szólnak, valamint azok, amelyekben fogyasztóvédelmi hatáskörbe tartozó jelenségekről, esetekről számolnak be a fogyasztók. A versenytörvénybe ütköző, de más szerv (bíróóság, államigazgatási szerv) hatáskörébe tartozó bejelentés 66 érkezett. Az igényérvényesítés lehetőségéről a panaszost minden esetben tájékoztatta a GVH abban a levélben, amiben a versenyfelügyeleti eljárás mellőzéséről értesítette, illetve más államigazgatási szerv hatáskörének megállapíthatósága esetén áttétel iránt intézkedett. Viszonylag kevesebb számban regisztrált a GVH olyan bejelentéseket,

amelyek kivizsgálásának eredménye az volt, hogy a fogyasztó egyedi sérelmén túl, illetve a panaszolt magatartás csekély piacra gyakorolt hatása miatt nem állt fenn a közérdek veszélyeztetettsége. Olyan esetekben, amikor bejelentést egy korábban már elbírált ügghöz kapcsolódóan tesznek a panaszosok (utólag tett bejelentések) újabb versenyfelügyeleti eljárás megindítása nem szükséges. Erről a körülményről 2000-ben 54 panaszost tájékoztatott a GVH, megküldve a lezárt ügy során hozott versenytanácsi határozatot, ezzel is segítve a további igényérvényesítést. Hasonló volument (61 bejelentés) mutatnak azok a bejelentések, amelyek nyomán a versenyfelügyeleti eljárást a törvényben rögzített valamely anyagi jogi feltétel nyilvánvaló hiánya miatt nem indította meg a GVH.

60. Azon döntések ellen, amikor a bejelentés nyomán a vizsgáló nem tartotta indokoltnak a versenyfelügyeleti eljárás megindítását (a beszámoló *Táblázatok* c. része ezeket nevezi röviden bejelentést elutasító döntéseknek) a bejelentők 126 esetben (25,7 %) éltek jogorvoslati lehetőségükkel, ebből a Versenytanács 26 esetben rendelt el versenyfelügyeleti eljárást. A jogorvoslati kérelmet elutasító döntések (100) közül 10 esetben a bejelentő a határozat bírósági felülvizsgálatát is kérte, melynek nyomán a GVH-nak egy esetben sem kellett versenyfelügyeleti eljárást indítania.

61. A bejelentések egy része azokban az esetekben is felhasználható, ha annak nyomán versenyfelügyeleti eljárás valamely törvényes akadály (feltétel hiánya) miatt nem indult, az ügyek egy része ugyanis a jogszabályvéleményezési tevékenységben hasznosult, a bejelentések más része pedig a hatáskörrel rendelkező szervezethez történő áttétel során nyert orvoslást. 2000-ben 30 bejelentés áttételéről intézkedett a GVH, ezek főleg a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőséghez, valamint a Hírközlési Főfelügyelethez kerültek.¹⁶

2.2. Versenyfelügyeleti eljárások

2.2.1. Fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása

62. A versenytörvény III. fejezete tiltja a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolását a versenyben, azaz mind a fogyasztók megtévesztését, mind pedig a fogyasztók választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazását.

63. A fogyasztók megtévesztéséről beszélünk, ha valaki egy bizonyos termék vagy szolgáltatás ára, lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tényt vagy valós tényt megtévesztésre alkalmas módon állít, azt megtévesztésre alkalmas módon jellemzi, vagy lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad.

¹⁵ Az eljárásokkal kapcsolatos további információkat tartalmaz a beszámoló *Táblázatok* c. része.

¹⁶ A bejelentésekkel kapcsolatos számszerű összefoglaló információk megtalálhatóak a beszámoló *Táblázatok* c. részének 1. táblázatában.

64. Megtévesztés az is, ha elhallgatják azt, hogy az áru nem felel meg a jogszabályi előírásoknak vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, illetve hogy annak felhasználásához a szokásostól lényegesen eltérő feltételek szükségesek.

65. A versenytörvény ugyancsak tiltja az áru értékesítésével, forgalmazásával kapcsolatos, a fogyasztó döntését befolyásoló körülményekről (forgalmazási módokról, fizetési feltételekről, kapcsolódó ajándékokról, engedményekről, nyerési esélyről) való megtévesztésre alkalmas tájékoztatás adását, valamint a különösen előnyös vásárlás hamis látszatának keltését.

66. A fogyasztók választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek kell tekinteni azon magatartásokat, melyek jelentősen megnehezítik a termék vagy szolgáltatás valós megítélését, értékének meghatározását, más áruval, ajánlattal történő tárgyyszerű összehasonlítását. Ilyen indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek minősül minden agresszív eladási fogás, a szélsőséges árengedmény, különleges kedvezmény vagy ajándék ígérete.

67. Fontos hangsúlyozni, hogy a versenytörvény e szakaszai a fogyasztói közösséget ért közvetlen és közvetett jóléti veszteségek elkerülése érdekében a verseny tisztaságának, illetve torzítatlanságának fenntartását és az ehhez fűződő közérdek védelmét, nem pedig az egyéni sérelmek orvoslását tartják szem előtt. Céljuk a fogyasztói döntések szabadságának elősegítése, a fogyasztók gazdasági érdekeinek védelme. A GVH a versenyfelügyeleti eljárások során vizsgálja, hogy a fogyasztó hozzájuthatott-e azokhoz az információkhoz, melyek felelősségteljes döntésének meghozatalához szükségesek, azaz örökdió a megfelelő tájékoztatáshoz való jog érvényesülése felett. Mindez nemcsak a fogyasztói érdekek védelmét, hanem egyben a piac megfelelőbb működését is szolgálja.

68. 2000-ben 86 ügyzáró versenytanácsi határozat született a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolását érintő rendelkezések alapján. Ebből 40 esetben került megállapításra jogsértés, melyek közül 32 esetben összesen 46.600 e Ft bírságot szabott ki a Versenytanács. A bírság kiszabással zárult esetekből 19 jogerőre is emelkedett 2000 folyamán, és ezekben az ügyekben a bírságot is befizették a marasztaltak. A jogsértés megállapításával zárult ügyek közül 8 esetben a Versenytanács nem szabott ki bírságot a jogsértés csekély piaci hatása miatt. 7 esetben történt szünetelés utáni megszüntetés. Így az összesen 86 esetből 47-ben került sor a GVH beavatkozására.^{17 18}

¹⁷ Ebben az ügytípusban a GVH beavatkozás az ügyzáró határozatok közül az érdemi jogsértés megállapítását (ideértve a szünetelés utáni marasztalást is), valamint a szünetelés utáni megszüntetést foglalja magában. Nem foglalja azonban magában ideiglenes intézkedés elrendelését, szünetelés elrendelését és egyéb nem ügyzáró határozatokat.

¹⁸ A fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásával kapcsolatos számszerű összefoglaló információk megtalálhatóak a beszámoló *Táblázatok* c. részének 4.2. táblázatában, valamint további információ található az 5.1. és 11.1. táblázatokban.

69. A fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának terén a 2000. év nem hozott alapvető változást a korábbi években tapasztalható tendenciák tekintetében. A versenyfelügyeleti eljárások során a fogyasztói döntések szabadságának sérelmét tekintve – arányát és súlyát illetően – továbbra is kiemelten veszélyeztetett piacként jelentkezett a pénzügyi szolgáltatások piaca. A gyógyászati termékek piacán történő megtévesztő tájékoztatás, a kereskedelmi hálózatok időszakos akciói során tapasztalható hiányosságok, a felsőfokú jelző megalapozatlan használata is olyan visszatérő jelenségek, melyek a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolástól mentes megvalósulásának ellenében hatnak.

70. A fogyasztói döntések megalapozottságához szükséges informáltság, a vállalkozások részéről ehhez nyújtott információk oldaláról a **pénzügyi piacok** veszélyeztetettségében lényeges változás nem történt. Ennek – az 1999. évről szóló beszámolóban részletesen bemutatott – okai részben ugyan csak hosszabb távon változhatnak átfogóan (pl. a lakosság pénzügyi felkészültsége, a pénzügyi kultúra), de a GVH tapasztalatai szerint a jelenlegi helyzethez, a tényleges átlagfogyasztóhoz igazodó vállalkozási, tájékoztatási, információadási kötelezettségek teljesítéséhez alapvetően nem az idő hiányzott.

71. Általánosan elmondható tehát, hogy a fogyasztói kiszolgáltatottság továbbra is megmaradt ezen a területen, a laikusok olyan blanketta szerződésekkel találkozhatnak, melyek nehezen átláthatók, nem közérthetőek. A pénzügyi termékek növekvő bonyolultsága, az új típusú termékek (pl. bankbiztosítási termékcsoport) megjelenése még inkább szükségessé tenné a fogyasztói döntések szabadságának megvalósulásához az áru lényeges tulajdonságait megfelelő módon közlő reklámot, a korrekt ügyféltájékoztatást, amely szükség esetén megfelelő hangsúlyt helyez a termék azon elemeire, amelyek egy esetleges jövőbeni változás függvényei lehetnek. Ugyanakkor a pénzügyi termékeket érintő hirdetések hatásossága érdekében a komplex termékekre vonatkozó információk szükségszerűnek is nevezhető „szűrése” gyakran nem az összehasonlítást megkönnyítő, a vásárlás után is legfontosabbnak számító termékjellemzők közlését vagy kiemelését eredményezi. A fogyasztók a megfelelő tájékoztatásban a hirdetésekön kívül rendelkezésre álló egyéb tájékoztatási eszközöknél is változatlanul jelentős hiányosságok érzékelhetők. Bár e problémák döntő többségükben a GVH eljárásaiban is megjelennek, azok csak részben kezelhetők a versenytörvény szabályai keretében.

72. Az **OTP Rt.** ellen indult eljárásban (Vj-181/1999) a Versenytanács leszögezte, hogy a banki szolgáltatások piacán szerződéskötéskor nem hagyhatók számitáson kívül azon esetleges jövőbeli változások, melyek önmagából a határozatlan időre szóló szerződéses viszonyból következően keletkeznek. A fogyasztói szakértelemhez kapcsolódóan a Versenytanács a **Dunainvest Tőzsdeügynökség Rt.** és a **Bankár Befektetési Rt.** között lezajlott állományátadásról történő tájékoztatás (Vj-156/1999) kapcsán megállapította, hogy más mérlegelési kritériumok alá esik az esetleges fogyasztómegtévesztés, ha az ügyfél oldalán feltételezett

szakértelemmel rendelkező személy áll. A bankra háruló tájékoztatási kötelezettség értékelése ekkor nem az átlagfogyasztónál alkalmazott szempontrendszert követi, mivel a befektetők az átlagfogyasztónál több piaci ismerettel rendelkeznek, a befektetési szolgáltatók működésével, tevékenységével kapcsolatosan nem tájékozatlanok, így képesek az információk jelentőségének felismerésére.

73. Visszatérő problémaként jelennek meg a bankok gyakorlatában a hitelfelvétellel kapcsolatos információanyagban közzétett kamatkikötések. Az egyes bankok fix vagy változó kamatozást kötnek ki, melyet speciális lehetőségként hirdetnek meg, s így az esetleges fogyasztók számára kínált előnyök között kerülnek felsorolásra. A **Citibank Rt.** (Vj-68/2000) változó kamatozású személyi kölcsönre vonatkozó tájékoztató tevékenységében a termékre vonatkozó lényeges információ nem szerepelt. A bank ugyanis egyrészt szerződésben vállalt kötelezettsége teljesítését kezdettől fogva olyan elhallgatott kritériumhoz kötötte mint a konstrukció jövedelmezősége, másrészt a változó kamatot jellemző kockázatot kizárólag a fogyasztóra hárította. A Versenytanács az ügyben a bírság összegének (5000 e Ft) megállapításakor figyelembe vette, hogy a jogsérelem számottevő, a piacvaró hatás azonban nem bizonyult jelentősnek.

74. A **Raiffeisen Bank Rt.** (Vj-34/2000) által forgalmazott „Raiffeisen Személyi Kölcsön” elnevezésű termék esetében egyes hirdetések nem tartalmaztak minden feltétlenül szükséges adatot ahhoz, hogy a fogyasztók a hirdetés üzenetét egyértelműen fogják fel, reális képet kaphassanak a hirdetés által kínált szolgáltatásról, így elhallgatva a kamatváltozási lehetőséget, változatlan törlesztő részleteket ígért. Határozatában a Versenytanács utalt arra, hogy a marasztalt magatartás a reklámoknak csak kis hányadát érintette, ezért viszonylag alacsony összegű bírság (1000 e Ft) kiszabására került sor.

75. A **CC Credit Rt.** (Vj-186/1999) fogyasztási kölcsönt ismertető szórólapján szereplő „szabadon dönthet” és a „kölcsönt igénybe veheti mindenki” kitételek nem estek egybe a valós szituációval, ahol a fogyasztó szabad döntésének érvényre jutását a fogyasztó hitelképessége, bizonyos árucikkek kötöttségei az egyébként is meglévő, a fogyasztók által ismert hitelnyújtási határokat tovább szűkítik, s a hozzáférés kritériuma volt a nem közölt hitelbírálat. A Versenytanács a jogsértés megállapítása, és a jogsértő magatartás folytatásának megtiltása mellett a bírság kiszabását mellőzte.

76. Nem vezet viszont a fogyasztói döntés tisztességtelen befolyásolására a **Credigen Rt.** által nyújtott lakossági fogyasztási kölcsön (Vj-145/2000) esetében az általános szerződéses feltételekben megjelölt kitétel – annak ellenére, hogy a szolgáltatás fix kamatozású hitelkonstrukciót kínál a fogyasztó számára -, mely szerint a szerződés alapos ok miatt egyoldalúan megváltoztatható, ha a pénzüpi feltételek, jogszabályok, illetve az adott szerződéssel vállalt üzleti kockázat változása bármilyen okból bekövetkezik. A körültekintően eljáró fogyasztónak ugyanis lehetősége nyílik arra, hogy a szerződés megkötése előtt mérlegelje ezt a körülményt. A Versenytanács annak

megállapításával egyidejűleg, hogy e kitétel nem alkalmas a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására, megjegyzi, hogy abban a kérdésben, hogy ez a magatartás a fogyasztók törvényes érdekeit vagy az üzleti tisztesség követelményeit sérti-e, hatáskör hiányában nem foglal állást.

77. Az elmúlt évben hasonló ügyben már elmarasztalt **MBI Nemzetközi Marketing Tanácsadó és Biztosításközvetítő Kft** ismételt marasztalására került sor. Tekintettel arra, hogy a korábbi döntés nem volt hatással e piaci szereplő magatartására, a Versenytanács az újabb eljárásban magasabb összegű bírság (4000 e Ft) kiszabását látta indokoltnak.

78. A **Signál Biztosító Rt.**-vel együttesen kínált (Vj-7/2000) „MBI Otthoneremtés” elnevezésű, lakáshittel kombinált életbiztosításra vonatkozó prospektusaikban azon piaci helyzetet vették alapul, melyben az életbiztosítások piacát túlkínálat, a lakáshitel piacot túlkereslet jellemezte. A potenciális fogyasztók a prospektus alapján elsősorban arról szereztek tudomást, hogy lakáshoz vagy lakáskörülményeik javításához hitelhez juthatnak, így háttérbe szorult az a tény, hogy a termék lényege az életbiztosítás. A biztosító ezen túlmenően a fogyasztókkal való szerződés megkötésekor még nem rendelkezett olyan banki kapcsolatokkal, melyek alapján biztosítani tudta volna az évekkel később esedékes hitelnyújtást, csak hónapokkal később sikerült eredményes megegyezésre jutnia egy bankkal. Emellett a hirdetési anyagok lényeges tulajdonságként tüntették fel a hitelhez jutás biztos lehetőségét, holott a bank ugyanolyan szigorú bonitásvizsgálat alá kívánja vetni a biztosító ügyfeleit, mint azokat, akik más fedezetet kínálva közvetlenül a banktól vennék fel a kölcsönt. A tájékoztatás további pontatlan és félrevezető állításokat is tartalmazott, így például állami támogatásként tüntette fel azon adókedvezményt, mely minden életbiztosítási konstrukció esetén jár.

79. A **gyógyászati, természetgyógyászati termékek és szolgáltatásokkal** kapcsolatban lezajlott versenyfelügyeleti eljárások azon sérülékeny fogyasztói csoportokra irányítják a figyelmet, melyekből e termékek vásárlói köre kikerül. E termékek körében is erősen érvényesül a bizalmi jelleg, s a kisebb-nagyobb egészségügyi problémáikra megoldást kereső potenciális vásárlók jellemzően nem rendelkeznek kellő felkészültséggel ahhoz, hogy a hirdetésben megjelenített vagy hivatkozott tudományos minősítések valóságtartalmát megítéljék.

80. Hirdetésben közre adott, megtévesztésre alkalmas tudományos jellegűnek feltüntetett eredmények, adatok miatt került sor marasztalásra az **On-Clinics International Hungary Egészségügyi Kft**-vel szemben az általa a férfiak szexuális működési zavarainak gyógyításával kapcsolatosan nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódóan (Vj-193/1999). A különösen súlyos téves információ közlése miatt az ügyben a Versenytanács bírságot szabott ki (5000 e Ft).

81. A **Lázár Fix Bt**-vel és a **Schnell und Fix Kft**-vel szemben az általuk forgalmazott optikai segédeszközökhöz kapcsolódóan (Vj-95/2000 ill. Vj-107/2000) indult eljárás, melynek lezárásakor jelképes összegű (100 e Ft) bírság kiszabására került sor. A

hirdetéseiben hivatkozott orvosi szakvéleményeket illetően a Versenytanács megállapította, hogy a tájékoztatás tartalmaért a tájékoztatást adó tartozik versenyjogi felelősséggel, függetlenül attól, hogy átvett és továbbadott vagy eredetileg is tőle származó információról van-e szó.

82. Több eljárás indult a **kereskedelmi hálózatok időszakos akciói**hoz kapcsolódóan, amikor is az akciók reklámkiadványok téves információt tartalmaztak.

83. A Versenytanács a hiba szándékosságától függetlenül versenysértőnek ítélte a **Metro Holding Hungary Kft.** (Vj-42/2000) akciók katalógusában hiányos és pontatlan tájékoztatást adott a Trinát lakk és egy „átfesthető tapéta” tekintetében. A Versenytanács álláspontja szerint a fogyasztónak a hiányos és pontatlan tájékoztatást követően további tájékozódási kötelezettsége nem áll fenn. A versenyjogilag releváns jogsértés akkor vizsgálandó, amikor a fogyasztó a tájékoztatást kézhez kapja – a tájékoztatásnak a lényegét tekintve igaznak, a részleteket illetően pontosnak kell lennie.

84. Az **Auchan Magyarország Kft.** (Vj-175/2000) akciók prospektusában meghirdetett Bosch BSA porszívó helyett a valóságban egy hasonló gyártmányú, azonban alacsonyabb teljesítményű és kedvezőtlenebb műszaki paraméterekkel rendelkező porszívót lehetett akciók áron kapni.

85. A **Tesco Globál Áruházak Rt.** (Vj-99/2000) akciók újságja tévesen egy külsőleg szinte teljesen azonos, de sokkal komolyabb teljesítményű számológép fotóját közölte az akcióban árult termék ára mellett. Ebben az esetben az akciók újság pontosan tüntette fel az akciók termék típusszámát és árát, így ezen adatok alapján az érdeklődő fogyasztó az áruházban rendelkezésre álló árukatalógus és tesztkészülék alapján megismerhette a számológép lényeges tulajdonságait. A fénykép felcserélése egy másik szinte teljesen hasonló készülék fényképével az átlagos fogyasztót nem téveszthette meg, mert ezt a fajta készüléket nem kinézete, hanem a felhasználási lehetőségek szerint választják.

86. Az akciók tájékoztatással kapcsolatosan döntő szempont, hogy a hirdetési anyagból a fogyasztó a döntéséhez szükséges kellő adatokat megszerezhesse, ezért a nagyméretű kiskereskedelmi láncok akciók hirdetéseiben előforduló tévedések azok szándékosságától függetlenül a fogyasztó gazdasági érdekeinek sérelmére vezethetnek. A nagyméretű kiskereskedelmi hálózatok térnyerése a fogyasztói szokások átrendeződését vonta maga után, így többek között az itt elérhető gyakori akciók hatására a fogyasztói mobilitás fokozódott. A fogyasztók gyakran úgy ítélik, hogy egy-egy akciók termék beszerzése érdekében megéri számukra jelentősebb távolságokat megtenni a többnyire a város szélén elhelyezkedő áruházakig. Közvetlenül megvalósuló sérelemnek tekinthető, ha a megtevesztően hirdetett akciók termék beszerzése érdekében keresi fel az áruházat a fogyasztó, és a kiválasztott termék nem a reklámanyagban megadott termékjellemzőkkel rendelkezik. Ilyen esetben az áruház felkeresésére fordított idő- és költségfordítás mérlegelése után a fogyasztó vagy elfogadja a ténylegesen kínált akciók terméket, vagy eltekint annak

megvásárlásától, azonban az akciók prospektus alapján előzetesen feltételezett hasznosság és a ténylegesen megvalósuló hasznosság eltérése minden esetben jóléti veszteséget okoz. Ebben a szituációban további, közvetett fogyasztói sérelem is kialakulhat azáltal, hogy az áruházak által az akciók során alkalmazott, impulzív vásárlást serkentő marketing eszközök hatására a fogyasztó olyan árukat is megvásárol, melyeket eredetileg egyáltalán nem, vagy nem az adott áruházban állt szándékában beszerezni. Az **OBI System Centrale Magyarország Kft.** ellen indult ügyhöz (Vj-190/1999) kapcsolódóan a Versenytanács utalt arra, hogy a megjelentetett képpel és rendkívül alacsony árral tévesen jelölt termékismertetés szerepet játszhat abban, hogy felkeltse a fogyasztók vásárlási kedvét nemcsak az akciók, hanem az azon kívül eső árucikkek iránt is, a fogyasztók és a versenytársak hátrányára.

2.2.2. Versenyt korlátozó megállapodások

87. A versenytörvény IV. fejezete szerint minden versenyt korlátozó megállapodás tilos és semmis, hacsak nem esik kivétel alá (csekély jelentőségű, vagy egymástól nem független vállalkozások között jön létre). Ezen kívül a versenyt korlátozó megállapodás mentesülhet is a tilalom alól, ha eleget tesz a törvényben foglalt mentesülési feltételeknek. Ez utóbbi esetben a megállapodásra vagy alkalmazható valamelyik csoportmentességi kormányrendelet, vagy előzetes egyedi mentesítést kell kérni a GVH-tól. Kérhető a GVH-tól annak megállapítása is, hogy egy adott megállapodás nem esik a tilalom alá (mert nem versenykorlátozó, vagy mert kivétel alá esik), illetve, hogy egy adott megállapodásra valamely csoportmentességi rendelet alkalmazható. A GVH mentesítési döntéseihez feltételeket is szabhat.

88. A versenyre gyakorolt hatás szempontjából a versenykorlátozó megállapodás minősítésénél külön jelentőséggel bír, hogy a megállapodás versenytársak közötti (horizontális) vagy pedig eladó-vevő közötti (vertikális). A horizontális megállapodások általában közvetlenül a piaci szerkezet megváltoztatását okozzák vagy azzal azonos hatásúak, a vertikális korlátozások pedig a piacrálépési és piaci mobilitási lehetőségekre hathatnak negatívan. Egyes megállapodások nem sorolhatóak be egyértelműen egyik vagy másik csoportba annak következtében, hogy mind vertikális mind horizontális jellemzőkkel bírnak.

89. 2000-ben a Versenytanács összesen 17 ügydöntő határozatot hozott, ebből 11 esetben került sor GVH beavatkozásra.¹⁹ Az összes eljárásból hat indult

¹⁹ Ebben az ügytípusban a GVH beavatkozás az ügyzáró határozatok közül az érdemi jogsértés megállapítását (ideértve a szünetelés utáni marasztalást is), a szünetelés utáni megszüntetést, valamint a mentesítési kérelem elutasítását, feltételhez kötését, illetve a GVH versennyel kapcsolatos aggályainak önkéntes figyelembe vételét (a kérelem (ügyfél általi) visszavonását, vagy a megállapodás (felek általi) módosítását), ha ez a határozatból kiolvasható, foglalja magában.

kérelemre, tizenkettő pedig hivatalból. A kérelemre indult eljárásokból egy esetben feltétel nélküli, két esetben pedig feltételes egyedi mentesítést adott a Versenytanács, két esetben találta úgy, hogy a szóban forgó megállapodás kivétel alá esik (csekély jelentőségű), míg egy esetben eljárási okból azért szűnt meg az eljárás, mert visszavonták a kérelmet. A hivatalból indított ügyekből kilenc eset tart fel jogsértést, ebből három esetben bírságot is kiszabott a Versenytanács összesen 96.000 e Ft értékben, míg hat esetben a csekély fokú jogsértés, és a jogsértő helyzet megszüntetésének vállalására tekintettel szünetelést rendelt el, melyek az utóvizsgálat nyomán megszüntetésre kerültek. További három esetben a Versenytanács megszüntette az eljárást azért, mert a vizsgálat nem tart fel versenykorlátozó megállapodást, illetve mert a versenykorlátozás kivétel alá esik (csekély jelentőségű). A bírságot kiszabó határozatok mindegyikének bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte valamelyik eljárás alá vont fél.

90. Az elbírált esetek felénél (kilenc ügy) versenytársak közötti, hat esetben vertikális, míg három ügyben vegyes jellegű megállapodások kerültek elbírálásra. A horizontális esetek szinte mindegyike (nyolc eset) igényelt beavatkozást a hivatal részéről tiltás (nyolc ügy), a versenysértés kiküszöbölése (hat szünetelés) illetve feltételes egyedi mentesítés formájában, egy megállapodás pedig egyedi mentesítést kapott. A hat vertikális esetből ötnél nem volt szükség beavatkozásra, egy megállapodás azonban tiltott volt. A három vegyes jellegű ügyből két eset igényelt beavatkozást: egy megállapodás tartozott a tiltott kategóriába, egynél pedig a Versenytanács feltételes egyedi mentesítést adott.²⁰

91. Június 2-án indult **hivatalbóli eljárás** a hazai piacon gyógyszergyártással és forgalmazással foglalkozó vállalkozások három szövetsége (az **Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete**, a **Magyar Gyógyszergyártók Országos Szövetsége** és a **Generikus Gyógyszergyártók és Forgalmazók Magyarországi Érdekvédelmi Egyesülete**) ellen (Vj-97/2000). E szövetségek közös döntést hoztak arról, hogy tagjaiknak a támogatott gyógyszerek fogyasztói árának 8,5 %-os növelését ajánlják július 1-i bevezetéssel, s ennek nyomán 67 vállalat juttatott el – döntő részben egységesen 8,5 %-os mértékű – áremelési bejelentést az Egészségügyi Minisztériumhoz és az Országos Egészségbiztosítási Pénztárhoz, valamint a nagykereskedőkhöz és a patikák számítógépes rendszereit kezelő rendszergazdákhöz. A

Nem foglalja magában ugyanakkor a GVH beavatkozás fogalma a tisztán adminisztratív típusú jogsértés megállapítását (mentesítési kérelem elmulasztása), a kérelem nem a GVH versennyel kapcsolatos aggályai miatti visszavonását, a megállapodás nem ilyen ok miatti módosítását, valamint ideiglenes intézkedés elrendelését vagy szünetelés elrendelését és egyéb nem ügyzáró határozatokat.

²⁰ A versenyt korlátozó megállapodásokkal kapcsolatos számszerű összefoglaló információk megtalálhatóak a beszámoló *Táblázatok* c. részének 4.4. táblázatában, valamint további információ található az 5.1., 9. és 11.2. táblázatokban.

vizsgálat kezdeti szakaszában valószínűsíthető volt, hogy az áremelés egységes mértékében való megállapodás versenytörvénysértést jelent, s az áremelés közeli időpontja olyan fokú veszélyt jelent, melynek megakadályozása indokolt, ezért június 21-én ideiglenes intézkedés elrendelésére került sor, melyet az eljárás alá vontak megtámadtak, de a bíróság helyben hagyott. A Versenytanács a jogsértést az eljárást lezáró határozatában megállapította, s bár a jogsértés jellege (árkartell) a legkeményebb versenyjogsértésnek minősíthető, s a jogsértő áremelés következtében fél év alatt is 10 milliárdos nagyságrendű árbevételi többletet realizálhatott volna az ágazat, a kiszabott bírság – tekintettel az enyhítő körülményekre – csupán figyelemzéstető jellegű, jelképes összegű lett (összesen 11.000 e Ft). Enyhítő körülményként vette figyelembe a bírság kiszabásakor a Versenytanács azt, hogy a szövetségek elsődleges szándéka a támogatott gyógyszereknél a támogatás alapjául elfogadott árak megállapításában érintett hatóságok (EÜM, OEP stb.) – a korábbi kormányhatározatoknak és ígéreteknek megfelelő, de hónapok óta halogatott – ártárgyalásokra készítése volt, továbbá hogy az ideiglenes intézkedés nyomán azonnal visszavonták ajánlásukat, s az eljárás folyamán együttműködtek a GVH-val.

92. A **METRO és a SPAR** által a húsipari vállalatokkal (**Délhús és társai**) a húsvéti sonkavásárra kötött közös megegyezésnek (Vj-64/2000.) azt a kikötését találta a Versenytanács versenytörvénybe ütközőnek, amely szerint a húsipari vállalatok vállalták, hogy a METRO és a SPAR felé alkalmazott – a megállapodásban meghatározott – eladási árakhoz képest legalább 5 %-kal magasabb árakon értékesítenek csak más eladóknak. Ez a megállapodás alapvetően tehát – nagy piaci részesedésű kereskedelmi vállalatok és nagyszámú, nagy piaci részesedésű termelő vállalkozás – vertikális jellegű megállapodása volt. Fő hatása a kereskedelmi vállalatok közötti verseny korlátozása, hiszen a kifogásolt árklauzula a megállapodásban részt nem vevő más kereskedelmi vállalatokat hozta versenyhátrányba. Ugyanakkor horizontális elemei is voltak, hiszen a megállapodás része volt az ajánlott beszállítói árakban való megegyezés is, ami centrumárként működve a húsipari vállalatok közötti árversenyt is korlátozta. Tekintettel arra, hogy a kifogásolt kikötés elsősorban a két kereskedelmi vállalatot védte az árversenyben, hiszen közvetett módon a megállapodás meghatározta a más kereskedők felé alkalmazható minimális gyártói árakat, ezért a kiszabott – összesen 80.000 e Ft-os – bírság meghatározó részét (30.000 e Ft-ot illetve 20.000 e Ft-ot) nekik kell megfizetni, s ennél kisebb összeget (összesen 30.000 e Ft-ot) fizet a nyolc húsipari vállalat.

93. Az épületzárak egy fajtáját a bevéső záratok előállító **EURO-Elzett Kft. Sopron** nagyszámú nagykereskedővel kötött – azonos tartalmú – kereskedelmi szerződéseinek, valamint a márkakereskedővel kötött márkakereskedelmi megállapodásainak versenytörvénybe ütközőnek (a beszerzési ár alatti áron való eladás tilalma) bizonyult versenytörvénybe ütközőnek (Vj-147/1999.). A vállalat kérte, hogy a kikötést mentesítse a Versenytanács a versenytörvénybe ütköző tilalom alól. Nem tudta azonban bizonyítani, hogy ennek a kikötésnek az alkalmazása

esetén a törvényben meghatározott mentesítési feltételek teljesülnek, s a fogyasztók számára előny jelentene, ezért a negatív piaci hatások (a márkán belüli, nagykereskedők közötti árverseny megszűnik, megkönnyíti a nagykereskedők közötti árösszehangolást, garantálja a viszonteladók számára a minimális profitot, korlátozza a fogyasztók felé alkalmazható árengedmények mértékét) egyértelműsége miatt a jogsértést a Versenytanács megállapította, a kikötés további alkalmazásától eltiltotta, s 5.000 e Ft bírsággal is sújtotta.

94. Az egyes **önszabályozási jogosítvánnyal rendelkező szervezetek** (kamarák, terméktanácsok, más szakmai szövetségek) ellen 1999-ben hivatalból indított eljárások közül hatnak a lezárása húzódtott át 2000-re. Valamennyi érintett szervezet esetén szünetelés elrendelésére került sor, mert az érintett szervezetek vállalták azt, hogy etikai szabályzataik kifogásolt pontjait kiigazítják, vagy elhagyják.

95. A **Szabadalmi Ügyvivői Kamara** (Vj-115/1999) esetén az egymással való összehasonlítás megtiltása (ideértve az árak összehasonlítását illetve az összehasonlító reklámot), a közvetlen ajánlkozás tilalma, valamint a közvetítő igénybevételének tilalma, s az árversenyt korlátozó rendelkezések voltak azok, amelyek kikerültek a szabadalmi ügyvivőkre vonatkozó etikai szabályokból.

96. A **Magyar Mérnöki Kamara** (Vj-119/1999) és a **Magyar Építész Kamara** (Vj-136/1999) esetében a kamarai irányárak kötelező jellegű árként való értelmezhetősége, az irányárakhoz viszonyítottan alacsony árak indokolatlan alkalmazásának megtiltása, illetve az értékarányos árakra vonatkozó elvárások, továbbá az építészeti eltiltása a tervezési díjra vonatkozó árversenytől voltak a kifogásolt rendelkezések, melyek elhagyása a versenyfelügyeleti eljárás során megtörtént.

97. A **Magyar Gyógyszerész Kamara** (Vj-134/1999) esetén a gyógyszerárak reklámozási tevékenységét korlátozó tilalmakat tartotta túlzottnak, fogyasztói érdekekkel alá nem támasztottnak a vizsgálat, így ezeknek a kiigazítása történt meg. E kamaránál sajátos probléma az, hogy míg a kamara tagjai a gyógyszerészek, addig a reklámozási tevékenység nem kötődik személy szerint a gyógyszerész szakmai tevékenységet folytató gyógyszerészhez, hanem a gyógyszerárakra, mint kiskereskedelmi tevékenységet folytató piaci szereplőre ír elő a kötelezettségeket. Ez úgy is tekinthető, hogy a kamara túlterjeszkedik a törvényes hatáskörén, hiszen ezzel nem a tagjainak tevékenységét, hanem mások – nem a tagok, – piaci magatartását szabályozza.

98. A **Magyar Ingatlanszövetség** (Vj-175/1999) esetén az ingatlanközvetítők árversenyét korlátozó rendelkezés (a szövetség által közzétett minimum díjak alatti megbízási díj alkalmazási lehetőségeinek szűkítése, illetve magának a minimál díjtételeknek a közzététele) ütközött a versenykorlátozási tilalomba. A szövetség módosította a szabályzatát, és ajánlott árakat tehet közzé a jövőben.

99. A **hat nyugdíj- illetve egészség-pénztári szövetség** (Vj-111/1999) által alkalmazott közös etikai kódex piacfelosztó hatású rendelkezéseit (tagtoborzási

korlátozások) illetve a túl általánosan megfogalmazott együttműködési kötelezettség vállalását kifogásolta a vizsgálat, így ezeknek a szabályzati pontoknak a módosítását vállalták és tették meg a szövetségek az eljárás szünetelése alatt.

100. Erről az esetcsoportról összefoglalóul az mondható, hogy az eljárások során előtérbe került az a megközelítés, amely az önszabályozó szervezetek etikai szabályzatainak módosítására, a versenyjogi rendelkezések tudatosítására helyezte a hangsúlyt. E szervezetek működése, viselkedése nagyon erős hatással van a tagjaik szolgáltatási tevékenységének piacain, hiszen a szakmai kamarákban kötelező a tagság, ebből következően versenytársak megállapodásai öltenek testet a kamarai magatartási szabályokban, a kamarai önszabályozó döntésekben. Ebből következően nagyon fontos, hogy tudatosuljon a versenyjogi felelősség. Kézzelfogható bizonyítékok is előkerültek arra vonatkozóan, hogy ezek a szervezetek mennyire nincsenek tisztában azzal, hogy mi is valójában a versenytörvény versenykorlátozást tiltó rendelkezéseinek tartalma (az egyik szövetség például a minimál árak alatti árak alkalmazásának tilalmát vélte kartell tilalomnak, azaz a legkeményebb versenyjogsértések egyikét tekintette jogkövető magatartásnak). A tisztesség követelménye sok kamara vagy szövetség felfogása szerint egyet jelent a verseny kerülésének követelményével, az alapvető versenyesszükséglettől való tartózkodással (pl. a tisztességesség nevében vállalják azt, hogy az árakban nem versenyeznek, nem alkalmaznak reklámot, az ügyfélszerzési módszereket nagyon erősen korlátozzák). Ez pedig valójában egyet jelent a versenykorlátozási tilalom megsértésével. Természetesen a tisztességes versenyzés követelménye, illetve a fogyasztók választási szabadsága korlátozásának tilalma arra hivatott, hogy a durva, a piaci szereplők (versenytársak, fogyasztók) jogos érdekeit sértő magatartások (mások lejáratása, mások eredményeinek tisztességtelen kihasználása, a fogyasztók félrevezetése, durva zaklatása, kiszolgáltatott helyzetükkel való visszaélés stb.) elkerülhetők legyenek, és a versenyben a hatékonyság és a teljesítmény válhasson a valódi szelekció alapjává. Fontos ugyanakkor jól meghúzni a határvonalat, hiszen a versenytársaknak a verseny korlátozása mögött meghúzódó külön érdekei a fogyasztói érdekek ellen hatnak. Végső soron aztán a fogyasztók fizetik meg magasabb árakkal, a szolgáltatások, termékek alacsonyabb szintjével azt, hogy az eladók, szolgáltatók közötti verseny az indokoltnál, a más közérdekekkel alátámaszthatónál jobban, azaz aránytalanul korlátozódik.

101. Egy hivatalból indított eljárásban (Vj-91/2000) a megállapodást (a **Shell Gas Hungary Rt**-nek a PB gázpalackokat értékesítő ügynökökkel kötött megállapodásait) nem minősítette a Versenytanács versenykorlátozónak. Az eset azért érdemel külön említést, mert az év folyamán alkotta meg a parlament az ügynöki tevékenységről szóló törvényt²¹, mely külön

²¹ 2000. évi CXVII. törvény az önálló kereskedelmi ügynöki szerződésről.

utaló rendelkezéseket tartalmaz a versenyszabályok esetleges érvényességére. Ebben a konkrét esetben olyan ügynöki szerződésekről volt szó, ahol az ügynökök nem minősíthetők külön piaci szereplőknek, mert a megbízójuk nevében és kockázatára kötik a szerződéseiket, végzik az értékesítést, tehát a törvényi tilalom sem terjed ki rájuk. Két további ügyben (Vj-56/2000, Vj-86/2000) a résztvevők érintett piacon (szikvízgyártás, illetve promóciós tevékenység) elért részesedése nem érte el a 10 %-ot, ezért ezek nem esnek tilalom alá, így az eljárások megszüntetésre kerültek.

102. A **kérelemre indult eljárásokból** két esetben (Vj-31/2000, Vj-98/2000) a kérelmezők piaci részesedése az érintett piacon (traktorok, villamos háztartási gépek) nem érte el a 10 %-ot, így a megállapodások nem estek tilalom alá. Egy esetben (Vj-136/2000) a kérelmet visszavonták, mert az eljárás folyamán világossá vált, hogy az anya- és leányvállalatok közötti megállapodás a törvény erejénél fogva mentes a tilalom alól. A további három esetben a megállapodások mentesítésére került sor.

103. A **Csemege Julius Meinl Rt. és a Magyar Hipermarket Kereskedelmi Kft., mint versenytársak** kötöttek megállapodást (gyakorlatilag a **Meinl, a CORA és PROFI** üzleteket érintően) közös beszerzési rendszer létrehozására és működtetésére (Vj-133/1999.). A megállapodás az élelmiszer kiskereskedelem piacán erősíti a résztvevők beszerzési pozícióit, ésszerűbbé és olcsóbbá teszi beszerzéseiket, az ebből származó alacsonyabb beszerzési árak az intenzív piaci verseny miatt a fogyasztói árakban is várhatóan megjelennek úgy, hogy – tekintettel a nagyszámú versenytársra, s a résztvevőknek a beszerzési piacon a 10 %-ot épphogy meghaladó piaci részesedésére – nem teszi lehetővé a verseny kizárását. Mindezekre tekintettel a megállapodást a Versenytanács mentesítette.

104. Az **Észak-Dunántúli Áramszolgáltató Rt.** kötött megállapodást a szolgáltatási területén a megyei kereskedelmi, illetve kézműves kamarákkal, hogy létrehozzák azoknak a szakvállalkozóknak (villanyszerelők) a minősítési rendszerét és nyilvántartását, akik a méretlen vezetékhalozatokon munkákat végezhetnek (Vj-192/1999.). A megállapodás – bár kétségtelenül új piacrálépési korlátot teremt – a fogyasztói biztonság szintjét hivatott emelni. A megállapodásban foglalt szigorítások nem lépik túl azt a mértéket, ami az elérendő céllal, a fogyasztói biztonság növekedésével arányos, ezért a mentesítést megkapta. Tekintettel azonban arra, hogy 2000. novemberétől a vállalkozók számára már nem kötelező a kamarai tagság, azt a feltételt szabta a Versenytanács, hogy ez idő után a kamarai nyilvántartásba való bejegyzés kötelezettségét már nem alkalmazhatják a felek a nem kamarai tag szakvállalkozók esetében.

105. **Tizenhárom kereskedelmi bank** kért mentesítést a bankkártya-használat, s a kereskedelmi egységeknek a bankkártya-elfogadói rendszerbe való bekerülési feltételeinek egységesítéséről kötött megállapodásukra (Vj-205/1999.). A megállapodás alapvető indoka ebben az esetben is a kártyarendszerek biztonságának, megbízhatóságának növelése, mert ezen olcsó készpénzkímélő fizetési mód alkalmazásának

elterjedését gátolja az, ha a visszaélések lehetősége nagyobb az elviselhetőség szintjénél. Ez drágítja a rendszert, és kockázatosabbá teszi a bankok, s a fogyasztók számára is a bankkártya használatot. Indokolt tehát az, hogy a kereskedőknek a rendszerbe való befogadása ne legyen akadálytalan, s a megbízhatóságot növelő, garantáló elemek, szigorítások (kezdő vállalkozások későbbi felvétele, a megbízhatatlan partnerekről való információcsere működtetése, ezeknek a rendszerből való határozott idejű kitiltása stb.) a fogyasztók érdekeivel is alátámaszthatók. A megállapodást mindezekre tekintettel mentesítette a Versenytanács. Egyetlen feltétel alkalmazását nem engedte azonban meg, amely a társasági törvény szabályai szerinti minimális alaptőkével működő kereskedő társaságok számára nehezítette volna meg a bekerülést, mert ennél a feltételnél nem volt kimutatható közvetlen vagy közvetett kapcsolat a cég megbízhatóságával.

2.2.3. Erőfölénnyel való visszaélés

106. A versenytörvény V. fejezete fogalmazza meg az erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozó tilalmat. Az erőfölénnyel történő visszaélésnek két, együttesen teljesülő feltétele van: az erőfölény megléte és a visszaélő magatartás. Az erőfölénnyel való visszaéléseknek két nagy csoportja létezik, a kizsákmányoló, és a korlátozó típusú visszaélés. Kizsákmányoló típusú visszaélésről akkor beszélünk, amikor az erőfölényben levő piaci szereplő vevői közvetlen kárára a maga számára csoportosít át előnyöket a versenyben kialakuló eredményhez képest (ilyen visszaélés például az indokolatlanul magas árak alkalmazása). Korlátozó visszaélés esetében a verseny korlátozása történik, általában a piacrálépés megakadályozásának, a versenytársak piacról való eltávolításának, vagy a piaci hatalom más piacra történő átvitelének révén – ez a vevőknek közvetve, a verseny korlátozása miatt okoz veszteséget (ilyen magatartás lehet a szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózás). Egyes esetek nem sorolhatóak be egyértelműen egyik vagy másik csoportba annak következtében, hogy mind a korlátozó mind a kizsákmányoló visszaélések jellemzőivel bírnak.

107. 2000-ben erőfölénnyel való visszaélés gyanúja miatt indult eljárásban 56 versenytanácsi határozat született. 39 ügyben megállapítható volt az erőfölény, ezen belül 19 ügyben a visszaélő magatartás is (ebből 15 volt kizsákmányoló négy pedig korlátozó típusú), így ezekben az esetekben a GVH beavatkozására volt szükség.²² Miután 12 esetben a jogsértés csekély mértékű volt, a Versenytanács ezekben az eljárásokban – még korábban – szünetelést rendelt el; hét, súlyos

²² Ebben az ügytípusban a GVH beavatkozás az ügyzáró határozatok közül az érdemi jogsértés megállapítását (ideértve a szünetelés utáni marasztalást is) valamint a szünetelés utáni megszüntetést foglalja magában. Nem foglalja magában ugyanakkor ideiglenes intézkedés elrendelését vagy szünetelés elrendelését és egyéb nem ügyzáró határozatokat.

jogsértést megállapító esetben marasztaló döntést hozott.

108. A Versenytanács a hét súlyos jogsértést megállapító marasztaló határozat közül öt esetben szabott ki bírságot összesen 11.800 e Ft összegben, míg két ügyben eltekintett a bírságotól, mivel az egyikben az eljárás alá vont a jogsértő magatartást csak rövid ideig folytatta, a másik esetben pedig a Versenytanács figyelembe vette a marasztalt piaci szereplő korrigáló magatartását. A bírságot kiszabó határozatok közül egyik sem emelkedett jogerőre, a marasztalt vállalkozások eddig nem fizették be a bírság összegét.

109. A 12 szüneteléses eset közül 11 – az utóvizsgálatot követően – megszüntetéssel zárult. Az utóvizsgálat egy esetben (Vj-61/1999) az eljárás alá vont MATÁVKábelTV Kft. vállalásának nem-teljesítését állapította meg, ezért az ügy versenytanácsi marasztalással végződött.²³

110. A 2000. évet – a megelőző esztendő is meghaladóan – a kábeltelevíziós szolgáltatók ellen indított verseny-felügyeleti eljárások nagy száma jellemezte, és ezek az eljárások kivétel nélkül a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés gyanúja miatt indultak. A Versenytanács a 22 eljárás mindegyikében megállapította a szolgáltató érintett piacon fennálló erőfölényét, viszont csak az esetek felében (11 esetben) állapított meg visszaélést. A visszaélések csekély súlya miatt az eljáró Versenytanács ezen esetek többségében rendelte el a szünetelést.

111. A bejelentők a kábeltelevíziós szolgáltatók programcsomagjainak tartalmát, díjváltoztatásuk közlésének módját, havi előfizetési díjaik túlzott emelését kifogásolták.

112. A programcsomagok tartalmával kapcsolatban a bejelentők gyakran panaszkodtak, hogy a magyar nyelvű kereskedelmi műsorok csak a drágább programcsomagra való előfizetéssel hozzáférhetőek. E magatartás észlelésekor a Versenytanács az eljárás legfeljebb hat hónapos szünetelését rendelte el azzal a feltétellel, hogy a szolgáltató vállalja a kifogásolt magatartás további folytatásától való tartózkodást, konkrétan például a programcsomagok módosítását. Olyan eset is előfordult például a tiszakécskei kábeltelevíziós ügyben (Vj-119/2000), hogy a szolgáltató **GYÉPISZ Kft.** a népszerű műsorok vételét az HBO mozicsatorna igénybevételéhez kötötte, ezzel árukapcsolást valósított meg, mellyel a fogyasztók választási lehetőségét is korlátozta.

113. Az eljárás alá vont kábeltelevíziós szolgáltatók blankettaszerződéseik jellemző módon egyoldalú díjmódosításra adtak lehetőséget és az egyoldalú díjemelést el nem fogadó előfizető számára hátrányos feltételt tartalmaztak, mivel a jelszolgáltatás azonnali megszüntetése mellett nem biztosították az

észrevételezés lehetőségét sem. A szünetelés alatt vállalt kötelezettségként a szolgáltatók rendre korrigálták a kifogásolt szerződéses kikötéseket.

114. A tapasztalatok szerint tehát a szünetelés jogintézménye az esetek túlnyomó többségében hatékony eszköznek bizonyult a szolgáltatók jogkövető magatartásának kikényszerítésére.

115. A szünetelés elrendelése egyetlen esetben csak részben vezetett eredményre: a MATÁV Rt.-t egy adott földrajzi területen a jelszolgáltatásban felváltó leányvállalata az eredetileg vállalt 14 csatorna helyett csak hét csatorna vételére kötött szerződést a fogyasztókkal (Vj-61/1999). A Versenytanács által elrendelt szünetelés ideje alatt a **MATÁVKábelTV Kft.** a kötelezettség vállalás ellenére sem módosította a szerződéseket, bár a gyakorlatban 13 csatorna vételét biztosította. Miután megállapítást nyert, hogy a jogsértő szerződéses kikötést az eljárás alá vont a gyakorlatban nem alkalmazza, a Versenytanács eltekintett a bírság kiszabásától.

116. Ami a szolgáltatás árának emelését, annak versenyjogi megítélését illeti, a Versenytanács több eset kapcsán kifejtette a következőket: A gazdasági erőfölényben levő szolgáltatók által érvényesített árak – állami (önkormányzati) szabályozás hiányában – kizárólag a versenytörvény alapján ítélték meg. Tisztességtelenül megállapított eladási áron a versenytörvény alkalmazásában a túlzottan magas ár értendő. Túlzottan magas árak az az ár minősíthető, amely meghaladja a vállalkozás indokolt költségeivel és a szakmát jellemző kockázattal arányban álló hozam alapján számított nyereség összegét. Amennyiben az eljárás alá vont vállalkozás az érvényesítendő díj megalapozásához részletes számításokat nem készített, a Versenytanács az árnövekedést magyarózó közvetlen költségként a műsordíjat, a jogdíjakat, közvetett költségként az eljárás alá vont által kimutatott amortizációt vette figyelembe. A számításokkal alá nem támasztott további költségek és a nyereség tekintetében csak az infláció mértékével növelt előző évi értéket tekintette indokoltnak.

117. A Versenytanács a számított díjhoz képest felfelé kisebb eltérést mutató tényleges díj alkalmazását nem minősítette visszaélésszerű magatartásnak. Leszögezte azonban, hogy a tolerálható eltérésre nézve nem adható egyértelmű norma, azt az eset összes körülményének mérlegelésével kell meghatározni. A mérlegelés során a számított és a tényleges díj eltéréseinek minősítésekor figyelembe vette a kábeltelevíziós piacot jellemző nagymértékű műszaki fejlesztési igényt, amely indokolhatja egyes további költségek és a nyereség inflációnál nagyobb mértékű emelkedését.

118. 2000-ben a Versenytanács a legsúlyosabb erőfölénnyel való visszaélésnek a **MATÁV Rt.** azon magatartását találta, amikor a monopól helyzetű szolgáltató az Internet Protokoll alapú hálózaton történő, nagykereskedelmi jellegű nemzetközi beszéd és fax átvitelt (VoIP) kizárólag a koncessziós szolgáltatóknak nyújtotta (Vj-21/2000). Az eljáró Versenytanács az eljárás alá vont távközlési szolgáltatót 5000 e Ft bírság megfizetésére kötelezte, a jogsérelem jelentős súlya ellenére, tekintettel a jogsértő állapot aránylag rövid időtartamára és a jogsértéssel elért nem számottevő

²³ Az erőfölénnyel való visszaéléssel kapcsolatos számszerű összefoglaló információk megtalálhatóak a beszámoló *Táblázatok* c. részének 4.3. táblázatában, valamint további információ található az 5.1., 8.2. és 11.3. táblázatokban.

előnyre. Az erőfölénnyel való visszaélés, mint tényállás bizonyításának kulcsa az érintett piac meghatározása volt. Az eljárás alá vont az Internet Protokoll alapon továbbított nemzetközi telefon szolgáltatást a kapcsolt távbeszélő szolgáltatással egy piacon levőnek tekintette. A Versenytanács nem osztotta ezt az érvelést, hangsúlyozta, hogy a VoIP szolgáltatás olyan nagykereskedelmi jellegű távközlési szolgáltatás, melyet ésszerűen nem helyettesít más szolgáltatás. A MATÁV Rt. piaci helyzeténél fogva, támaszkodva a közcélú távbeszélő szolgáltatásban élvezett kiváltságaira, hosszabb távon olyan árat tud kínálni, amely versenytársainál jelentősen alacsonyabb, erőfölényét könnyen kiterjesztheti a kapcsolt piacra. A Versenytanács megállapította, hogy a MATÁV indokolatlanul zárkózott el a szerződéskötéstől.

119. A távközlési piac egy másik szereplőjével, az **Emitel Távközlési Rt.** -vel szemben is fontos döntést hozott a Versenytanács (Vj-184/1999). Megállapítást nyert, hogy az eljárás alá vont szolgáltató visszaélt erőfölényével akkor, amikor féléves időszakon keresztül megtagadta a helyi koncessziójával lefedett területen működő internet hozzáférési szolgáltatóktól a számlázási együttműködést. Az eset megítélése kapcsán azt kellett figyelembe venni, hogy a távbeszélő számlázáson keresztül csak a kizárólagos jogú telefonszolgáltatást ellátó piaci szereplő képes biztosítani egyes internetes szolgáltatások számlázási rekordjainak összegyűjtését és a követelés beszedését. Bár a jogsértés bizonyítást nyert, a Versenytanács mellőzte a bírság kiszabását tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont időközben megváltoztatta álláspontját, és az érintett internetes szolgáltatókkal megindultak a szerződéskötésre irányuló tárgyalások.

120. A távközlési piacon elkövetett versenyjogi jogsértések közül említésre érdemes a **MATÁV Rt.** biztonsági díjcsomaggal kapcsolatos magatartása is. A Versenytanács határozata (Vj-82/2000) kimondta, hogy a MATÁV Rt. visszaélt erőfölényével akkor, amikor a kisfogyasztói díjcsomagra előfizetőknek nem nyújtotta az úgynevezett kényelmi szolgáltatásokat (pl. hívásátírányítás, kedvenc szám, zöldszám, tartós híváskorlátozás, rendszeres ébresztő hívás). A határozat indoklásában az eljáró Versenytanács kifejtette, hogy nem a szolgáltató feladata annak eldöntése, mi a kedvező a fogyasztó számára, mivel ezzel korlátozza a fogyasztó választási lehetőségeit. A háromszoros díjat eredményező szolgáltatásokat nagy valószínűséggel nem kéri a biztonsági csomag előfizetői, de van olyan kényelmi szolgáltatás, amelynek kizárása anyagi szempontokkal nem indokolható (pld. a csekély havi előfizetési díjjal járó hívásvárakoztatás, vagy a rövidített hívószámok). Ha az előfizető olyan szolgáltatást vesz igénybe, amelynek révén túllépi a biztonsági csomagban meghatározott kedvezményesen lebeszélhető összeghatárt és ezért már háromszoros díjat kell fizetnie, az a fogyasztó kockázata, az eljárás alá vont a fogyasztó döntését nem korlátozhatja. A Versenytanács a jogsértés kimondásán túl megtiltotta a magatartás további folytatását és a korrigálásra 60 napot biztosított. Tekintettel arra, hogy a szolgáltató a jogsértő magatartást rövid időn keresztül folytatta és a biztonsági csomagot igénybevevők vártnál kisebb aránya (3,2 %)

miatt a sérelem viszonylag keveseket érintett, a Versenytanács nem szabott ki bírságot.

121. Ugyancsak érdeklődésre számot tartó és a közvéleményt foglalkoztató téma volt a **Budapesti Elektromos Művek Rt.** új számlázási rendszere (Vj-106/2000). A fogyasztói bejelentések kapcsán indult versenyfelügyeleti eljárást követően megszületett versenytanácsi határozat bizonyítottan találta az eljárás alá vont szolgáltató erőfölénnyel való visszaélését azon fogyasztóival szemben, akik különböző megfontolásokból a fogyasztásmérő havi leolvasása és a ténylegesen mért fogyasztás szerinti díjfizetés mellett döntöttek. A Versenytanács jogsértőnek minősítette az ELMŰ új számlázási rendszerének azon elemeit, melyek az átállással kapcsolatos költségeket a fogyasztóra terheltek (pld. a fogyasztásmérő állásának saját költségen való postai továbbítása.) A Versenytanács a rendszer bevezetése során gyakorolt hibajavítást együtt értékelve a hatékonyságot növelő új rendszer piaci szükségességével, a bírságot az eljárás alá vont piaci súlyához viszonyítva jelképes összegben (2000 e Ft-ban) szabta ki.

122. A **Philips Magyarország Kft.** (Vj-8/2000) ügyben a verseny-felügyeleti eljárás feltárta, hogy az eljárás alá vont vállalkozás csak szervízhálózatának tagjai számára értékesített Philips márkájú alkatrészeket, és ezzel a jótállás alá tartozó tartós fogyasztási cikkek szervizelésében élvezett erőfölényét fokozatosan kiterjesztette az ellenszolgáltatás fejében végzett karbantartó, javító szolgáltatásra is. A Versenytanács határozatában a végső fogyasztó érdekeit szem előtt tartva és nem vonva kétségbe a márkavédelem jelentőségét, kifejtette, hogy a fogyasztó elvárhatja készülékének Philips alkatrészrel való megbízható javítását hálózaton kívüli szervizben is, hiszen nincs ok annak feltételezésére, hogy más szervizek silány munkát végeznének. A Versenytanács a kifogásolt magatartás – a szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózás – jogellenességét megállapította, és rendelkezett a magatartás további folytatásának megtiltásáról. Ennek alapján a Kft. az alkatrészrel való kiszolgáltatást nem tagadhatja meg, ugyanakkor lehetősége van meghatározni azokat a diszkrimináció-mentes feltételeket, amelyekkel az árubeszerzés a vevők számára megoldható. A Versenytanács a vállalkozás forgalmi adataihoz igazodóan, figyelemmel a Kft. piaci szerepére 4000 e Ft összegű bírságot állapított meg.

123. Érdekes versenyjogi problémát vetett fel **Érd város Polgármesteri Hivatala** által kiadott helyi közéleti lap az „Érdi Újság” körül kialakult vita (Vj-57/2000/24). Az eljárás alá vont a versenytárs piacról való kizorítására alkalmas módon (önkormányzati támogatást is felhasználva) ingyenesen hozta forgalomba a hetente megjelenő lapot. A Polgármesteri Hivatal a tájékoztatási kötelezettségére hivatkozott: a lapban közlik az önkormányzati testület rendeleteit, a bizottsági ülésekről szóló beszámolókat, a helyi eseményekről való tájékoztatásokat. Az újság a hivatalos információkon kívül viszont tárcákat, jegyzeteket is publikált, valamint reklámokat is közzé tett. A versenytársként piacra lépett Érdi Tükör közéleti havilap a Versenytanács megállapítása szerint hatékony gazdálkodással behozhatatlan versenyhátrányba került a közpénzből fenntartott ingyenes önkormányzati lappal

szemben. Lényeges hangsúlyozni, hogy nem önmagában az ingyenesség jogsértő, hanem ha az együtt jár a versenytársak kiszorítására való alkalmassággal. Az adott esetben ez utóbbi feltétel azáltal teljesült, hogy az önkormányzati lap jellege, tartalma alapján piaci alapon való kiadásra is alkalmas lett volna. A Versenytanács határozatában kimondta, hogy a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése során szabadon dönthet tájékoztatási feladatainak ellátása során a választott megoldásról, azt azonban mindenkor figyelembe kell vennie, hogy eljárása jogszabályt – adott esetben versenytörvényt – nem sérthet. A Versenytanács marasztaló határozatában 300 e Ft bírsággal sújtotta az eljárás alá vont polgármesteri hivatalt. A határozat végrehajtásának ellenőrzésére irányuló utóvizsgálat megállapította, hogy az Érdi Polgármesteri Hivatal változtatott a lap tartalmán, erősítve annak tájékoztató jellegét. A Versenytanács a határozatot végrehajtottnak minősítette annak ellenére, hogy a lap továbbra is ingyenesen kerül forgalomba, mert a jogsértés másik feltétele – a versenytársak illetve a verseny sérelme – már nem volt bizonyítható. Fontos hangsúlyozni, hogy az előzőek szerint az ingyenesség nem önmagában jogsértő, hanem csak akkor lehet az (de ekkor sem feltétlenül az), ha a lap egyértelmű piaci jellegével párosul. Másrészt a határozatból az is következik, hogy ingyenes lapban reklám közzététele nem jogsértő, sőt, ha az elégséges a költségek fedezésére, akkor az ingyenesség még piaci jellegű tartalom esetén sem jelent versenyjogi értelemben „túlzottan alacsony árat”.

2.2.4. Összefonódások ellenőrzése

124. A versenytörvény VI. fejezetében foglalt összefonódás-ellenőrzési rendelkezések célja, hogy minden, a gazdaság szempontjából lényeges vállalategyesülést vagy felvásárlást (és egyéb irányításszerzést) versenyfelügyeleti ellenőrzés alá vonjon. Először annak vizsgálatára kerül sor, hogy engedélyköteles-e az összefonódás, ezt követően a GVH az összefonódás következtében a piaci helyzetben várhatóan bekövetkező változásokat elemzi. Ha az adott összefonódás tovább erősít erőfölényes helyzetet, esetleg újabbat hoz létre, vagy akadályozza a versenyt, akkor a GVH megtilthatja azt, feltéve, hogy a vele járó előnyök nem haladják meg a verseny korlátozásából fakadó hátrányokat.

125. A versenyre gyakorolt hatás szempontjából a versenykorlátozó hatás minősítésénél külön jelentőséggel bír, hogy az összefonódás versenytársak közötti (horizontális) vagy pedig eladó-vevő közötti (vertikális). A horizontális összefonódások általában közvetlenül a piaci szerkezet megváltoztatását okozzák vagy azzal azonos hatásúak, a vertikális összefonódások pedig a piacralépési és piaci mobilitási lehetőségekre hathatnak negatívan. Egyes tranzakciók nem sorolhatóak be egyértelműen egyik vagy másik csoportba annak következtében, hogy mind vertikális mind horizontális jellemzőkkel bírnak.

126. 2000-ben 70 összefonódással kapcsolatos határozatot hozott a Versenytanács (egy esetben két ügy

egyesítésére került sor) 67 esetben az érintett vállalkozások által benyújtott kérelemre, három esetben pedig olyan eljárás lezárásaként, amelyet a GVH indított hivatalból, mert vélelmezte, hogy az érintett vállalkozások elmulasztottak engedélyt kérni. További hat esetben a kérelmező visszavonta az engedély iránti kérelmét, ami értelemszerűen az eljárás megszüntetését vonta maga után. A hivatal a 70 versenytanácsi határozat közül kilenc esetben – közte a három hivatalból indított eljárásban – az engedélykérési kötelezettség hiányát állapította meg, a 61 érdemben elbírált összefonódás közül 58 esetben engedélyezte, két esetben feltétellel engedélyezte, egy esetben megtagadta az engedélyt a Versenytanács, így összesen három esetben került sor a GVH beavatkozására.²⁴ A 61 elbírált összefonódásból 39 ügy horizontális, a versenytársak közötti irányításszerzés változását érintette, 11 ügyben vertikális, további 11 ügyben pedig vegyes jellegű szervezeti összekapcsolódásra került sor. Tíz esetben került sor bírság kiszabására az engedélykérési határidő elmulasztása miatt, melyet az érintett vállalkozások befizettek.²⁵

127. A korábbi évekhez képest lényegesen több, olyan – összesen 21 – engedélykérelmet bíralt el a Versenytanács, amelyek **külföldön honos vállalkozások között jöttek létre**. Ezekre akkor terjed ki a versenytörvény hatálya, ha hatásuk érvényesülhet a Magyar Köztársaság területén. A kialakult gyakorlat szerint ez akkor következik be, ha az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport áruval (akár leányvállalatai révén, akár közvetlen exporttal) jelen van a magyar piacon, és így összefonódásuk vagy a koncentráció növelése révén vagy a vertikális kapcsolatokon keresztül hatással lehet a magyarországi gazdasági versenyre.

128. Az irányítás megszerzése nyolc esetben vállalkozáscsoporton belül valósult meg. Például akkor, amikor a villamos energia termelésben és szolgáltatásban érdekelt **AES (Applied Energy Services)** csoport átszervezte a magyarországi leányvállalatai közötti irányítási kapcsolatokat (Vj-138, 139, 140/1999). Ezt a versenytörvény ugyan összefonódásnak tekinti, azonban az ilyen ún. nem független vállalkozások (15. §) közötti tranzakciók valójában nem érintik a versenyt,

²⁴ Ebben az ügytípusban a GVH beavatkozás az ügyzáró határozatok közül az engedély iránti kérelem érdemi elutasítását, feltételhez kötését, illetve a GVH versennyel kapcsolatos aggályainak önkéntes figyelembevételét (vagyis a kérelem (ügyfél általi) visszavonását, illetve a tranzakció (felek általi) módosítását), ha ez a határozatból is kiolvasható, foglalja magában.

Nem foglalja magában ugyanakkor a GVH beavatkozás fogalma a tisztán adminisztratív típusú jogsértés megállapítását (engedély iránti kérelem elmulasztása), a nem érdemi elutasítást (pl. időelőltetés miatt), a kérelemnek nem a GVH aggályai miatti visszavonását vagy a tranzakció nem emiatt bekövetkező módosítását, és a lehetséges nem ügyzáró határozatokat.

²⁵ Az összefonódásokkal kapcsolatos számszerű összefoglaló információk megtalálhatóak a beszámoló *Táblázatok* c. részének 4.5. táblázatában, valamint további információ található az 5.1. és 10. táblázatokban.

hiszen az egyes vállalkozások egyébként is összehangoltan léphetnek fel a piacon. Ily módon a Versenytanács az ilyen összefonódásokat minden esetben engedélyezte.

129. A mind számszerűségükben, mind pedig a piaci struktúrát érdemben befolyásoló jellegüket illetően legjelentősebb összefonódások a **távközlést, ezen belül a kábeltelevíziózás és a mobiltelefon szolgáltatás területét, az energia szektort, az autópárt, a gyógyszer-kereskedelmet és az élelmiszeripart** érintették.

130. A **távközlési piacon** 17 ügyzáró versenytanácsi határozat született (ez háromszorosa az 1999. évi számnak), ezek közül egy esetben tagadta meg az összefonódást a Versenytanács, és két esetben kötötte feltételhez az engedélyezést. Az esetek döntő része 10 kérelem a **kábeltelevíziós szolgáltatási piacot** érintette, ahol a versenytársak piaci kapcsolata horizontális. Kilenc esetben a **MATÁV Rt. a MATÁVkábelTV Kft.**²⁶-n keresztül bővítette piaci befolyását.

131. Viszonylag nagyobb méretű kábeltelevíziós hálózatot kívánt vásárolni a **MkTV Kft.** Marcaliban (Vj-178/1999) és Tatán (Vj-212/1999). A Versenytanács engedélyezési eljárás során a korábbi gyakorlatot követve (Vj-107/1998) a távközlési piacot érintő összefonódás versenyhatását nemcsak a jelenlegi piaci (szabályozási) körülmények között, hanem a liberalizációt követően megváltozó feltételek mellett is vizsgálta. Megállapította, hogy a liberalizált piacon az a körülmény, hogy a vezetékes távbeszélő hálózat mellett a kábeltelevíziós hálózat is a MATÁV-csoport kezébe kerül, az erőfölényes helyzet erősödésével jár. Megállapítást nyert ugyanakkor az is, hogy az összefonódásnak mindkét esetben vannak a fogyasztók szempontjából olyan előnyei (a korszerűbb szolgáltatás), amely az erőfölény erősödéséből fakadó hátrányt meghaladják. A két összefonódás között azonban lényeges különbség volt abban a tekintetben, hogy míg Marcali esetében más reális vételi ajánlat nem volt, addig a tatabányai hálózat esetében reális ajánlattal jelentkeztek olyan vállalkozások is, amelyekkel történő összefonódás a verseny szempontjából kedvezőbb helyzetet teremthet. Ezért a Versenytanács Marcali esetében megadta az engedélyt, Tata esetében viszont megtagadta az engedélyt.

132. A világszerte zajló távközlési cégfúziók egyik mozgatórugója a **mobil piaci** részesedés növelésének szándéka. Ennek hatása a Magyarországon jelenlévő multinacionális vállalkozásokon keresztül érintette a mobil rádiótelefon szolgáltatások piacát is. Az amerikai

érdekeltségű MediaOne International Holding Inc. az AT&T-vel tervezett fúziója miatt megvált a kelet-európai mobiltelefon érdekeltségeitől. Leányvállalatainak a hollandiai **MediaOne International B.V.** részvényeinek 100 %-át és a **Westel Rádiótelefon Kft. (a továbbiakban: Westel 450)** ületrészeinek 49 %-át eladta a **Deutsche Telekom AG (a továbbiakban: Telekom)** részére. A cégek felvásárlásához a Telekom a Versenytanács engedélyét kérte (Vj-176/1999). A másik kérelmet a **MATÁV Rt.**²⁷ adta be, amelyben kezdeményezte a **Westel 450** és a **Westel 900 Mobil Távközlési Rt. (a továbbiakban: Westel 900)** feletti irányítás megszerzésének engedélyezését (Vj-179/1999). A kérelmek megtiltására a Versenytanács nem látott indokot, azonban a hatásos verseny biztosítása érdekében – mindkét esetben – az engedélyezést feltételekhez kötötte. A versenytörvény 30. § (3) és a 77. § (2) bekezdései rendelkeznek a feltételhez kötés jogintézményéről. Az engedély feltételhez kötésének funkciója, az összefonódás versenykorlátozó hatásának mérséklése.

133. A mobil rádiótelefon piacon az eljárás idején négy versenytárs volt (és jelenleg is ennyi van) jelen. A Westel 450 1990-től a 450 MHz frekvencián (9 %-os részesedéssel).²⁸ A Westel 900 1994-től 900 MHz frekvencián, majd 1999-től 1800 MHz frekvencián is jogosult szolgáltatásra (50 %-os részesedéssel). A Pannon GSM Távközlési Rt. 1994-től a Westel 900-sal azonos feltételekkel szolgáltat (41 %-os részesedéssel) és 1999. december 1-jétől a V. R. A. M. Rt. (a továbbiakban: Vodafone – mint új piaci szereplő – részesedése meg nem volt számszerűsíthető) szerzett mindkét frekvencián szolgáltatási jogosultságot. További új vállalkozások piacralépésével rövid időn belül reálisan nem lehet számolni, mert újabb engedélykiadására már csak a harmadik generációs UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) mobil távközlési rendszer bevezetésével kerül sor. Ez az új szolgáltatás szélesebb alkalmazási kört tesz majd lehetővé, felértékelve ezáltal a rádiós alapú távközlés szerepét az egész hírközlési piacon.

134. Az említett összefonódások hatását vizsgálva a Versenytanács megállapította, hogy azok a koncentrációt érdemben nem növelik, mivel középtávon a hálózati távközlési piac és a mobil rádiótelefon piac külön piacnak tekinthető, vagyis horizontális összefüggésben nem valószínűsíthető káros versenyhatás. Vertikális szempontból a MATÁV Rt. hálózata a többi szolgáltató által nem kikerülhető. A megfelelő szabályozási környezet hiánya következtében csak a hálózati költségek pontos meghatározása, illetve a költségek elhatárolása biztosíthatná a hatásos verseny fejlődését

²⁶ A MATÁV Rt. 1998. tavaszán kezdte meg kábeltelevíziós tevékenységét, melyet az általa 1998. aug. 18-án bejegyzett MATÁVkábelTV Kft. (továbbiakban MkTV Kft.) végez. 1999-ben Hungária Biztosító Rt. megvásárolta a MATÁV Rt.-től MkTV Kft. ületrészeinek 25 %-át, valamint a szavazati jogok 75 %-át. Ezzel a „vállalat-eladási” tranzakcióval került meg a MATÁV a távközlési törvény azon rendelkezését, hogy a kábeltelevíziós hálózatok felett a helyi koncesszióval rendelkező távközlési társaságok korlátlanul rendelkezhetnek. A Gazdasági Versenyhivatal a Vj-126/1999. számú határozatában megállapította, hogy a MkTV Kft. tényleges egyedüli irányítója a MATÁV Rt. maradt.

²⁷ A MATÁV Rt. 51 %-os részesedése ellenére nem rendelkezett egyedüli irányítási joggal a Westel 450 és a Westel 900 felett, mert az előbbi esetében a tagok egyhangú döntése, az utóbbinál pedig a 75 %-os többség volt szükséges a határozat meghozatalához.

²⁸ Az egyes szolgáltatók részesedése az országos közcélú mobil távbeszélő szolgáltatás éves forgalmából.

az érintett piacon.²⁹ Ennek hiányában a MATÁV-csoport mindkét piacon meglévő magas piaci részesedése lehetőséget ad a közcélú mobil rádiótelefon szolgáltatás piacán jelenlevő versenytársak hátrányos piaci helyzetbe hozására, s ez által piaci részesedése további növelésére. Az előzőekből következően a feltétellel történő engedélyezés túnt a hatásos verseny megmentése egyedüli eszközének. Az eljárás során a GVH megfogalmazta fenntartásait és aggályait az összefonódás engedélyezését illetően és javasolta, hogy a MATÁV dolgozza ki vállalását, amely biztosíthatja a versenytársak esetében a diszkriminációmentes magatartást, továbbá a költségek elhatárolhatóságnak számviteli rendszerét.

135. A kérelmezők a pozitív elbírálás reményében (érdekében) kidolgozták kötelezettség vállalásaikat. A MATÁV Rt. vállalta, hogy a két Westel cégnek nyújtott feltételekkel azonos elbánást biztosít a többi Magyarországon működő mobilszolgáltató részére is, és a közcélú távbeszélő szolgáltatás kizárólagos nyújtására vonatkozó joga megszűnését követő egy évig a GVH rendelkezésére bocsátja az e körben létrejött szerződéseket. A piac szerkezetét érintően vállalta, hogy önálló, elkülönült gazdasági társaságként működteti mindaddig a két Westel társaságot, amíg a számviteli elkülönítésük nem valósul meg.

136. A határozatokban előírt feltételek (kötelezettségek) teljesítésének ellenőrzésére utóvizsgálat keretében került sor, mivel a Pannon GSM Rt. beadványában kifogásolta, hogy amíg a MATÁV a „Matáv Pont” elnevezésű kiskereskedelmi hálózatában Westel előfizetést lehet vásárolni, Pannon vagy Vodafone előfizetést viszont nem; szintén a diszkriminációmentes magatartást sértette meg a MATÁV azzal, hogy (az ún. Mobil Haladó Csomag keretében) ingyenes ISDN vonalat adott azoknak a vásárlóknak, akik a Westel Rt. ügyfelei lettek. A Versenytanács elrendelte a „Matáv-Pontok”-ban az értékesítési lehetőség haladéktalan biztosítását valamennyi magyarországi közcélú rádiótelefon szolgáltató részére és végrehajtási bírságot szabott ki az előírt kötelezettség teljesítésének igazolásáig eltelt időszakokra. A Mobil Haladó Csomag közös értékesítése tekintetében nem tartotta szükségesnek végrehajtás elrendelését, mert ha késve is, de a Matáv elküldte a versenytársaknak az ajánlatát és a közös értékesítés időközben megszűnt. E vonatkozásban a Versenytanács leszögezte, hogy a szerződési ajánlatot minden estben a MATÁV Rt.-nek kell megtennie, mégpedig legkésőbb akkor, amikor a Westel Rt.-vel a szerződés létrejött.

137. A Versenytanács elnöke az utóvizsgálati határozatban foglaltakkal szemben benyújtott vizsgálati kifogásnak helyt adott. A Versenytanács határozatának végrehajtás elrendelését megszüntette és a kiszabott végrehajtási bírságot eltörölte³⁰. Abból indult ki, hogy az

alaphatározatban szabott feltétel (kötelezettség) ugyan nem tartalmazott leszűkítést a MATÁV által felajánlandó szolgáltatások tekintetében, azonban a feltételt szabó alaphatározatok indoklásából kizárólag MATÁV és a közcélú mobil rádiótelefon szolgáltatók közötti szükségszerű üzleti kapcsolatra nézve vezethető le, azok diszkriminációmentes biztosításának kötelezettsége. Az első feltételt előíró összefonódást érintő határozatok tanulsága, hogy alapvető fontosságú a feltételek pontos és egyértelműen számon kérhető megfogalmazása és indoklása.

138. Először fordult elő, hogy egy magyarországi vállalkozásnak külföldi vállalkozás feletti irányításszerzésére irányuló kérelmét bírálta el a Versenytanács. Az ilyen összefonódásokra összhangban az előzőkkel kiterjed a versenytörvény hatálya, ha a külföldi vállalkozás áruival jelen van a magyar piacon. A **MOL Rt.-Slovnaft a. s.** ügy (Vj-70/2000) a közös és az egyedüli irányításszerzés tartalma tekintetében is figyelemre méltó. A MOL Rt. 2000 márciusában Részvényesi Szerződést, valamint Részvényvásárlási és Jegyzési Szerződést kötött a szlovákiai Slovnaft a. s. kőolajipari vállalkozás irányító részvényeseivel, a Slovintegra és Slovben a. s. gazdasági társaságokkal. A szerződések alapján a MOL Rt. jogosulttá vált a Slovnaft részvényei 36,2 %-ának alaptőke emelés illetve adásvétel útján történő megszerzésére, oly módon, hogy a Slovintegra a.s.-Slovben a kezében 33,3 %-os részvény maradt, és a közgyűlésen valamennyi döntéshez 69 %-os többség szükséges. Egyidejűleg a MOL vételi opciót szerzett a Slovnaft részvényeinek 51 %-ára, amely legkorábban 2002. júniusában gyakorolható, de a Slovintegrának és Slovbenának azt követően is vétőjoga marad számos jelentős irányítási kérdésben, amelyek a Slovnaft piaci magatartására, üzletmenetére is kiterjednek. A Versenytanács megállapította, hogy a részvényvásárlást követően a MOL és a Slovintegra-Slovben a közös irányítása jön létre, mert a két tulajdonosnak minden lényeges irányítási kérdésben egyetértésre kell jutnia abból adódóan, hogy a 69 %-os többséget együttesen és csakis együttesen képesek biztosítani. A közös irányítás a vételi opciót követően is fennmarad mind addig, míg a Slovben a-Slovintegra a Slovnaft üzletpolitikájának fenti lényeges kérdéseire vétőjoggal bír.

139. A Slovnaft és a MOL Rt. azonos tevékenységi köre a kőolaj feldolgozás és nagykereskedelem, a piac harmadik szereplője az OMV. Új belépés a magas költségek és kockázat miatt nem várható, ezért a Versenytanács bár kimondta, hogy az üzemanyagok nagykereskedelmi piacán a jelenlegi piaci körülmények között az összefonódás erősíti a MOL-csoport gazdasági erőfölényes helyzetét, azonban nem valószínűsíthető érdemleges hatása a versenyhelyzetre, illetve ezen keresztül a MOL-csoport üzemanyag ár- és üzletpolitikájára, elsősorban azért, mert a MOL és a

²⁹ A MATÁV számára évekkel ezelőtt előírta a koncessziós szerződés a koncessziós és nem koncessziós tevékenységek számviteli elkülönítését, ami a mai napig nem valósult meg maradéktalanul, és így nem teremt alapot az ellenőrzésre, nehezítve a szabályozók feladatát.

³⁰ Az utóvizsgálati eljárás lezárásaként hozott Versenytanácsi határozat nem minősül érdemi határozatnak, ezért nincs

lehetőség bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére. A versenytörvény 91. § (1) bekezdése alapján az utóvizsgálati határozatban elrendelt végrehajtás elrendelés és végrehajtási bírság kiszabásával szemben a sértett fél végrehajtási kifogást terjeszthet elő. A végrehajtási kifogásról a Versenytanács elnöke dönt, határozata ellen nincs jogorvoslati lehetőség.

Slovnaft-csoport nem válik egy gazdasági és irányítási egységgé. Mindezek alapján a Versenytanács engedélyezte, hogy a MOL Rt. irányítást szerezzen a Slovnaft a.s. felett, az azt irányító Slovintegra a.s. és Slovvena a.s. gazdasági társaságokkal közösen. Azonban ha a közös irányításból a jövőben a MOL Rt. egyedüli irányítása lesz, ismételten a GVH engedélyét kell kérni.

140. Az **ipar** területét érintően még 26 összefonódást bíralt el a Versenytanács, mindegyiket engedélyezte. A kérelmek közös jellemzője, hogy valamennyit nemzetközi vállalat, vagy vállalatcsoport kezdeményezte.

141. Az **energia szektort** érintő másik nyolc kérelem közül figyelmet érdemel a **Rheinisch-Wesfälisches Elektrizitätswerk AG. (RWE-csoport)** és a **Vereinigte Elektrizitätswerke Westfalen AG (VEW-csoport)** összeolvadása (Vj-46/2000). A nemzetközi vállalatcsoportok kérelmét verseny szempontból sem találta aggályosnak a Versenytanács, mert a két egymást nem helyettesítő, egymástól elkülönült árupecsét (elektromos energia- és gázszolgáltatás) tevékenykedő csoport között vertikális kapcsolat nem állt fenn. Vizsgálta továbbá az újonnan létrejövő szervezet hatását, a piacnyitást követően a verseny fejlődésére. A piacnyitást követően meghatározó jelentőségűvé válik a hálózattal való rendelkezés és az ahhoz való hozzáférés – mint szolgáltatás – biztosítása. Miután a villamos energia és a földgáz hálózat nem tekinthető egymás helyettesítőjének, az összefonódásnak a piacnyitást követő helyzetre nézve sem valószínűsíthetők káros versenyhatásai.

142. A Versenytanács engedélyezte a nehéz tehergépjárművek piacán a horizontális piaci kapcsolatban álló **AB Volvo**-nak a **Renault VI-csoport** feletti irányítás szerzését (Vj-124/2000). Az összefonódás révén a 47,6 %-os együttes piaci részesedése a cégeknek már verseny aggályokat vehet fel. A Versenytanács azonban meghatározó jelentőséget tulajdonított a piac azon sajátosságának, hogy a vásárlók csak nyilvános versenytárgyaláson szerezhetik be ezeket a gépjárműveket. Ez pedig azt jelenti, hogy a piaci szereplők köre nem szűkíthető le csupán az adott piacon az adott évben jelenlévő szereplőkre, a piaci szereplők körébe a versenytárgyalások valamennyi résztvevője beletartozik, emiatt a piacra való belépés lehetősége nyitott, tehát az összefonódásból következő koncentrációnövekedés csak látszólagos, az nem akadályozza a határos verseny fennmaradását.

143. Az év során a **gyógyszerpiacokat** érintően négy versenytanácsi határozat született. Ebből három a kis- és nagykereskedelmet, egy pedig a gyártást érintette. A kereskedelmet érintő tranzakciók még 1999 folyamán zajlottak le, s gyakorlatilag a korábban – a pénzügyi befektetőnek tekinthető – Arago Rt. és érdekeltségei által megszerzett gyógyszer nagy- és kiskereskedelmi egységek eladása, tulajdonosváltása zajlott le több lépésben: először magán az Aragón belüli, azonos tulajdonoshoz tartozó leányvállalatok – **Westpharma Rt.** és **Cirrus Rt.** – közötti átcsoportosítás történt meg (Vj-142/1999), mely érdemi hatással nem volt a versenyre. Majd a Westpharma Rt. alá tartozó kiskereskedelmi érdekeltségek kerültek a német érdekeltségű **UTA Pharma GmbH.** irányítása alá

(Vj-141/1999), a nagykereskedelmi üzletág pedig a – szintén német érdekeltségű – **PHOENIX Pharma Rt.-hez** (Vj-189/1999). A piaci verseny szempontjából kétféle hatása van e tranzakcióknak: egyrészt a korábban egy vállalatcsoporton belüli kis- és nagykereskedelmi egységek külön vállalatokhoz kerültek, azaz – tekintettel arra, hogy az UTA Pharma és a PHOENIX Pharma között a vizsgálat során szolgáltatott bizonyítékok szerint nincsen tulajdonosi, irányítási összefonódás – a vertikális integráció megszűnt. Másrészt azonban – horizontálisan – a koncentráció nőtt mind a nagykereskedelemben (a Hungaropharma mellett a legnagyobb nagykereskedő lett 30 %-ot megközelítő piaci részesedéssel a PHOENIX Pharma), mind pedig a kiskereskedelemben (jelentős – országos forgalmát tekintve 8 % körüli piaci részesedésű, az érintett régiókban, Budapesten és Nyugat-Magyarországon, Nógrád megyében azonban ennél sokkal jelentősebb piaci hatalmú – gyógyszer-tárci lánc jött létre).

144. Az **élelmiszeripart** érintően 12 határozat született – a vállalatok jellemzően horizontális piaci kapcsolatban állnak, – ezek közül érdemi koncentrációnövekedésre csak a tejpiacon került sor. Folyamatosan terjeszkedik a piacvezető holland érdekeltségű **NUTRICIA**-vállalatcsoport, s folytatja a kisebb vállalatok felvásárlását, a felettük való irányításszerzést. 2000 folyamán két tranzakciója volt versenyfelügyeleti eljárás tárgya, melyben a közvetlenül érintett leányvállalat, a **HAJDÚTEJ Rt.** szerezte meg először a **WÉS Tejpai és Kereskedelmi Rt-t** (Vj-195/1999), majd pedig a **Mátratej Kft-t** és a **Jász-Gyöngy Kft-t** (Vj-159/2000). A vállalatcsoport tejfeldolgozásból való részesedése 26 %-ra emelkedett, ami már 12 %-kal magasabb, mint a második legnagyobb vállalatcsoport, a Gala Italia részesedése. Az értékesítésnél nagyobb a területi koncentráció a tejfelvásárlásban, ahol a Dunától keletre fekvő országrészben (Budapestet is beszámítva) már 40 % körüli arányt ért el a vállalatcsoport. A folyamatos terjeszkedés koncentrációt növelő hatása ellenére az engedélyt megkapta a vállalat, mert erőfölényes helyzetbe még nem került.

2.3. A bírósági felülvizsgálat tapasztalatai

145. A hatályos versenytörvény – csakúgy, mint az előző – lehetővé teszi, hogy az ügyfél a GVH érdemi határozatának felülvizsgálatát keresetben kérje (megtámadja) a bíróságon. A kereset nyomán indult közigazgatási perben – melyet I. fokon a Fővárosi Bíróság, II. fokon pedig a Legfelsőbb Bíróság folytat le – a bíróság a GVH határozatát megváltoztathatja, illetve a határozatot hatályon kívül helyezve új eljárást lefolytatására kötelezheti a GVH-t.

146. Az előző és a hatályos versenytörvény alapján eddig összesen 425 közigazgatási per indult, amelyekből ezidáig 335 zárult le jogerősen. Ezek közül a bíróságok 27 esetben változtatták meg részben vagy egészben a GVH határozatát a jogalap tekintetében (vagyis, hogy történt-e jogsértés, vagy sem), 44 ítéletben pedig kisebb-nagyobb mértékben csökkentette a bíróság a GVH által kiszabott bírságot. További nyolc olyan ügy volt,

amelyben a bíróság új eljárás lefolytatására kötelezte a GVH-t.

2.3.1. Előző versenytörvény

147. Az 1996 végéig hatályos versenytörvény alapján hozott és az érintettek által a bíróságon megtámadott, összesen 290 határozat felülvizsgálata a Fővárosi Bíróságon gyakorlatilag lezárult (egyetlen ügy vár még ítéletre), és a Legfelsőbb Bíróságon is csupán 12 per van folyamatban.³¹ A még le nem zárult perek közül a jövőbeni jogalkalmazás szempontjából is nagy jelentőségű a – Fővárosi Bíróság által már helybenhagyott – **kávékartell** (185/1994.) ügy, amelyben a GVH közvetett bizonyítékok alapján döntött úgy, hogy az érintett vállalkozások úgynevezett összehangolt magatartás révén alakították áraikat.

148. Szintén befolyásolással lehet a jövőbeni joggyakorlatra a Legfelsőbb Bíróságnak az a két 2000. évben hozott ítélete, amelyekben – helybenhagyva a Fővárosi Bíróság 1998. évben hozott ítéleteit – azt állapította meg, hogy a **Kábeltel Budapest Kft** a vizsgált időszakban (1995. évben) nem volt gazdasági erőfölényes helyzetben (ezzel kapcsolatban a GVH felülvizsgálati kérelmet nyújtott be). A GVH erőfölényt (és azzal való visszaélést) megállapító határozatát (Vj-165/1995., Vj-99/1996.) megváltoztató ítéletek azon alapultak, hogy a bíróságok az Antenna Hungária AM-mikro műsor szolgáltatását a kábeltelevíziós műsorszolgáltatás ésszerű helyettesítőjének tekintették. Az előzőekkel szemben a GVH gyakorlata mindeddig azon alapult, hogy a korábbi és a hatályos versenytörvényben foglalt kritériumok (ár, minőség) eltéréseire tekintettel az AM-mikro (továbbá a műholdvevő és a tetőantenna) nem ésszerű helyettesítője a kábeltelevízióknak (részletesen lásd: 1999. évi Beszámoló 22. oldal). Mindezt jelenleg is bírósági felülvizsgálat alatt álló határozataiban (Vj-63/1997., Vj-99/1998., Vj-5/1999.) – a hatályos versenytörvény korszerűbb erőfölény fogalmára is alapítottan – a megváltoztatott határozatokban foglaltaknál lényegesen részletesebben fejtette ki a Versenytanács. A GVH jövőbeni joggyakorlatára ezért ez utóbbi határozatokkal kapcsolatos bírósági döntések is hatással lesznek azon kívül, hogy a piaci helyzetben, a piac szereplői által nyújtott szolgáltatásokban is jelentős változások történtek azóta.

149. A 2000-ben jogerős ítélettel befejeződött 26 per közül hat zárult a GVH határozatának jogalap tekintetében történt megváltoztatásával, három esetben pedig mérséklésre került a GVH által kiszabott bírság. Ezen ítéletekkel³² a jogalap tekintetében jogerős megváltoztató ítéletek száma 21-re, míg a bírság összeget megváltoztatóké 43-ra emelkedett.

150. A jogalap tekintetében jogerősen egészében megváltoztató bírósági ítéletek az összes jogerős bírósági döntés hét százalékát teszik ki. Ez – függetlenül

a még le nem zárult csekély számú ügy végkimenetelétől – azt jelzi, hogy az előző versenytörvény alkalmazásában nagyfokú jogalkalmazási harmónia volt a GVH és a bíróságok között, melynek értékelésénél attól sem lehet eltekinteni, hogy a versenyjog 1991-től gyakorlatilag teljes új jogágként jelentkezett a magyar joggyakorlatban.

2.3.2. Jelenlegi versenytörvény

151. A jelenlegi versenytörvény alapján 1997-2000. között hozott 163 **jogsértést megállapító** határozatnak gyakorlatilag a felét, 82-t, támadták meg a bíróságon. Ezen belül 2000-ben lényegében hasonló arány mutatkozik (50 jogsértést megállapító határozatból 23-at támadtak meg, ami 46 százalékot tesz ki). Emellett az 1997-2000. időszak egészét és a 2000. évet is az jellemzi, hogy míg a fogyasztók megtévesztését megállapító határozatokat viszonylag magas arányban tudomásul veszik a marasztaltak, addig a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés esetében szinte minden esetben megtámadják a GVH határozatát (pl. 2000. évben kilenc gazdasági erőfölénnyel való visszaélést megállapító határozat közül hétnek kérték a bírósági felülvizsgálatát). A vállalkozásoknak a jogsértés megállapításához való fenti viszonyulása lényegében független a kiszabott bírság mértékétől: több olyan fogyasztó megtévesztést megállapító határozat is van, amelyben több millió forintos bírság került kiszabásra (pl. Vj-52/2000: 5000 e Ft.), és a marasztalt fél mégsem fordult bírósághoz, miközben a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés megállapítása esetén már néhány százezer forintos bírság megállapítása esetén is megtámadták a határozatot (pl. Vj-119/2000.: 500 e Ft), sőt olyan eset is volt, amikor a bírságkiszabás mellőzése ellenére a bírósághoz fordult a marasztalt fél (Vj-82/200.). A vállalkozások ilyenén hozzáállása mögött vélhetőleg az húzódik meg, hogy a fogyasztók megtévesztése általában csak rövidtávú – más módon is elérhető – előnyököt képes biztosítani az elkövető számára, amivel szemben a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés általában hosszabb távú stratégiát jelent, ezért annak GVH általi megkérdőjelezése tartós hátrányt jelent a vállalkozás számára.

152. A **megszüntetést elrendelő** határozatok ellen az eljárás alá vont vállalkozások értelemszerűen nem élnek jogorvoslattal, az eljárást kezdeményező bejelentők azonban viszonylag gyakran fordulnak bírósághoz. 1997-2000. között (nem számítva az eljárás teljes körű szünetelése utáni megszüntetését elrendelő határozatokat, amelyek ellen nincs jogorvoslat) összesen 267 megszüntető határozatot hozott a Versenytanács, amely közül 51-et (19.1 százalék) támadtak meg a bejelentők a bíróságon. A 2000. évi arány ezzel gyakorlatilag azonos 21,4 % volt³³.

153. A GVH a 2000. évben egy esetben tiltott meg **összefonódást** (Vj-212/1999.), amelyet a kérelmező megtámadott a bíróságon. További hét olyan eset volt, amikor a GVH a kérelemnek csak részben adott helyt (pl. Vj-205/1999.), vagy feltételhez kötötte (pl. Vj-192/1999.),

³¹ A témával kapcsolatban további információk találhatóak a *Táblázatok* c. rész 6.2. táblázatában.

³² A témával kapcsolatban további információk találhatóak a *Táblázatok* c. rész 6.3 táblázatában.

³³ A témával kapcsolatban további információk találhatóak a *Táblázatok* c. rész 7.1. táblázatában.

mely határozatokat a kérelmezők minden esetben tudomásul vették, és nem fordultak bírósághoz. A hatályos verseny törvény alkalmazásában először fordult elő, hogy kérelmezőként a versenyfelügyeleti eljárásban ügyfélként nem szereplő jogi személy – a Magyar Gyógyszerész Kamara – szerepelt. A kamara kérte egy engedélyezett összefonódás (Vj-141/1999.) bírósági felülvizsgálatát a verseny törvény 82. §-a alapján. Keresetét a Fővárosi Bíróság befogadta, mert az összefonódás a gyógyszer-kiskereskedelemben történt, vagyis a kamara jogos érdekét érinti az ügy. A per még nem zárult le.

154. A jelenlegi verseny törvény alapján eddig megtámadott 135 határozat közül 88 határozatot a Fővárosi Bíróság már elbírált, és közülük 55 közvetlenül, hat pedig a Legfelsőbb Bíróság ítélete nyomán **jogerőre emelkedett**³⁴. Már az 1999. évről szóló beszámoló is jelezte, hogy a Fővárosi Bíróságon érezhetően csökken a perek átfutási ideje. Ez a tendencia 2000. évben tovább erősödött: speciális eseteket leszámítva a Fővárosi Bíróság legkésőbb egy éven belül lezárja az ügyet. A versenyjog alkalmazásának tisztulását jelzi, hogy a peres felek egyre nagyobb arányban elfogadják az I. fokon hozott döntést. Míg 1991. és 1996. között az összes jogerős ítélet közel 40 százaléka a Legfelsőbb Bíróságon született (273-ból 102), addig 1997. és 2000. között ez az arány mindössze 10 százalék (61-ből 6).

155. A Fővárosi Bíróság az eddig jogerősen befejezett 57 per közül a jogalap tekintetében két ügyben **változtatta meg** a GVH határozatát, egy esetben pedig mérsékelte a kiszabott bírságot³⁵.

156. A Fővárosi Bíróság eddig öt esetben a határozat hatályon kívül helyezésével **új eljárásra kötelezte** a GVH-t. Két esetben már lezárult a megismételt eljárás. A Verseny tanács mindkét esetben – természetesen figyelembe véve a bírósági ítéletekben foglaltakat – ismételten megállapította a jogsértést. A marasztalt vállalkozások az új határozatokat is megtámadták a Fővárosi Bíróságon, amely azonban mindkét határozatot (Vj-135/1998., Vj-38/1999.) – az utóbbi esetben a bírság csökkentése mellett – helybenhagyta. A további három ügyben döntések még nem jogerősek, így a megismételt eljárások még meg sem indultak.

157. A versenyjogi gyakorlatban 2000. évben volt először példa arra, hogy a Legfőbb Ügyészség óvást nyújtott be a GVH-hoz egy határozat (Vj-110/1999.) hatályon kívül helyezését indítványozva. A GVH az óvást alaptalannak ítélte, ezért határozatát hatályban tartva, azt elutasította. Ezt követően a Legfőbb Ügyészség keresetben kérte a Fővárosi Bíróságtól, hogy kötelezze a GVH-t új eljárás lefolytatására. Az ezzel kapcsolatos per még nem zárult le.

2.4. Bírságbeszedési gyakorlat

158. A Verseny tanács jogsértés megállapítása esetén bírságot szabhat ki, ami – a jogsértő magatartás további folytatásától való eltiltás mellett – a törvénybe ütköző magatartás másik jogkövetkezménye. Alapvető érdek fűződik ahhoz, hogy a végrehajtható bírságok behajtása kellően hatékony legyen.

159. A 2000-ben hozott 50 bírságot kiszabó határozat közül eddig 30 esetben vált végrehajthatóvá a bírság: 26 alkalommal azért, mert a marasztalt vállalkozás a törvényes határidőn belül nem kérte a határozat bírósági felülvizsgálatát, négy esetben pedig a Fővárosi Bíróság jogerőre emelkedett ítélete nyomán. A verseny törvény kivételes esetben lehetőséget ad a bírság befizetésének a jogerős bírósági döntést megelőző (előzetes) elrendelésére és végrehajtására is, azonban ezzel az eszközzel 2000-ben nem élt a GVH.

160. A 30 végrehajtható bírság közül eddig 29 került befizetésre, ami a bírság összege tekintetében 99 százalékot tesz ki. A 2000. évben hozott határozatok nyomán befizetett 43.140 e Ft.-ot lényegesen meghaladja a 2000. év során összesen befizetett bírság (89.061 e Ft.) összege.³⁶ A különbséget nagyjából a bírósági ítéletek nyomán a 2000. évben jogerőssé vált határozatokból adódik. Jelentkeznek azonban abban a korábban jogerőssé vált határozatok alapján történt befizetések is. Ezeket túlnyomó részben az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH) hajtotta be. A GVH és az APEH között 1997. évben létrejött megállapodás alapján ugyanis a GVH az önkéntes teljesítés elmulasztása esetén az APEH-et kéri fel a bírság – mint adók módjára behajtható köztartozás – behajtására. Az együttműködés kedvező hatással van a bírság befizetésére, amit jelez, hogy évről-évre növekszik a befizetett bírság összegének aránya.

III. VERSENYPÁRTOLÁSI TEVÉKENYSÉG

161. A versenypártolás a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) azon tevékenysége, amelynek révén az állami döntéseket a verseny érdekében igyekszik befolyásolni. Ennek során a GVH él a verseny törvényben foglalt jogosítványokkal, hivatkozhat a versenyhez fűződő alkotmányos garanciákra, és fordulhat a nyilvánosságához. Az állami döntések kifejezés itt magában foglalja a közpolitikák (public policies) kialakítását, azok alkalmazását, valamint egyedi adminisztratív lépéseket vagy beavatkozásokat, amelyeket a kormányzat illetve egyéb állami szervek végeznek.

162. A versenypártolási tevékenység egyik legfontosabb formája a jogszabály-véleményezési tevékenység, de egyéb lehetőségek is rendelkezésre állnak, mint például a szignalizáció. Egyes esetekben, illetve kérdéskörökben a GVH maga is kezdeményezően

³⁴ A témával kapcsolatban további információk találhatóak a *Táblázatok* c. rész 7.2. táblázatában.

³⁵ A témával kapcsolatban további információk találhatóak a *Táblázatok* c. rész 7.3. táblázatában.

³⁶ A témával kapcsolatban további információk találhatóak a *Táblázatok* c. rész 5.2. táblázatában.

lép fel, szerepe nem korlátozódik más szervezetek magatartásával kapcsolatos reakcióra.

163. Az alábbiakban külön-külön mutatjuk be azokat a területeket, ahol a GVH aktív szerepet vállalt, a hivatal jogszabály-veleményezési tevékenységét, valamint egyéb versenypártolási tevékenységét. A könnyebb áttekinthetőség kedvéért, a GVH aktív szerepvállalását részletező fejezetben egyben áttekintjük az ott érintett kérdésekkel kapcsolatos teljes versenypártolási tevékenységünket is.

3.1. Aktív szerepvállalás a versenyt érintő kérdésekben

164. A GVH kezdettől fogva nagy jelentőséget tulajdonít a készülő **egységes hírközlési törvénynek** (EHT), mert – az EU tagországok példája nyomán – a jogilag liberalizálódó piac működésbe hozása, a hatásos verseny elérése olyan átmeneti, „finom-szabályozást” igényel, amely új kihívásokat jelent mind az ágazati hatóság, mind pedig a versenyfelügyelet számára.

165. A hivatal álláspontja szerint a szabályozást átmenetinek kell tekinteni, mert csak addig szükséges, amíg a jogi korlátok lebontását követően tényleges, hatékonyan működő verseny ki nem alakul. A teljesen liberalizált piacon a hatékonyan működő verseny körülményei között a piaci szereplők magatartását a versenytörvény tilalmi szabályainak alapján lehet majd megítélni, de a piacnyitást követő néhány évben, amíg a domináns helyzetű szolgáltató mellett az új piaci szereplők meg nem erősödnek, olyan aszimmetrikus szabályozást kell működtetni, amely többlet kötelezettségeket ró az eddig kizárólagos jogokat élvező szolgáltatókra a többi piaci szereplőhöz képest. A többletkötelezettségek előírásának és érvényesítésének célja megakadályozni a domináns szolgáltató(ka)t abban, hogy különféle akadályokat gördítsen(ek) a versenytársak térnyerése elé, ezzel korlátozva a piaci verseny kiteljesedését, a monopolárnál alacsonyabb, versenyárat közelítő tarifák kialakulását. Az aszimmetrikus szabályozással jellemezhető időszakban az előzőekhez képest más munkamegosztásnak kell kialakulnia a versenyhatóság és az ágazati hatóság között. A hatáskör megosztásának alapelve azonban változatlanul az, hogy a jogszabályban előírt szakmaspecifikus magatartási szabályok ellenőrzése és kikényszerítése a Hírközlési Főfelügyelet (HIF) feladata, a szabályokkal le nem fedett, liberalizált piacon viszont a GVH-nak kell elbírálnia az esetleges jogsértéseket. A GVH szükségesnek tartja a hatóságok közötti folyamatos szakmai együttműködést, kölcsönös tájékoztatást, amelynek kereteit rögzíteni kell a készülő törvény rendelkezéseiben.

166. A távközlési és a postai szolgáltatásoknak a verseny előtt való megnyitása – tekintettel a szektor nemzetgazdaságban betöltött egyre nagyobb szerepére – a 2002. év legjelentősebb piaci változása lesz. A mindenkori ágazati kormányzat – felismerve a hírközlési szektor liberalizálásának súlyát, a szabályozás és a verseny kényes arányának szükségességét -- kifejezetten igényelte, hogy a GVH ne csak az elkészült

törvény-tervezet egyeztetésében vegyen részt, hanem a tervezet elkészítésének folyamatában is.

167. Az EHT előkészítése során több fordulóban tartott szakmai vitákon a GVH-nak módja volt kifejezteni álláspontját a szabályozás általunk legfontosabbnak ítélt részleteiről.

168. A kizárólagos jogok megszüntetését illetően a GVH a lehető legteljesebb liberalizálás mellett érvelt. A hivatal véleménye szerint ezt követeli meg az információs társadalom feltételeinek megteremtése és ennek teljesítését vállalta Magyarország az EU-hoz való csatlakozás időpontjára. Ezért a GVH nem ért egyet az országos rádió- és televízió műsorszórás és szétosztás változatlanul koncessziós körben tartásával, valamint a belföldi postautalvány szolgáltatás „fenntartott” szolgáltatásként való kezelésével. A hivatal hibának tartja, hogy a kérdés megalapozott eldöntéséhez nem készültek olyan gazdasági számítások, melyek ismeretében mérlegelésre kerülhettek volna alternatív megoldások.

169. A GVH álproblémának illetve helytelen kérdésfeltevésnek itéli a szolgáltatás alapú verseny és a hálózati verseny alternatívaként való kezelését. A szabályozásnak azt kell elérnie, hogy azokon a területeken, ahol egyelőre nincs a hatásos versenyt biztosító, megfelelő kiterjedtségű alternatív hálózat, ott az összakapcsolási szabályok előírásával, a hálózathoz való hozzáférés biztosításával, a helyi hurok megnyitásával a végfelhasználók érdekében „szolgáltatás alapú” verseny alakulhasson ki, amely biztosítja a versenyt teremtő új piacralépők megkapaszkodását, a befektetésekhez szükséges megfelelő mennyiségű előfizetői bázis megszerzését. A hálózati szűk keresztmetszetek elkerülése érdekében a szabályozásnak biztosítania kell azonban azt is, hogy a piacra lépő új szolgáltatóknak ez a megoldás hosszabb távon ne legyen előnyösebb, mint a saját eszközökbe való befektetés. A végső cél tehát az eszközalapú verseny elősegítése, amelyhez csak úgy lehet eljutni, hogy a szabályozás a piacnyitást követő átmeneti időszakban a szolgáltatás alapú versenyt ösztönzi.

170. A törvény-tervezet egyik legkritikusabb pontja az „egyetemes szolgáltatás” kérdése és az árszabályozással való összefüggése, feltehetően azért, mert az európai uniós szabályozásból ismert és átvett fogalom konkrét tartalma a nemzetgazdaság fejlettségétől, teherbíróképességétől függően változó. Ez azt jelenti, hogy minden tagország a saját adottságainak megfelelően tölti meg tartalommal az egyetemes szolgáltatás fogalmát, majd ennek ismeretében dönt a szolgáltatás biztosításának garanciális szabályairól. Ez tipikusan olyan kérdés, amelyet az összes szóba jöhető megoldás lehető legobjektívebb alapon történő felvázolásával és összehasonlításával lehet eldönteni. Sajnálatos, hogy a szakmai viták során egyetlen olyan alkalom sem volt, amikor a kodifikációért felelős szerv többféle változatot egymás mellé állított volna. A GVH egyáltalán nincs meggyőződve arról, hogy a kiszármaztató díjcsomag aktuális tartalmával kellene azonosítani az egyetemes szolgáltatás előfizetői szegmensét. Feltétlenül ki kell térni arra a körülményre is, hogy az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó túl szigorú szabályozás azzal a következménnyel járhat,

hogy az árszabályozás nem hagy kellő mozgásteret az egyetemes szolgáltatók arra, hogy a verseny kihívásaira reagálhassanak.

171. Ugyancsak aktív szerepet vállalt 2000-ben a GVH a **villamos energia szektor** piacnyitásának előkészítésében. Még 1999-ben alakult meg, de tevékenységét 2000-ben kezdte el az Energetikai Piacnyitási Program (EPP), amely a Gazdasági Minisztérium (GM), a Magyar Energia Hivatal (MEH) és a GVH, valamint az Állami Privatizációs és Vagyonkezelési Részvénytársaság (ÁPV Rt.) piacnyitást előkészítő együttműködésének szolgált keretében. Az EPP keretében került sor a piacnyitás és a szabályozás koncepcionális kérdéseinek és részleteinek kidolgozását segítő külső tanácsadó pályázat útján történő kiválasztására és a munkába való bevonására. A GVH részt vett ebben az együttműködésben, bár világos volt, hogy minél inkább a technikai részletek kialakítása kerül napirendre, – erőforrás és iparágismeret korlátai miatt – annál kevésbé lesz képes aktívan hozzájárulni az EPP keretei között folyó munkához.

172. Eközben tovább folytatódott az új villamos energia törvény (VET) kidolgozása. A GVH továbbra is folyamatosan hangsúlyozta annak szükségességét, hogy először készüljön egy – nem jogszabály-szöveg szerű – tartalmi kérdésekkel foglalkozó működési modell, amelyről véleményt lehet nyilvánítani jogi természetű viták nélkül, s ezután készüljenek el a szabályozás jogi instrumentumai. Sajnos ez 2000-ben sem valósult meg. Végül soron ennek tudható be, hogy a VET kodifikációja bizonyos értelemben elakadt. A nem megfelelő előkészítettség miatt a tavasszal az Országgyűlésnek benyújtott javaslat 2000-ben nem került tárgyalásra, a kormány néhány alapvető probléma (pl. a befagyott költségek nagysága) tisztázatlansága miatt mintegy „felfüggesztette” a javaslat országgyűlési tárgyalását.

173. Az érdemi működését valamint a külső tanácsadó foglalkoztatását éppen csak elkezdő EPP eredeti programját átalakítva az említett tisztázandó kérdésekre összpontosított. Ez egyfelől hasznosnak bizonyult, hiszen valóban a piacnyitás szempontjából alapvető kérdésekről volt szó, másfelől a tervezettnél jóval gyorsabban felemésztette az EPP amúgy is elégtelen anyagi forrásait. Az EPP 2000 őszétől már nem mint a piacnyitás előkészítésének tartalmi központja működött.

174. 2000. őszétől kezdte meg működését a VET Kodifikációs Bizottság a Magyar Villamos Művek (MVM), a GM és a MEH részvételével. Ennek munkájában a GVH már nem vett részt. Információink szerint a hangsúly a bizottság munkájában a VET megalkotására (pontosabban a már benyújtott javaslat módosításával kapcsolatos elképzelések kialakítására) helyeződött, így a szabályok megalkotása és a koncepcionális kérdések ismét összemosódtak, és a 2000 végéig bekövetkezett változások nem annyira a verseny kialakulását, mint inkább az előkészítésben részt vevő piaci szereplő perspektivikus jövőjét hivatottak biztosítani.

175. A GVH a továbbiakban is képviselni fogja a versenypolitikai szempontokat a villamos energia szektor átalakításával kapcsolatos kormányzati munkában. 2000. év végére azonban olyan helyzet állt elő, amelyben a GVH – EPP tagsága ellenére – nem csak nem rendelkezik pontos információkkal a piacnyitás

előkészítésének állapotáról, részleteiről, hanem esetleges bevonása esetén sem lenne abban a helyzetben, hogy érdemben befolyásolja a történéseket a versenybarát megoldások érdekében. Ennek magyarázata az, hogy színvonalas, koncepcionálisan megalapozott, de részleteiben is kidolgozott versenybarát működési modell, amely a leginkább versenybarát, de egyes liberalizációs programok hibáit elkerülő megoldást jelentene, az eredeti határidőre (2001 vége) már nem dolgozható ki.

176. A GVH mind a távközlés mind az energia szektor átalakításával kapcsolatos tevékenysége során – más elvek és szempontok mellett, – folyamatosan hangsúlyozta, hogy a szabályozás megfelelő működtetéséhez elengedhetetlen az autonóm és erős felügyelő hatóságok megteremtése. Ezt erősítették meg azok a magyar kormány számára tett OECD ajánlások is, amelyek a magyar szabályozási reform átvilágítását követően születtek. Ahogy már korábban említettük, sajnálatos módon 2000-ben sem történt olyan lépés, – sem a piacnyitás előkészítésének keretében, sem egyébként, – amely elősegítette volna, hogy a MEH illetve a Hírközlési Főfelügyelet (HIF) erős és autonóm felügyelő hatósággá váljon.

177. Ugyancsak mindkét szektort érinti, és ugyancsak összefügg az OECD elemzésével, hogy a GVH az OECD magyar szabályozási reform átvilágítását követően, 2000-ben javasolta a Miniszterelnöki Hivatalnak (MeH), hogy az átvilágítás tapasztalatainak hasznosítása és egy egységes szabályozási reform elindítása (pontosabban a közben zajló szabályozási előkészületek egységes szabályozási reform keretében történő folytatása) érdekében induljon műhelymunka. E műhelymunkához a GVH is felajánlotta szakmai segítségét. Sajnálatos módon e műhelymunka azóta sem indult meg, és egységes szabályozási reformról sem lehet beszélni annak ellenére, hogy emellett korábban az Országgyűlés is kiállt, és a kormány is elkötelezte magát.

3.2. Jogszabály-véleményezési tevékenység

178. A versenytörvény rendelkezése szerint a GVH elnökével egyeztetni kell minden olyan előterjesztés és jogszabály tervezetét, amely a hivatal feladatkörét érinti (36. § (3) bekezdés). Az előterjesztéseket és tervezeteket előzetesen közigazgatási államtitkári értekezleten kell megtárgyalni, amely a Kormány általános jellegű döntés-előkészítő testületként működik. Az államtitkári értekezleten részt vesz a GVH elnökhelyettese, így a GVH jogszabály-véleményezési tevékenysége ezen a fórumon is érvényesülhet. Emellett az államtitkári értekezlet alkalmas arra, hogy a GVH – mintegy az utolsó pillanatban – tudomást szerezzen, és szerencsés esetben véleményt is alkosson azon előterjesztésekről, amelyekről korábban nem volt tudomása. 2000-ben – az előző évekhez hasonlóan, – több, mint 400 előterjesztés és jogszabály tervezet érkezett véleményezésre, ezeknek azonban megközelítőleg a 40 %-a nem érintette a hivatal feladatkörét, mintegy egyharmada viszont részletes véleménykifejtést igényelt.

179. A GVH jogszabály-véleményezési jogának gyakorlása során a szabályozással érintett piac versenyfeltételeit vizsgálja, piacra lépési feltételek változása esetén azt mérlegeli, hogy a szabályozással elérni kívánt cél összhangban van-e a szabályozási eszközökkel, ezek nem fejtenek-e ki a várt eredményhez képest aránytalan versenykorlátozást. Kizárólagossági jog biztosítása esetén fel kell tenni a kérdést, hogy azt feltétlenül indokolja-e valamilyen közszolgáltatás ellátása, és ha igen, akkor a monopól helyzetbe kerülő piaci szereplő magatartásának szabályozása képes-e megakadályozni az erőfölénnyel való visszaélést. A hatósági árak megállapításával foglalkozó rendeletek esetében a hivatal jellemzően nem az ár konkrét nagyságát vizsgálja, – hiszen az a szabályozó felelőssége – hanem általában a versenyt torzító keresztfinanszírozás elkerülése érdekében a verseny- és nem versenyszférába tartozó szolgáltatások költségeinek számviteli elkülönítésére hívja fel a figyelmet.

180. Sok jogszabály tervezet a GVH 2000-ben is azért tartott aggályosnak, mert indokolatlan **piacra lépési korlátokat** teremtett volna.

181. Az **egészségügy** jogi szabályozása terén 2000-ben jelentős változások kezdődtek, amelyek azonban arra engedtek következtetni, hogy a közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatások piaci viszonyokhoz való közelítése különös nehézségeket okoz. Több jogszabály tervezet érintette az orvosi tevékenység ellátásának kereteit. Az év elején hatályba léptek a háziorvosi praxisjogi szabályozás folytatásaként a szakorvosi praxisjogra vonatkozó, illetve az orvosi tevékenység szabadfoglalkozásként való gyakorlásáról szóló rendeletek. Elsődleges gondként fogalmazható meg, hogy nem körvonalazódik világosan a szabályozások háttérben megfogalmazott működési modell, mivel több ponton egymással ellentétesnek tűnnek a praxisjogi szabályozási célok a szabadfoglalkozású orvoslás mögött meghúzódó célokkal. További gondnak látja a GVH azt, hogy a praxisjogi szabályozások bevezetése és kiterjesztése az orvosi tevékenységek piacain a területi monopóliumok továbbélését és megerősödését vetíti előre. Ez együtt jár azzal, hogy a szabályozás új piacralépési korlátokat teremt, amelyek akár erősödhetnek is, ha a jogalkotás a szakma törekvései mellé áll. Ezzel kapcsolatban már most is megfigyelhető bizonyos tendencia, hiszen például a „háziorvosi piacon”, a kizárólagos jogok kiterjesztését szorgalmazzák a szabad orvosválasztás jogának korlátozásával, a kamara a praxisok adás-vételéhez minimálárakat akar megszabni. Ezek a szakma képviselői szempontjából ésszerű törekvések, mivel ha a közfinanszírozási normatíva nem fedezi a tényleges költségeket, akkor más módon kell biztosítani az orvosok számára a befektetett tőke és munka megtérülését. Ennek legegyszerűbb útja pedig a monopólium erősítése, további versenykorlátozó szabályozások megalkotása.

182. A szabadfoglalkozású orvoslásról látott tervezet versenyjogi szempontból pozitívabb fejlődési irányt céloz meg, azonban a praxisjogi elképzelésekkel több ponton ellentétes, de legalábbis nincs összhangban vele, és több részletszabálya lényegesen szigorítaná a jelenlegi magánorvosi piacon élő megengedő szabályrendet (pl. a vállalkozási formák, a foglalkozási jogviszonyok szabad megválasztása). Az lenne a kívánatos megoldás, ha a

szabályozás inkább gazdagítaná a választási lehetőségeket, nem pedig szűkítené azt kötelező formák meghatározásával.

183. A **gyógyszerpiacot** érintően bár több részletében – főként a támogatási szempontok meghatározásában – módosult a szabályozás, azonban nem lett sem átláthatóbb, sem pedig kiszámíthatóbb, ezen túl pedig számos ponton hiányos (pl. támogatott gyógyszerek árainak kihirdetése, promóciós tevékenység szabályozása és ellenőrzése) maradt, s rövid távon is korrekciókra szorul. Sajnálatos, hogy az árbefagyasztás fél éve alatt nem született lényeges szabályozási változás, mert így utólag nem igazolható az árbefagyasztás elrendelése. A probléma megoldását jelenthetné, ha EU konform módon lényegesen megváltozna az árszabályozás és a támogatások szabályozásának rendszere, s a hatékony működést meggátoló szabályozási, intézményi hiányok, ellentmondások megszűnnének. Mindent el kellene követni azért, hogy a vertikum minden szintjén működjön a lehetséges mértékű verseny.

184. Piacra lépési korlátokat teremtene az utazásszervezői, a vendéglátó üzlet és a kereskedelmi szálláshely üzemeltetőit érintő **minősítő vizsgáról** szóló többször véleményezett tervezet is. E tervezet esetében már a szabályozás célja sem volt világos. Érthetetlen, hogy az állam miért akar beleszólni olyan kérdésekbe – milyen képesítésű üzletvezetőt alkalmazzon az utazásszervező vagy a vendéglátó -, amelyeket a cégek döntésére lehet bízni. Ezen túl az indokolásból nem derül ki, hogy milyen mértékben hatna ez a szabályozás a piacra lépési korlátokra (kisebb településeken a hatás kifejezetten negatív lehet), valamint hogy hogyan ellenőriznék az előírások betartását. Végül, a tervezet egyáltalán nem szól a vizsgakövetelményekről és arról, hogy a GM milyen módon jelölne ki a vizsgáztatásban résztvevő felsőoktatási intézményeket úgy, hogy a vizsgák majd egyenértékűek legyenek.

185. A **közúti közlekedésről** szóló törvény³⁷ módosítására irányuló előterjesztés a menetrendszerű személyszállításra kötött koncessziós szerződések időtartamát egy alkalommal pályázat kiírása nélkül meghosszabbította volna. Ez azonban nem volt indokolt, mivel a szolgáltatáshoz szükséges beruházások nem voltak olyan nagyok, hogy ne térülhettek volna meg a koncessziós szerződés időtartama alatt. Így ezt a megoldást a GVH nem támogatta, mert ezáltal meghiúsult volna a piaci viszonyok változásának lehetősége, az új piaci szereplők piacra lépése. Az államigazgatási egyeztetés szóbeli fázisában, illetve a Közigazgatási Államtitkári Értekezleten a GVH a fenti véleményét fenntartotta, és a kifogásolt rendelkezés kikerült a módosítási javaslatból.

186. 2000-ben is előfordult, hogy az **állam saját érdekében** kívánt olyan helyzetet teremteni, amelyekben aránytalanul sérül a verseny szabadsága.

187. Az adókötelezettség teljesítéséhez rendszeresített **nyomatványok forgalmazásának rendjéről** szóló előterjesztést a GVH kétszer is véleményezte. A

³⁷ 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről

vélemény legfontosabb észrevételét – vagyis azt, hogy a tervezet mind az ártörvénnyel, mind a versenytörvénnyel ellentétes, amennyiben az APEH ármegállapítási jogot kap – az átdolgozott változatban sem vették figyelembe. A tervezet a nyomtatványok forgalmazására vonatkozó pályáztatást az egész vertikumra irányozta elő, és olyan feltételekkel, amelyeket csak kevés vállalkozás lett volna képes teljesíteni. Így természetesen a forgalmazó vállalkozások piacra lépése megnehezíthetett volna. Emellett a pályázat nyertese határozatlan időre kaphatott volna kizárólagos jogot. A kizárólagosság időtartamára a GVH három évet javasolt, mivel a tevékenység nem igényel olyan befektetést, amelynek megtérülése hosszabb időt igényelne. Végül, az elfogadott jogszabály³⁸ a kizárólagosság idejét öt évben határozta meg, de az APEH korlátozott ármegállapítási joga a rendelet részévé vált. A GVH szerint alaposan meg kellett volna vizsgálni, hogy a javaslat által kitűzött két cél – a folyamatos ellátás biztosítása és az árak „kordában tartása” – nem valósítható-e meg más eszközzel, és amennyiben nem, akkor miként lehetett volna a tervezett szabályozás negatív hatásait minimalizálni. Az árak meghatározására az APEH-nek adni tervezett jogosítvány ellentétes lett volna az ártörvénnyel, illetve a versenytörvénnyel.

188. A GVH álláspontja szerint alkotmányellenes diszkriminációt valósított meg a **lakáscélú támogatásokról** szóló kormányrendeletnek³⁹ a jelzáloglevelek kamattámogatásáról rendelkező része. A rendelet szerint a lakáskölcsönök finanszírozására kibocsátott jelzáloglevél kamataihoz az állam csak a tulajdonában lévő jelzálog hitelintézet útján nyújtott támogatást, ami nem volt versenysemleges, valamint a tulajdonformák szerinti megkülönböztetés az Alkotmány előírásaiba ütközött, hiszen van nem állami tulajdonban lévő jelzálog hitelintézet is.

189. A fentiekben túl, a GVH több **általánosabb**, a verseny szempontjából közvetett hatással járó, vagy éppen ellenkezőleg, a GVH számára **konkrét** problémát jelentő jogszabály tervezetet véleményezett. Az alábbiakban a jelentősebbek kerülnek ismertetésre.

190. Többször véleményezte a GVH a **fogyasztói csoportok** szervezésére és működésére vonatkozó részletes szabályokról szóló előterjesztést (első véleményezés 1999 novemberében). A többször átdolgozott előterjesztéssel kapcsolatban a GVH kifejtette azt az aggályát, hogy az ingatlanok vásárlására szerveződő csoportok esetében nagy a veszélye annak, hogy a csoport szervezője valójában – jogszerűtlen – hitelezési tevékenységet fog folytatni. Ezért a GVH azt javasolta, hogy ilyen csoportokat ne lehessen létrehozni, annál is inkább, mert az ingatlan vásárlására szerveződő csoportok esetére a tervezet nem számol megfelelő garanciákkal. Hasonlóképpen elvetendő a nyílt csoportok szervezésének lehetősége, mivel ez esetben a pilótajáték szerű visszaélések veszélye jelentős.

³⁸ 266/2000. (XII.26.) Korm. r. Az adókötelezettségek teljesítése során alkalmazandó térítésköteles nyomtatványok előállítóinak és forgalmazóinak kiválasztásáról

³⁹ 106/1988. (XII. 26.) MT rendelet a lakáscélú támogatásokról

191. A **tankönyvpiac rendjéről** szóló törvényjavaslat két olyan elemet tartalmazott, amelyet a GVH nem tudott támogatni: a köztestület létrehozásának tervét, valamint a tankönyvárak szabályozására választott sajátos megoldás néhány elemét. Köztestület létrehozása akkor lehet indokolt, ha van egy olyan jogszabály által meghatározott közfeladat, amelyet korábban a hatóság látott el, de a közfeladat ellátása megfelelőbben biztosítható ilyen formában. A piac szabályozásának és ellenőrzésének köztestületi hatáskörbe kerülése erősíti a versenykorlátozó megállapodások veszélyét és valószínűségét, ami természetesen azzal a következménnyel is jár, hogy a GVH versenyfelügyeleti feladatai indokolatlanul megnövekednek és megnehezülnek. A tankönyvpiacra a piaci kudarchoz hasonló helyzet megteremt az árkontroll szükségességét, de fontos, hogy az a jogszabályok összehangolásával, az árakról hozott határozatok elleni jogorvoslati lehetőség megteremtésével történjen. A törvénytervezet egyrészt nem garantálja azt, hogy a miniszter a tankönyvpiaci költségek alapján határozza meg – a tankönyvlístára való kerülés pályázati feltételei között – az árkorlátokat, másrészt pedig közgazdaságilag indokolatlan törvényes vélelmet állít fel a „tiszteletlen” áremelkedés mértékére. A törvénytervezet ezen túl is számos ponton számottevően megszigorítja a tankönyvek elismerésének feltételeit, amely azzal a veszéllyel jár, hogy egyes – különösen a kisebb volumenű – tankönyvek piacain ellehetetleníti az új termékek megjelenését, lényegesen lelassítja a termékfejlesztést.

192. A **reklámtörvény**⁴⁰ jogharmonizációs célú módosításának első változatát a GVH szakmailag elfogadhatatlannak tartotta. A módosítás a megtévesztő és összehasonlító reklámokról szóló EU irányelv követelményeit kívánta beépíteni a magyar jogba, azonban oly módon, hogy az említett reklámokkal kapcsolatos eljárásokat teljes egészében a fogyasztóvédelmi felügyelőségekhez telepítve nem oldotta volna meg a versenysérelmek orvoslását. Ezáltal az irányelvi célok megvalósulása is kétséges volt. Az első tervezetet követően több szóbeli, majd írásbeli egyeztetésen született meg az a kompromisszumos megoldás, mely szerint a megtévesztő és összehasonlító reklámokkal kapcsolatban továbbra is a GVH jár el. Az ilyen reklámok fogalmát a reklámtörvény határozza meg, az ott elhelyezett néhány eljárás kérdés pedig a GVH eljárására is vonatkozik. Sajnálatos, hogy a parlamenti vita során a reklámtörvény további olyan tilalmakkal is bővült, melyek indokoltsága, szakmai megalapozottsága megkérdőjelezhető. A gazdasági reklám fontos versenyesszköz. A gazdasági reklámra vonatkozó különféle indíttatású tilalmak ebből következően jellemzően versenykorlátozó hatásúak is. A reklámtilalmak meghatározásakor éppen ezért minden esetben fontos, hogy igazolható legyen a tilalomnak egy másik alkotmányos érdekléssel való indokoltsága, alátámasztottsága és ezzel az érdekléssel való arányossága. A parlamenti fázisban megfogalmazott új reklámtilalmak esetében a gazdasági versenyre gyakorolt hatás szempontjából aggályos jogalkotói döntések születtek.

⁴⁰ 1997. évi LVIII. törvény a gazdasági reklámtevékenységről

193. Parlamenti képviselői indítványra elfogadta az Országgyűlés a **növényvédő mérnökök és növényorvosok kamarájáról** szóló törvényt.⁴¹ A GVH számos államigazgatási egyeztetésen hangsúlyozta, hogy az új szakmai kamarák létrehozásakor és kormányzati támogatásakor – különösen a versenytársakat tömörítő, erős feljogosításokkal rendelkező kamarák esetén – indokolt hangsúlyosan mérlegelni a lehetséges versenykorlátozó hatásokat is, azonban a jogalkotó a szakmához tartozók érdekeit a versenyhez fűződő közérdek elé helyezte. A GVH véleménye szerint egyértelműen alkotmány sértő, diszkriminatív rendelkezés (csak magyar állampolgár lehet a kamara tagja) került a törvénybe⁴².

194. A GVH 2000-ben három – különböző közszolgáltatások díjairól szóló – fővárosi **önkormányzati rendelet** tervezetét véleményezte. A Fővárosi Közgyűlésnek a távhő törvény⁴³ egyes rendelkezéseinek módosítására, valamint a távhőszolgáltatási díjak megállapításáról, illetve annak alkalmazási feltételeiről szóló javaslatára tett észrevételében a GVH elsősorban nem a díj számítási módszerét kifogásolta. A GVH véleményének lényege az volt, hogy az erőfőlényes helyzetben lévő távhőszolgáltató sokszor az egyes fogyasztók által nem teljesített fizetések miatt az egész házközösség részére közös számlát küldött volna, pedig az egyedi mérés technikailag már megoldható. Fontos lett volna, hogy a távhőszolgáltató számlázási rendszerét úgy alakítsa ki, hogy a szolgáltató az egyes lakástulajdonosokkal álljon szerződésben, kivéve azt az esetet, ha a társasház maga választja a közös számlázást.

195. A 2001. évi budapesti **tömegközlekedési viteldíjak** emelésére vonatkozó javaslat nem tartalmazta a díjak alapjául szolgáló költségek alakulásának elemzését. A GVH rámutatott, hogy a finanszírozási rendszerből következően a BKV csak a bevételnövelésben érdekelt, mivel ennek arányában jogosult az árkiegészítésre, az érvényben levő önkormányzati ármegállapítás pedig nem közvetíti a hatékony működés iránti elvárást, holott piaci verseny hiányában ez a szabályozó hatóság felelőssége. A 2001. évi közszolgálati díjajavaslatoikat tartalmazó fővárosi közgyűlési előterjesztés-tervezetek közül a kegyeleti közszolgáltatás esetében a tervezet nem megfelelően határozta meg a közszolgáltatásként, illetve a piaci alapon nyújtott tevékenységek körét. Míg – az egyébként piaci alapon is végezhető – sírásási tevékenység a rendelet szerint közszolgáltatás lett volna, a – közfeladatnak számító – irattározás és temetési ügyintézés a tervezet szerint versenytevékenység. Ez a megkülönböztetés nagyon fontos, hiszen az önkormányzat szabályozó jogköre csak a közszolgáltatások díjára terjed ki. A díjakat emellett a felmerülő költségek alapján, ártörvényi garanciákkal

kellett volna meghatározni, de az előterjesztés nem tartalmazott költségelemzést. Ez azért is aggályos, mert a temetkezési törvény végrehajtási rendelete⁴⁴ előírja, hogy a temető üzemeltetőjének számviteliileg el kell választania a közszolgáltató és a versenyző tevékenységeinek a költségeit. További problémát okoz az, hogy az önkormányzat árszabályozó szerepe mellett tulajdonosi szerepet is betölt. Ezt a problémát csak a teljes szervezeti leválasztás oldaná meg.

196. Továbbra is jellemző, hogy a különböző tárcák nagyon eltérő mértékben véleményeztetik előterjesztéseiket a GVH-val. A Környezetvédelmi Minisztérium változatlanul megküldi a hivatalnak szinte az összes előterjesztést, függetlenül attól, hogy annak tartalma érinti-e a GVH feladatkörét, vagy sem. Egyes minisztériumok viszont csak kevés jogszabály-tervezetről kérik a GVH észrevételét. Az együttműködés erősítése érdekében a GVH azzal a kéréssel keresett meg néhány minisztériumot, hogy azok küldjék meg számára az egyes – jogalkotási program szerint – elkészítendő jogszabály-tervezeteket, illetve belső rendeletalkotási programjukat. Így a GVH levelet intézett az Egészségügyi, az Oktatási és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumához, melyben kérte a szakorvosi praxisról, a tankönyvpiac rendjéről, illetőleg a filmről szóló jogszabály-tervezetek véleményezésre való megküldését. Az Egészségügyi és az Oktatási Minisztérium utóbb teljesítette is a kérést, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pedig arra ígéretet tett. Továbbra is jellemző, hogy az Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium nem küldte meg véleményezésre előterjesztéseik és jogszabályaik tervezetét. A kiadott 96 rendelet közül mintegy 40-45-öt kellett volna megküldeni, de ebből mindössze négy tervezetét küldték át véleményezésre.

197. Az önkormányzatok jellemzően nem küldték meg rendelet-tervezeteiket a GVH-nak, bár Budapest Főváros Önkormányzata 2000-ben több rendelet-tervezetet véleményeztetett.

198. Továbbra is jellemző probléma, hogy sok jogszabály-tervezetről készült előterjesztés nem tartalmaz részletes és megalapozott indokolást; különösen gyakori ez az igazgatási szolgáltatási díjakat és a különböző közszolgáltatások tarifáját meghatározó rendeletek éves módosításai esetében, amelyekben általában a díjemelési javaslatokat nem támasztják alá megfelelő költség-kimutatások.⁴⁵

⁴¹ 2000. évi LXXXIV. törvény a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamaráról

⁴² Lásd a törvény 15. § (1) bekezdését

⁴³ 1998. évi XVIII. törvény a távhő szolgáltatásról

⁴⁴ 145/1999. (X.1.) Korm. rendelet a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról

⁴⁵ Pl. a gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló KöViM-BM-KÖM együttes rendelettervezet, a KöViM által 2000-ben javasolt 11 díjrendelet-módosítás, a belföldi helyközi (távolsági) menetrend szerinti autóbusz közlekedés, valamint a nevelési oktatási intézmények által rendelt belföldi autóbusz különjáratok legmagasabb díjairól szóló rendelet tervezete, a belföldi közforgalmú menetrendszerinti vasúti személyszállítás legmagasabb díjairól szóló KHVM rendelet módosítása, és hasonló tárgyú önkormányzati rendeletek.

3.3. Egyéb versenypártoló tevékenység

199. A versenytörvény 85. §-a szerint, ha a GVH észleli, hogy valamely **közigazgatási határozat** a verseny szabadságát sérti, a közigazgatási szervet a határozat módosítására vagy visszavonására szólíthatja fel. Ha a közigazgatási szerv a felszólításnak nem tesz eleget a GVH a határozat bírósági felülvizsgálatát kérheti. 2000-ben ilyen fellépésre nem volt szükség.

200. A GVH az államigazgatási egyeztetés keretében folytatott versenypártolás mellett egyedi ügyekkel kapcsolatban – versenyfelügyeleti feladatain túl – is érvényesíti a verseny érdekeit. Ha valamely ügy körülményei szabályozási hiányosságra utalnak, az illetékes szervhez (többnyire minisztériumhoz) **szignalizációval** élhet, azaz felhívhatja a szerv figyelmét a jogszabályi hiányosságokra. 2000-ben a GVH szignalizációs levelet nem küldött ki.

201. Ezen túlmenően, a GVH **felkérésre vagy saját kezdeményezésből véleményt** alkot minden olyan kérdésben, amely érintheti feladatkörét. A GVH a versenytörvényt érintő egyes kérdésekben alkotott nem hivatalos állásfoglalásait a hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerveknek küldte meg. 2000-ben mintegy 20 esetben került sor ilyen állásfoglalásra, melyek közül jelentőségüket tekintve az alábbiak érdemelnek említést:

202. A GVH a **Kormány felkérésére** a versenytörvény 36. § (4) bekezdése⁴⁶ alapján készített el egy a hazai üzemanyagpiac helyzetéről, a számba vehető versenyjogi és kormányzati lépésekről szóló elemzést. Ebben a GVH kifejtette, hogy mivel a MOL mint a szektor domináns szereplője a többi piaci szereplő számára megkerülhetetlen, a fogyasztói érdekeket is szem előtt tartva két megoldás képzelhető el az üzemanyagárak tekintetében. Egyrészt lehetséges az árkontroll valamilyen formája (a MOL és Kormány közötti megállapodás vagy állami kényszer, azon belül is a versenyjogi eszközök alkalmazása vagy a hatósági ármeghatározás), másrészt megfontolható a szabályozási környezet oly módon való átalakítása, hogy más vállalkozások is piacra léphessenek. A versenyjogi eszközök alkalmazása csupán eseti és utólagos megoldást jelenthet, míg a hatósági ármeghatározás – amellett, hogy költségigényes – bár a problémát látszólag megoldja, annak forrását nem szünteti meg. A szabályozási környezet megváltoztatása a probléma forrását küszöbölne ki, ugyanakkor megvalósítása megfelelő előkészítést, költség- és idő-ráfordítást igényel.

203. A gyógyszerek árának befagyasztása idején a kormány különböző fórumokat hozott létre a gyógyszerpiac akut és idült problémáinak megoldására.

A 2000-ben kormányrendelettel⁴⁷ létrehozott Társadalombiztosítási Ár- és Támogatási Bizottság (TÁTB), munkájában tanácskozási jogot kapott a GVH. Ezzel párhuzamosan jött létre a Gyógyszerek Társadalombiztosítási Támogatásának Hosszú Távú Elveit és Stratégiáját Előkészítő Bizottság (THEB), melybe a GVH is delegált tagokat, illetve elemzést is készített a gyógyszer ár- és támogatás-szabályozás EU konform⁴⁸ átalakításáról. Sajnálatos módon ezek a munkák a GVH véleménye szerint nem hozták meg a várt eredményeket. Míg a TÁTB munkájában a támogatási döntések elvi megalapozása helyett az egyedi támogatási döntések megvitatása lett a fő feladat, addig a THEB abbahagyta a munkát. Az év folyamán a részben rövid távú, átmeneti kezelést jelentő vitatható hatékonyságú eszközök (ld. árbefagyasztás) alkalmazása, részben középtávon, a piaci szereplők – megállapodáson alapuló – önkorlátozás vállalása ezen a piacon a szabályozási típusú megoldásokat háttérbe szorította. A GVH véleménye szerint a szabályozási kudarc oka e területen elsősorban az, hogy a beavatkozások meghatározása során a sajátos piac közgazdasági természetét leíró modellkészítés és az ez alapján álló szabályozási alternatívák kidolgozása elmaradt. Olyan eszköztrendszer alkalmazása lenne indokolt, amely a fogyasztói oldalon a biztosító-orvos-beteg kapcsolatrendszerét oly módon szabályozza, hogy az árérzékenység, az árrugalmasság, s ebből következően a hatékonysági nyomás a lehetséges mértékben növekedjen a piacon, hogy a verseny hatásosabban működhessen. Nem kerülhető meg például a biztosító – egyes termékekben monopol – vevői funkciójának elvi alapokon nyugvó szabályozása, a gyógyszert választó orvosok „gyógyszerügnöki” (jutalékos) szerepkörének szigorú kizárása, a sérülékeny fogyasztói csoportnak minősülő betegek fogyasztói tudatosságát növelő beavatkozások erősítése. A hatásos szabályozás érdekében a szabályozásnak az egyes piacszegelemek (az egészségben közpénzekből finanszírozott gyógyszerek piaca, vényköteles orvos és beteg által közösen finanszírozott gyógyszerek piaca, a nem vényköteles gyógyszerek piaca) eltéréseit, egymásra hatásait kezelnie kell. A szabályozás választott modelljétől függően indokolt lehet egy gyógyszerpiaci felügyeleti hatóság létrehozása, amely a szabályozási beavatkozásokat a jogszabályi keretek között szakmailag megalapozottan, hatékonyan és ellenőrizhetően képes megvalósítani.

204. 2000-ben a GM elfogadta és elindította a Földgázpiac Megnyitás alprogramot (az EPP-n belül). A munka az Európai Parlament és Tanács által elfogadott irányelv⁴⁹ előírásainak figyelembe vételével folyik. A MEH elkészítette a Földgázpiac Megnyitás alprogram

⁴⁶ A versenytörvény 36. § (4) bekezdése szerint: „A Kormány, a miniszterek vagy a nemzetközi szervezetek felkérésére a Gazdasági Versenyhivatal elnöke tájékoztatást ad a gazdasági versenyt érintően a működése során szerzett tapasztalatairól és a gazdasági versennyel kapcsolatos kérdésekről. Ennek érdekében a Gazdasági Versenyhivatal önkéntes válaszadáson alapuló adatgyűjtést végezhet, és információt kérhet.”

⁴⁷ 112/2000.(VI.29.) Korm. rendelet

⁴⁸ Elemzés az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek és gyógyászati termékek árainak megállapítását és a nemzeti egészségbiztosítási rendszerk hatálya alá vonását szabályozó 89/105/EGK Tanácsi irányelv adaptálásának lehetőségeiről

⁴⁹ „Egységes szabályozás a belső földgázpiac számára” című 98/30/EC, 1998. Hatályos 1998. augusztus 9-től

munkatervét. A munkaprogramban a piaci szereplők, a MEH, a Gazdasági Minisztérium, az érdekvédelmi szervezetek és tudományos műhelyek képviselői dolgoznak. Egy-egy résztémával kapcsolatos üléseken a 2000. év folyamán a GVH képviselői rendszeresen részt vettek és hozzászólásaikban a nagyobb versenyteremtés érdekében fejtették ki és képviselték a hivatal véleményét.

205. A **koncessziós díjak** ÁFA kötelezettsége és a versenysemlegesség, illetve a frekvenciahasználati díjak közigazgatási tevékenységként való értékelése témákkal kapcsolatban fejtette ki a GVH a véleményét a HIF írt levélben. A levél kiemelte, hogy a verseny semlegességének megóvására csak abban a helyzetben van lehetőség, ha nem tartoznak adóköteles kategóriába a koncessziós díjak, a frekvencia használati díjak, illetve a HIF által beszedett egyéb díjak (megoldásként a tárgyi adómentesség intézményére hívja fel a figyelmet a GVH, továbbá megjegyzi, hogy a HIF gyakorlata ezzel nem egyezik meg). A levél hivatkozott egy EU direktívára is, mely szerint az állam ÁFA alanynak minősül, ha olyan tevékenységet végez, amelyet a magánszektor is végezhet. Ez a „hűvelykujj szabály” Magyarországon hiányzik, pedig ez megalapozhatná az igazgatási szolgáltatási díjak ÁFA mentességét is.

206. A **Magyar Országgyűlés Gazdasági Bizottságának** a törvények végrehajtását, társadalmi és gazdasági hatását figyelemmel kíséző albizottsága részére írt levélben a GVH a magyarországi cement- és betoniparban kialakult versenyviszonyokról és a rendelkezésre álló nemzetközi tapasztalatokról készített tájékoztatót. Eszerint a magyarországi helyzet sajátos, a verseny a minél jobb kapacitás kihasználásért folyik, hiszen a termelő kapacitások messze felülmúlták az igényeket (átlagosan mintegy 60 százalékos a kihasználtság). A Magyarországon levő cementgyárakkal kapcsolatos tulajdonjogok három külföldi cég között oszlanak meg. A GVH arra a felvetésre, mely szerint az építőanyagok árai esetleg azért magasak, és azért emelkednek akadálytalanul, mert a Gazdasági Versenyhivatal nem akadályozta meg a szektorban a monopóliumok kialakulását, azt válaszolta, hogy ugyan valamennyi építőanyag piacon meglehetősen magas a koncentráció, de monopol helyzetben egyetlen piaci szereplő sincs. Az árak alakulása önmagában nem utal versenypolitikai problémákra, bár a kevés piaci szereplővel működő homogén termékpiacon nagy a veszélye a vállalatok közötti versenykorlátozó megállapodásoknak.

207. A villamos energia törvény,⁵⁰ a gáztörvény⁵¹ és a távhőtörvény⁵² rendelkezésein alapuló együttműködés⁵³ keretében a Magyar Energia Hivatal (MEH) 2000-ben

egy esetben sem kérte a GVH versenypolitikai véleményét a tulajdonosi koncentráció érintett cégekben való növekedésének engedélyezéséről. Egy esetben került sor fordított irányú megkeresésre. Az RWE AG. kérelemmel fordult a GVH-hoz, hogy engedélyezze számára a VEW AG. megvásárlását, illetve járuljon hozzá a magyarországi érdekeltségeik közös irányításának megvalósulásához. E kérelem versenyfelügyeleti vizsgálata során a GVH észlelte, hogy a versenyhivatali engedélykérést megelőzően a felek nem kérték a MEH-től a törvényben előírt tőkekoncentrációhoz szükséges hozzájárulást, ezért a GVH kereste meg e tárgykörben a MEH-et.

208. A privatizációval kapcsolatban egy alkalommal volt szükség a GVH részéről állásfoglalásra, mégpedig a **Hungaropharma** privatizációjával kapcsolatban fejtette ki a GVH véleményét egy ÁPV Rt-nek írott levélben. A levél arra hívta fel a figyelmet, hogy mivel a gyógyszer-nagykereskedelmi piacon zajló koncentrációs folyamat folytán oligopol piaci struktúra alakulhat ki, nagy a jelentősége annak, hogy ki lesz a Hungaropharma vevője. Fontos szempont a vevő kiválasztásakor, hogy a verseny megmaradjon. Emellett tisztázandó az is, hogy az eladás kapcsán kell-e, illetve mikor kell (amennyiben két lépcsőben történik az eladás) a GVH engedélyt kérni az összefonódáshoz. A levélben a GVH azt javasolta, hogy már a privatizációs szerződés rendezze ezt a kérdést.

209. 2000-ben nem volt szükség itt említésre érdemes közbelépésre a GVH részéről az importversenyt esetlegesen korlátozó intézkedésekkel kapcsolatban.

⁵⁰ 1997. évi XLVIII. törvény a villamos energia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról.

⁵¹ 1994. évi XLI. törvény a gázszolgáltatásról

⁵² 1998. évi XVIII. törvény a távhőszolgáltatásról

⁵³ E témával részletesebben is foglalkozik a beszámoló V. *Intézményi és nemzetközi kapcsolatok* c. fejezete.

IV. A VERSENYKULTÚRA FEJLESZTÉSE

210. A GVH törekszik arra, hogy tevékenységi körei – a versenyfelügyeleti eljárások, versenypártoló, illetve versenykultúra fejlesztő munkája – egymással összhangban legyenek, ezért 2000-ben is fontos szerepet szánt a versenyjoggal és versenypolitikai kérdésekkel kapcsolatos ismeretek terjesztésének, bővítésének.

211. Kiemelt jelentőséget tulajdonít a hivatal a tudományos körökben és az oktatásban folyó, versenyjoggal és versenypolitikával kapcsolatos munkának. Több munkatársunk oktat rendszeresen versenyjogot, illetve versenyszabályozással kapcsolatos tantárgyakat felsőfokú oktatási intézményekben, valamint tart előadást szakmai érdeklődők számára.

212. 2000-ben a GVH munkatársai közel 40 előadást tartottak, több, mint 30 alkalommal adtak hosszabb interjút, több tucat tanulmányt, cikket publikáltak jogi és gazdasági folyóiratokban, szaklapokban.

213. Évente több diák tölti szakmai gyakorlatát a GVH-ban, illetve kéri munkatársaink segítségét szakdolgozat, diplomamunka megírásához. A hivatal folyamatosan nyújt információt az érdeklődő diákoknak, kutatóknak. A GVH – az előző évben megkezdett gyakorlatot követve – 2000-ben is szervezett tanulmányi versenyt diákok számára, 21 pályamunka érkezett be, a legjobbakat hivatalos lapjában, a Versenyfelügyeleti Értesítőben is közzétette.

214. A Versenyfelügyeleti Értesítő közli a Versenytanács jelentősebb határozatait, az esetleges jogerős bírósági döntéseket, a fontosabb szakmai elemzéseket. Az ismeretterjesztést segítik a GVH belső kiadványai, valamint a külső érdeklődők előtt is nyitva álló könyvtára. 2000-ben a nagyméretű kiskereskedelem és a versenyviszonyok kapcsolatáról szóló kiadvánnyal bővült a versenyjogi füzetek köre.

215. 2000 elején jelent a hivatal munkatársai által összeállított európai versenyjogi esetgyűjtemény.⁵⁴ A gyűjtemény 23 ügy ismertetését tartalmazza, és a szélesebb szakmai közvélemény számára is elérhetővé teszi a legfontosabb közösségi versenyjogi esetek megismerését. Ez különösen fontos abból a szempontból, hogy az EK versenyjog közvetlen alkalmazása a csatlakozást követően a hazai bíróságoknak is feladatává válik, ezért a közösségi joggyakorlat ismerete a bíróságok számára is kiemelt fontosságú.

216. A GVH alapító tagja a Magyar Versenyjogi Egyesületnek – amely egyben a Nemzetközi Versenyjogi Liga (LIDC) magyar szervezete, – folyamatosan részt vesz az egyesület keretén belül folyó, versenyjogi ismeretek terjesztésével, megvitatásával kapcsolatos munkában.

217. 2000-ben 858 megkereséssel foglalkozott a hivatal ügyfélszolgálat. A megkeresések száma

⁵⁴ Versenyjogi esetek – Az Európai Bíróság gyakorlata (szerk. Boytha, Hargita, Sári, Tóth) Osiris Kiadó, Budapest, 2000.

növekedett az előző évekhez képest, azonban azok jellege, megoszlása változatlan. Az ügyfelek elsősorban szóbeli megbeszélést, tájékoztatást kérnek. 2000-ben is nagy számban keresték fel a hivatalt kábeltelvíziós társaságok működésével, illetve különböző közüzemi szolgáltatók számlázási rendjével kapcsolatban. Gyakori ügyfelek az egyes vállalkozások megbízott ügyvédei, de sok ügyfelet a fogyasztóvédelmi felügyelőségek irányítottak át, néhány esetben pedig társhatóságok, minisztériumok fordultak a GVH-hoz.

218. A hivatal munkatársai rendszeresen látják el a sajtót háttér információval, válaszolnak verseny témában felmerült közérdekű kérdésekre. Különösen az egyes, nagyobb érdeklődésre számot tartó ügyeket követő sajtótájékoztatókat kíséri kiemelt figyelem. 2000 folyamán három sajtótájékoztatót tartott a hivatal. Az 1999. évről szóló beszámoló kapcsán is több napi- és gazdasági lapban jelent meg híradás a GVH-ról.

219. Az egyes versenyfelügyeleti eljárások kapcsán 2000-ben a figyelemmel kísért országos napilapokban közel 50, a gazdasági sajtóban több, mint 100 cikk jelent meg, valamint több tucat rövidebb hír szólt a GVH napi munkájáról. Több, mint 10 cikk jelent meg kiemelten a versenytörvény jövőbeli módosítása kapcsán.

220. Folyamatosan aktualizálódik és jelenleg is fejlesztés alatt áll a GVH internetes honlapja (www.gvh.hu), amely számos érdeklődőnek nyújt hasznos, naprakész információt a hivatal működéséről, versenyjogi kérdésekről és az egyes aktuális ügyekről. A változásnak köszönhetően, minden érdeklődő számára elérhető és olvashatók a Versenytanács határozatai, az éves parlamenti beszámolók, valamint a GVH versenyjogi füzetei.

V. INTÉZMÉNYI ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

5.1. Intézményi kapcsolatok

221. A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) – a villamos energia törvény, a gáztörvény és a távhőtörvény rendelkezésein alapuló – együttműködése a **Magyar Energia Hivatallal** (MEH) a korábban kialakított rend szerint⁵⁵ 2000-ben is folytatódott. Ennek értelmében a MEH-nek bizonyos esetekben az iparági tökekoncentráció engedélyezésével kapcsolatos döntése meghozatala előtt a GVH véleményét is ki kell kérnie. A MEH engedélyezési eljárása és a GVH fúziókontrollja egyebekben egymástól függetlenül, párhuzamosan folyik, a piaci szereplőknek mindkét engedélyre szükségük van ahhoz, hogy koncentrációs lépésüket végrehajthassák.⁵⁶ Az eddigi tapasztalatok alátámasztják,

⁵⁵ Ipari és Kereskedelmi Közlöny 1998. évi 17. szám, 1998. szeptember 30.

⁵⁶ Az 2000-es konkrét véleményadásokkal részletesebben is foglalkozik a beszámoló 3.3. *Egyéb versenypártoló tevékenység* c. fejezete.

hogy a készülő új villamos energia törvényben, valamint a majdan elkészülő új földgáztörvényben célszerű lenne ezt az együttműködést a mainál érdemibbé tenni annak érdekében, hogy a GVH versenypolitikai véleményével a mostaninál jobban segíthesse a MEH döntését.

222. Fogyasztóvédelmi tevékenysége keretében a MEH a 2000. év folyamán országos jellegű értekezlet keretében is megvitatta a vezetékes energiaszolgáltatások (villany, földgáz) területén felvetődő problémákat. Ezek az értekezleteken, – melyekre a GVH is rendszeresen kapott meghívást –, a szolgáltató vállalatok képviselőin kívül részt vettek az energiafogyasztók érdekképviseleti szervezetei, és a Gazdasági Minisztérium képviselői. A GVH hozzászólásaiban a vonatkozó területekkel kapcsolatos bejelentések és versenyfelügyeleti eljárások keretében szerzett tapasztalatainak általános érdeklődésre számot tartható kérdéseiről és az ezzel kapcsolatos GVH álláspontjáról tájékoztatta a résztvevőket.

223. A 2000. év folyamán a **Magyar Ásványolaj Szövetséggel** is rendszeresen tartotta a kapcsolatot a GVH, melynek során egyrészt piaci információkhoz jutott az üzemanyagok piacán zajló folyamatokról, másrészt a Szövetség a GVH álláspontjára volt kíváncsi tranzakcióihoz.

224. A GVH felvette a kapcsolatot a **Gázszolgáltatók Egyesülésének** igazgatójával is. Az Egyesülés tagjai szeretnék részletesebben megismerni a GVH álláspontját a földgázpiac liberalizációjával kapcsolatban.

225. Ugyancsak az energia szektor liberalizációjával függ össze a hivatal **Ipari Energiafogyasztók Fórumával** ápolta kapcsolata.

226. A GVH részt vesz az **Oktatási Minisztérium** Kutatás-fejlesztési Részlege által indított és menedzselte Technológiai Előrettekintési Program munkájában.

227. A **Hírközlési Főfelügyelettel** (HIF) való kapcsolatot formalizálta az a június végén kötött megállapodás, mely meghatározta az együttműködés tartalmát, úgymint ügyekben való kooperáció, kiadványok egymás részére történő eljuttatása. Az egységes hírközlési törvény előkészítése kapcsán ez az együttműködés a kodifikációs folyamatban realizálódik, a törvény elkészülte, illetve hatályba lépése után pedig a tényleges jogalkalmazás során fog megjelenni. Emellett a GVH és a HIF vállalta, hogy kölcsönösen biztosítják az általuk szervezett szakmai fórumokon a másik szervezet munkatársai részvételének lehetőségét.

228. A GVH együttműködési megállapodást kötött a **Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével** (PSZÁF), amelyben az **Állami Pénz- és Tőkepiaci Felügyelettel** (ÁPTF) és az **Állami Biztosításfelügyelettel** (ÁBIF) meglévő korábbi Együttműködési Megállapodást bővítette ki. Az új Együttműködési Megállapodás a PSZÁF hatásköréhez igazodóan a pénzügyi szolgáltatások valamennyi piacára kiterjed, s tartalmazza a GVH 1999-ről szóló Parlamenti Beszámolójának ajánlásaiból azokat az elemeket, amelyek a szakmai felügyelet fogyasztó tájékoztatással kapcsolatos tevékenységének erősítése irányába mutatnak. A GVH az ÁBIF-nél kezdeményezte az MBI Nemzetközi Marketing Tanácsadó és Biztosításközvetítő Kft.-vel

szembeni vizsgálatot, mert több jogsértésre gyanút adó – a GVH hatáskörén túlmutató – cselekményt tapasztalt. A felügyelet vizsgálatának eredményéről és határozatáról kapott tájékoztatás egyértelműen a GVH kezdeményezésének megalapozottságát bizonyítja, s a PSZÁF intézkedései és a biztosítási piac versenyének tisztábbá válását segíthetik. Az együttműködés keretében a GVH többszöri jelzése, kezdeményezése is szerepet játszott abban, hogy a Felügyelet konkrét ellenőrzéseket végzett a teljes hiteldíjról szóló kormányrendelet⁵⁷ előírásainak teljesítésével kapcsolatban. Az ellenőrzés során tapasztalt nagyarányú hiányosság megszüntetésére felszólította a hitelintézeteket, ami hozzájárulhat a fogyasztók jövőbeni tájékoztatásának javulásához.

229. **Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőséggel** (FVF) kötött együttműködési megállapodás alapján a GVH rendszeresen konzultál az FVF-fel, lehetővé téve az egymás közti információáramlást, kölcsönösen részvételi lehetőséget biztosítanak egymás számára szakmai rendezvényeiken.

230. Az **ÁPV Rt.**-vel folytatott együttműködés során a hivatal 2000-ben is figyelemmel kísérte a privatizációval kapcsolatos fejleményeket. Ennek célja, hogy a GVH a döntés-előkészítési fázisban értékelje a versenyt érintő stratégiai privatizációs döntéseket, valamint a kiírandó privatizációs pályázatokat, és szükség esetén képviselhesse a versenyérdekeket. Az ÁPV Rt.-vel létesített másik együttműködés szerint indokolt esetben, ha az lehetséges, a GVH a privatizációs döntéseket követő fúziós eljárásokat különlegesen gyorsan lefolytatja. Ilyen fúziós eljárásra a 2000. év folyamán nem került sor.

231. Ugyancsak folyamatosan képviselteti magát a GVH azokon a fórumokon, ahol az **importversenyre** ható esetleges importkorlátozásokról szülehetnek döntések. Szükség esetén a hivatal kifejti ellenvéleményét a hazai piacon folyó versenyt az import korlátozása révén indokolatlanul csökkentő vagy torzító intézkedésekkel szemben.

232. A közbeszerzési törvény⁵⁸ rendelkezése szerint a GVH elnöke (delegált tagon keresztül) részt vesz a **Közbeszerzések Tanácsa** (KT) munkájában. A Tanács ülésein való személyes részvételen és a KT munkabizottságaiban végzett operatív munkán kívül a két szervezetet a közbeszerzési törvény és a versenytörvény kapcsolódó rendelkezései kötik össze. Ennek alapján amennyiben a GVH-nak címzett bejelentés valamely közbeszerzéssel kapcsolatos jogsértést panaszol fel, az ügyet a hivatal átteszi a KT mellett működő Döntőbizottsághoz, feltéve, hogy a panaszolt magatartás nem az ajánlattevők közötti összejátszásra utal. A kartellnek minősülő, ajánlattevők közötti megállapodásokra utaló bejelentéseket viszont a GVH várja a Döntőbizottságtól.

⁵⁷ 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet

⁵⁸ 1995. évi XL. törvény a közbeszerzésekről

233. A GVH képviselteti magát a **Közlekedéstudományi Egyesület (KTE)** Fuvaroztatók és Szállítványozók Fórum Szakosztályában, ahol felkérésre tájékoztatást ad, illetve előadást tart a versenyt érintő kérdésekben. Emellett a hivatal a **Közlekedési Felügyelet** és a **Közlekedési és Vízügyi Minisztérium** munkatársaival valamint a **Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával**, a **Fuvarozó Vállalkozók Országos Szövetségével**, illetve a **személytaxisok érdekképviseleti szerveivel** jogszabály módosítás, valamint piaci információk beszerzése ügyében kapcsolatot tart.

234. Az előző évekhez hasonlóan a GVH ápolta a kétoldalú kapcsolatokat a **Magyar Reklámszövetséggel**, felvette az operatív munkakapcsolatot az **Országos Rádió és Televízió Tanáccsal**, továbbá élő kapcsolatot tartott a kábeltelevíziós szakmát átfogó két hazai szakmai szövetséggel.

5.2. Nemzetközi kapcsolatok

235. A GVH nemzetközi kapcsolatai szempontjából a korábbi évek során az EK társulási megállapodás végrehajtása, az EU csatlakozással kapcsolatos feladatok, illetve 1999-ben döntően az OECD „Szabályozási reform” programjával összefüggő tennivalók voltak a legfontosabb elemek. A 2000. év során a nemzetközi együttműködést a pragmatizmus jellemezte, egyrészt az uniós tagságra felkészülés, másrészt a hivatal mindennapi munkájának a nemzetközi versenyjogi gyakorlat tapasztalataival történő segítése került egyre inkább előtérbe.

236. Az **EU csatlakozásra történő felkészülés** alapvető célkitűzése, hogy a GVH alkalmassá váljék mindazon feltételek és kritériumok teljesítésére, amelyeket az uniós intézmények (alapvetően a Bizottság) a tagállami versenyhatóságokkal szemben támasztanak. Ezt a célt szolgálta a Phare Technikai Segítségnyújtási keretében finanszírozott egy hetes szemináriumsorozat (négy alkalommal), amely egy skót ügyvédi iroda közreműködésével szisztematikusan tekintette át egyrészt az EK versenyjogát, másrészt az e területre vonatkozó közösségi jogalkalmazási gyakorlatot. A hivatal valamennyi munkatársát érintő képzés nagymértékben elősegíti, hogy a GVH a csatlakozást követően majd képes legyen a közösségi versenyjog közvetlen alkalmazására. Ugyanennek a Phare projektnek a keretében nyílt mód a GVH szakkönyvtárának a közelmúlt nemzetközi kiadványaival, szakkönyveivel való kiegészítésére és a hivatal számítógépes hálózatának korszerűsítésére is.

237. Az **EK-val történő együttműködés** keretében két esemény érdemel kiemeltetést. Szeptemberben ezúttal már hatodik alkalommal került sor a Bizottság Verseny Főigazgatóságának szervezésében a társult országok versenyhatóságainak és állami támogatásokkal foglalkozó intézményeinek szokásos éves találkozójára, ezúttal Tallinban. A rendezvényen, amely megfelelő lehetőséget biztosított a személyes kapcsolatok ápolásán túlmenően az aktuális szakmai kérdések megvitatására is, a GVH is képviseltette magát. A

konferencia központi kérdése ez alkalommal a közösségi versenyjogi kritériumokat a jogközelítés révén átvett nemzeti versenyszabályok hatékony alkalmazása volt. A bizottsági szakemberek ismételten hangsúlyozták, hogy a megfelelő nemzeti jogszabályi háttér és intézményi feltételek megléte önmagában nem elégséges, a tagságra érettség bizonyítását e téren a hatékony jogalkalmazás teremtheti csak meg. Ugyanezt erősíti meg „Az Európai Bizottság Éves Jelentése Magyarország előrehaladásáról a tagság felé” című dokumentum is, amely 2000 novemberében emellett, hogy nagyra értékelte a vállalatokra vonatkozó magyar versenyjogi szabályozást, a következőket hangsúlyozta:

„Magyarországon a trösztellenes szabályozás nagymértékben megfelel a Közösségi Vívmanóknak. ... A versenyfelügyeleti eljárásokat a jogilag és pénzügyileg független Gazdasági Versenyhivatal folytatja, míg a döntéseket a Versenytanács hozza, amelynek tagjait a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. A legfőbb kihívás most a trösztellenes szabályozás hatékony alkalmazásának és végrehajtásának biztosítása, továbbá a versenyt legerősebben torzító ügyek kiemelt kezelése. Ebben az összefüggésben az is fontos, hogy a vizsgálati hatáskör megfelelő legyen, a szankcióknak legyen visszatartó hatása, a bírák megfelelő képzése biztosított legyen.”

238. A másik említést érdemlő esemény az EK/magyar Belső Piaci Albizottság októberi ülése. Ennek során eszmecserére került sor a magyar versenyjog további közelítésének témakörében, nevezetesen a versenytörvény (akkor még tervezett) módosítási irányainak ismertetése mellett sikerült a Bizottság képviselőjével megvitatni a közlekedésre vonatkozó sajátos EK versenyjogi szabályainak közelítésével kapcsolatos, a további jogközelítést e téren szükségtelenné tartó magyar álláspontot. A kérdésben feltehetően további egyeztetésre lesz még szükség.

239. Az **EFTA/magyar Szabadkereskedelmi Megállapodás** végrehajtását célzó Vegyesbizottság november végén tartotta 7. ülését Budapesten. Mivel ez a szabadkereskedelmi megállapodás is tartalmaz a versenyre vonatkozó szabályokat, az ülésen az EFTA fél kérésére a felek ismertették egymás számára a versenyjogi szabályozásaikat, továbbá beszámoltak a versenyjogaik alkalmazási tapasztalatairól. Jóllehet ez már a 7. vegyesbizottsági ülés volt, mégis ez volt az első alkalom, hogy ilyen jellegű eszmecserére sor került.

240. 2000-ben a hivatal aktívan részt vett az **OECD Versenyjogi és Versenypolitikai Bizottsága** és munkacsoportjai munkájában. Ezt alapvetően a következő témakörökben készített szakmai anyagaink fémjelezték: a versenyviszonyok kibontakozásának elősegítése a földgáziparban; verseny és szabályozás a gyógyszeriparban; fúziós tapasztalatok a bankszektorban; a szabályozott szektorokban történő szétválasztás/integráció gyakorlata; elektronikus kereskedelem és verseny.

241. Az OECD „Szabályozási reform” program keretében 1999-ben sor került a magyar versenypolitika részletes átvilágítására (erről az 1999. évről szóló jelentésben már beszámoltunk). A versenytörvény 2000. decemberi módosításai jelentős részben az OECD záró tanulmányának ajánlásaira épültek, a munka eredményei

ezzel nagymértékben hasznosultak. Az OECD programja egyébként az év során tovább folytatódott, ennek keretében egyebek mellett az olasz versenyjogi szabályozás és gyakorlat átvilágítására is sor került, a felmérés megvitatásában az egyik kérdező ország a GVH munkatársai által képviselt Magyarország volt, ami megtisztelő szakmai elismerést jelent a hivatal számára.

242. A hivatal az év során is részt vett a **Kereskedelmi Világszervezet** (WTO) Kereskedelem és Versenypolitika Kölcsönhatásával Foglalkozó Munkacsoportjának munkájában. Úgy látjuk, hogy a téma elemzésének előrehaladása akár ma is lehetővé tenné WTO versenyjogi keretegyezmény kialakítását célzó tárgyalások megkezdését, a keretegyezményben megfogalmazni kívánt kérdések összetettsége miatt azonban ez még várat magára.

243. 2000-ben került sor az **UNCTAD** versenyjogi-versenypolitikai magatartás kódexének 4. ötévenkénti felülvizsgálatára. A felülvizsgálati konferencia is tükrözte azt a nemzetközi tendenciát, hogy egyre több ország működtet versenyjogi szabályrendszert, és az ezzel kapcsolatos a nemzetközi technikai segítségnyújtásban a fejlődő országok igényei minden más igényel szemben fokozottan prioritást kapnak.

244. A hivatal nemzetközi együttműködési gyakorlatában 2000 folyamán egyre inkább megerősödni látszik két tendencia. Az egyik a közép- és kelet-európai országok versenyhatóságaival történő kapcsolattartás aktivizálódása. Ennek igénye elsődlegesen ezen országok részéről fogalmazódik meg, és egyre inkább arra enged következtetni, hogy értékesnek mutatkoznak azok a tapasztalatok, amelyekre hazánk a versenyjog alkalmazásának 10 éve alatt szert tett. Az ilyen együttműködések közül kiemelhető az észt, a macedón és a bolgár versenyhatóság által tanúsított érdeklődés. A másik, egyre érzékelhetőbben megmutató jelenség, hogy jellemzően a térség (közép- és kelet-európai országok) versenyhatóságaival egyre szorosabb, nem kifejezetten megállapodásokon alapuló, rugalmas együttműködési gyakorlat alakul ki, többnyire konkrét versenyjogi ügyek kapcsán. A megkeresések kölcsönösek, 2000-ben cseh, román, és szlovák, a régió kivül pedig az EK, német, és svéd kapcsolatfelvétel említhető.

245. Említést érdemel még, hogy 2000 végén az Egyesült Államok versenyhatóságai (az Igazságügyi Minisztérium Antitröszt Részlege, valamint a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság) jelezték, hogy lehetőség mutatkozik arra, hogy az USAID program keretében ismételt szakmai együttműködésre kerülhessen sor. A segítségnyújtás amerikai szakértők rövid távú (1-2 hetes) tanácsadó missziói keretében valósul meg, ami lehetőséget nyújt arra, hogy a hivatal munkatársai jobban megismerjék, és hasznosítsák egy fejlettebb piacgazdaság versenyjogi ismeretét, tapasztalatát. Hasonlóképpen, a korábban már kialakított szakmai kapcsolatok felújításán dolgozunk a német versenyhatóság, a Bundeskartellamt munkatársaival.

VI. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK ÉS EGYÉB INFORMÁCIÓK

246. 2000-ben a GVH feladatait átlagosan 104 fős létszámmal oldotta meg. Az év második felében személyi változás történt a hivatal Versenytanácsának elnöki posztján: dr. Boytha Györgyné nyugdíjba vonulásával dr. Berke Barna lett a Versenytanács új elnöke.

247. A GVH igyekszik munkatársait megtartani, illetve az egyre több fiatal, nyelvtudással, több diplomával rendelkező kolléga számára vonzóbbá tenni a hivatalt. Ezen célt szolgálja a Miniszterelnöki Hivatal által meghirdetett EKKÖ program is, amely – az Európai Unió felkészülés kapcsán – ösztöndíjasok foglalkoztatását jelenti. Hivatalunk is foglalkoztat ösztöndíjast, és erre a továbbiakban is lát lehetőséget.

248. A hivatal, figyelemmel az előző években már tudatosan előkészített EU csatlakozási munkálatokra, továbbra is fontos feladatának tekinti az EU tagságra való felkészülést. A jövőbeli csatlakozás szellemében képezi munkatársait: nyelvi képzéssel, szakmai tanfolyamokon való részvétellel, bel- és külföldi szakkönyvek biztosításával, más társhatóságokkal történő együttműködéssel.

249. A szakmai továbbképzést, információk és tapasztalatok gyűjtését szolgálja munkatársaink részvétele egyes – hazai és külföldi – szakmai konferenciákon, szemináriumokon.

250. A Pénzügyminisztériummal közösen megpályázott és elnyert PHARE keretből hivatalunk számítógépeket szerzett be, korszerűsítette a központi szerverét.

251. 2000-ben ünnepelte – szerény keretek között – a GVH tíz éves évfordulóját. A munkatársak részére mintegy kéthavi illetménynek megfelelő jutalmat fizetett a hivatal.

252. A hivatal saját bevétellel nem rendelkezik. A kivetett bírság és az eljárási díj összege a központi költségvetésbe folyik, bár az eljárási díjak egy részét az eljárás során felmerülő külön költség (pl. szakértői díj, minőségvizsgálat) megtérítésére lehet fordítani. Ez az összeg azonban az összes kiadáshoz képest csekély. (A hivatal anyagi helyzetét mutatja be a 13. táblázat.)

253. 2000-ben az Állami Számvevőszék az előző évi költségvetési beszámolót a hagyományos és az újonnan kialakított ún. financial audit módszerrel is vizsgálta, hiányosságot nem talált.

254. A versenytörvény 2001. február 1-én hatályba lépett módosítása a munkatársak némileg jobb anyagi megbecsülését is lehetővé teszi, ennek tényleges hatása azonban csak később lesz felmérhető.

TÁBLÁZATOK

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

A GVH ELJÁRÁSAI

1. <u>Az elintézt bejelentések jellemző adatai</u>	45
2. <u>A versenyfelügyeleti eljárások összefoglaló adatai</u>	45
3. <u>A vizsgálati szakaszban határozattal lezárt ügyek</u>	45
4. <u>A Versenytanács által hozott ügyzáró határozatok</u> ⁵⁹	
4.1. <u>Áttekintés</u>	46
4.2. <u>Fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása</u>	47
4.3. <u>Erőfölénnyel való visszaélés</u>	47
4.4. <u>Versenykorlátozó megállapodások</u>	48
4.5. <u>Összefonódások</u>	49
5. <u>Bírságok</u>	50
6. <u>Az előző versenytörvény alapján hozott versenytanácsi határozatok a bíróságon</u>	51
7. <u>Versenytanácsi határozatok a bíróságon (jelenlegi versenytörvény)</u>	52
8. <u>Marasztalással zárult versenytanácsi határozatok</u>	53
9. <u>A Versenyt korlátozó megállapodásokkal kapcsolatos versenytanácsi határozatok</u>	57
10. <u>A vállalkozások összefonódásának ellenőrzése</u>	58
11. <u>Szünetelést követő ügyzáró határozatok</u>	62

A GVH EGYÉB TEVÉKENYSÉGEI ÉS JELLEMZŐI

12. <u>A GVH versenykultúra fejlesztésére irányuló tevékenysége</u>	66
--	----

⁵⁹ Az ügyzáró versenytanácsi határozatokat bemutató táblázatokban használjuk a *GVH beavatkozás* fogalmát. Ez a fogalom azt ragadja meg, hogy a GVH versenyfelügyeleti eljárásai révén elvileg – a Versenytanács ügyzáró határozataiból kiolvasható módon – a versennyel kapcsolatos folyamatok másként alakultak, mint ahogy egyébként alakultak volna. A *GVH beavatkozás* gyűjtőfogalom amely ügýtípusonként eltérő konkrét tartalommal bír.

Ide tartozik az ügyzáró határozatok közül a jogsértés megállapítását kimondó határozat – ideértve a szünetelést követő marasztaló határozatot is – (hiszen ez a magatartás abbahagyására kötelezéssel és esetleg és szankcióval is jár). Szintén ide tartozik a szünetelés utáni megszüntető határozat (hiszen ilyenkor az eljárás alá vont teljesítette vállalásait). Ugyancsak ide tartozik az engedély illetve mentesítés megtagadása vagy feltételhez kötése, és a GVH versennyel kapcsolatos aggályainak önkéntes figyelembe vétele, vagyis a kérelem visszavonása vagy a megállapodás/tranzakció módosítása (hiszen ilyenkor a GVH fellépésére a vállalkozások tervei nem vagy nem eredeti formájukban valósulnak meg).

Nem öleli fel viszont a GVH beavatkozás fogalma a pusztán az adminisztratív kötelezettségek elmulasztása (pl. mentesítés kérésének elmulasztása) miatt megállapított jogsértést, hiszen ez önmagában az itt használt értelemben nem gyakorol hatást a piacra, mint ahogy a nem ügyzáró határozatok sem.

Fontos ugyanakkor észrevenni, hogy a *GVH beavatkozás* fogalma nem azonos a GVH működése révén kifejtett *hatással*. Egyfelől, a gyakorlatban sajnos *GVH beavatkozás* esetén sem feltétlenül következik be tényleges hatás, vagyis a jogkövetés. Másfelől, a *GVH beavatkozás* nem fed le minden lehetséges *hatást*. Először, a GVH nem kizárólag a versenyfelügyeleti eljárásokon keresztül hat a piaci folyamatokra. Másodszor, a GVH beavatkozásnak nem minősülő versenytanácsi határozatok egy részének is van hatása a piaci szereplők magatartására (például azáltal, hogy befolyásolja a jogértelmezést és a jogfejlődést, mivel esetleg egy magatartásról egy jelentősebb ügyben tisztázódik, hogy az nem jogsértés, vagyis problémamentesen gyakorolható a piacon). Végül pedig, a versenyjog, illetve a GVH pusztán léte is hat a piacra (például bizonyos versenyellenes magatartásokat eleve nem tanúsítanak egyes vállalatok önkéntes jogkövető hozzáállásuk, vagy a versenyjog alkalmazási lehetőségének visszatartó ereje miatt). E hatások, illetve az ezeket kiváltó GVH tevékenységek nem számszerűsíthetők ugyan, és nem olvashatók ki objektíven a versenytanácsi határozatokból, de kétségtelenül léteznek.

A GVH eljárásai

1. A 2000-ben elintézett bejelentések jellemző adatai

Megnevezés	Ügyek száma
1.1. Az elintézett bejelentések száma:	678
Az összes bejelentésből a bejelentő:	
magánszemély	435
vállalkozás	210
érdekvédelmi szervezet	8
egyéb	25
1.2. Az elutasított bejelentések száma:	489
az elutasítás megoszlása indokok szerint	
személyi érdekelttség hiánya	8
más szerv hatáskörébe tartozik	66
hatály hiánya	259
anyagilag jogi feltétel hiánya	61
korábban elbírált ügy	54
csekély súlyú	41
1.3. Versenyfelügyeleti eljárás alapjául szolgáló bejelentések száma:	189
alapján indult versenyfelügyeleti eljárások száma	136
1.4. Jogorvoslati kérelem (bejelentés elutasítása miatt)	
a) Versenytanácsnál:	126
Ebből:	
jogorvoslati kérelemnek helyt adó határozat	26
jogorvoslati kérelemnek helyt nem adó határozat	100
b) Fővárosi Bíróságnál:	10
Ebből:	
jogorvoslati kérelemnek helyt adó határozat	0
jogorvoslati kérelemnek helyt nem adó határozat	10

2. A 2000. évi versenyfelügyeleti eljárások összefoglaló adatai

A befejezett eljárások száma:	235
Ebből:	
a vizsgálati szakaszban határozattal lezárva	11
a vizsgálati szakaszban más ügygel egyesítve	1
versenytanácsi határozattal lezárva	223

3. Vizsgálati szakaszban határozattal lezárt ügyek 2000-ben

Megnevezés	Ügyek száma
A kérelem visszavonása miatt	6
mentesítés iránti kérelem	-
összefonódás engedélyezése iránti kérelem	6
A hiánypótlás elmulasztása miatt	4
mentesítés iránti kérelem	-
összefonódás engedélyezése iránti kérelem	4
Egyéb okok miatt	1

4. A Versenytanács által 2000-ben hozott ügyzáró határozatok

4.1. Áttekintés

	Ügyek száma	GVH beavatkozás ügytípusok szerint	GVH beavatkozás megoszlása ügytípusok szerint (%)	GVH beavatkozás-hoz kapcsolódó bírság (eFt)	GVH beavatkozás-hoz kapcsolódó bírság megoszlása (%)	Kérelem elmulasztása miatt kiszabott bírság (eFt)
Erőfölénnyel való visszaélés	56	19	23,8	11 800	7,6	nem értelmezhető
<i>ebből: kizsákmányoló</i>	<i>31</i>	<i>15</i>	<i>18,8</i>	<i>2 500</i>	<i>1,6</i>	<i>nem értelmezhető</i>
<i>korlátozó</i>	<i>22</i>	<i>4</i>	<i>5,0</i>	<i>9 300</i>	<i>6,0</i>	<i>nem értelmezhető</i>
<i>vegyes és egyéb</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>	<i>nem értelmezhető</i>
Versenyt korlátozó megállapodás	18	11	13,8	96 000	62,2	0
<i>ebből: horizontális</i>	<i>9</i>	<i>8</i>	<i>10,0</i>	<i>11 000</i>	<i>7,1</i>	<i>0</i>
<i>vertikális</i>	<i>6</i>	<i>1</i>	<i>1,3</i>	<i>5 000</i>	<i>3,2</i>	<i>0</i>
<i>vegyes és egyéb</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>2,5</i>	<i>80 000</i>	<i>51,8</i>	<i>0</i>
Összefonódás	70	3	3,8	nem értelmezhető	nem értelmezhető	2 740
<i>ebből: horizontális</i>	<i>41</i>	<i>2</i>	<i>2,5</i>	<i>nem értelmezhető</i>	<i>nem értelmezhető</i>	<i>2 550</i>
<i>vertikális</i>	<i>14</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>	<i>nem értelmezhető</i>	<i>nem értelmezhető</i>	<i>190</i>
<i>vegyes és egyéb</i>	<i>15</i>	<i>1</i>	<i>1,3</i>	<i>nem értelmezhető</i>	<i>nem értelmezhető</i>	<i>0</i>
Antitröszt ügyek összesen	144	33	41,3	107 800	69,8	2 740
Fogyasztók döntéseinek tisztességtelen befolyásolása	86	47	58,8	46 600	30,2	nem értelmezhető
Mindösszesen	230 ⁽¹⁾	80	100,0	154 400	100,0	2 740
Ügyek megoszlása (%)	100,0	34,8				

(!) Az alább felsorolt hét versenytanácsi határozatban két eltérő ügytípushoz tartozó kérdésben született döntés, a versenytanácsi határozattal lezárt eljárások száma (223) és az egyes ügytípusokban hozott döntések számának összege (230) ezért nem esik egybe:

Vj-61/1999: fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása és erőfölénnyel való visszaélés

Vj-147/1999: fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása és versenykorlátozó megállapodás

Vj-173/1999: fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása és erőfölénnyel való visszaélés

Vj-56/2000: erőfölénnyel való visszaélés és versenykorlátozó megállapodás

Vj-68/2000: fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása és erőfölénnyel való visszaélés

Vj-77/2000: fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása és erőfölénnyel való visszaélés

Vj-111/2000: fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása és erőfölénnyel való visszaélés

4.2. Fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása (Tpvt III. fejezet)^{60 61}

	Ügyek száma ^(b)	Megoszlás (%)
Jogsértés megállapítása	40	46,5
Szünetelés utáni megszüntetés	7	8,1
<i>GVH beavatkozás összesen</i>	<i>47</i>	<i>54,7</i>
Egyéb megszüntetés	39	45,3
Egyéb	0	0,0
Ügyek összesen	86	100,0
GVH beavatkozáshoz kötődő bírság	46 600	

4.3. Erőfölénnyel való visszaélés (Tpvt. V. fejezet)⁶²

	Kizsákmányoló ^(b)	Korlátozó ^(b)	Vegyes és egyéb ^(b)	Összesen ^(b)	Megoszlás (%)
Jogsértés megállapítása	4	4	0	8	14,3
Szünetelés utáni megszüntetés	11	0	0	11	19,6
<i>GVH beavatkozás összesen</i>	<i>15</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>19</i>	<i>33,9</i>
Megszüntetés (szünetelés nélkül)	16	18	3	37	66,1
Egyéb	0	0	0	0	0,0
Ügyek összesen	31	22	3	56	100,0
Ügyek megoszlása (%)	55,4	39,3	5,4	100,0	
GVH beavatkozáshoz kötődő bírság (eFt)	2 500	9 300	0	11 800	
GVH beavatkozáshoz kötődő bírság megoszlása (%)	21,2	78,8	0,0	100,0	

^(b) A részletes táblázatokban azon ügyek esetében, melyekben egyszerre több kérdésben születik döntés, az adott ügy a legerősebb típusú GVH-beavatkozás sorában jelenik meg.

⁶⁰ 1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról – Tpvt.

⁶¹ Az ügytípusban marasztalással lezárt versenytanácsi határozatok felsorolását a 8.1. táblázat tartalmazza.

⁶² Az ügytípusban marasztalással lezárt versenytanácsi határozatok felsorolását a 8.2. táblázat tartalmazza.

4.4. Versenykorlátozó megállapodások (Tpvt. IV. fejezet)⁶³

	Horizontális ^(b)	Vertikális ^(b)	Vegyés ^(b)	Összesen ^(b)	Megoszlás (%)	Hivatalból indult	Hivatalból indult megoszlás (%)
Jogszerűtlen megállapodás	1	1	1	3	16,7	3	25,0
Szünetelés utáni megszüntetés	6	0	0	6	33,3	6	50,0
Egyedi mentesítési feltétel	1	0	1	2	11,1	0	0,0
GVH aggályainak önkéntes figyelembe vétele	0	0	0	0	0,0	0	0,0
GVH beavatkozás összesen	8	1	2	11	61,1	9	75,0
Egyedi mentesítés	1	0	0	1	5,6	0	0,0
Csoportmentesség megállapítása ^(c)	0	0	0	0	0,0	0	0,0
Nem esik tilalom alá ^(c)	0	3	1	4	22,2	2	16,7
Nem versenykorlátozó megállapodás ^(c)	0	1	0	1	5,6	1	8,3
Egyéb megszüntetés	0	1	0	1	5,6	0	0,0
Ügyek összesen	9	6	3	18	100,0	12	100,0
Megoszlás (%)	50,0	33,3	16,7	100,0			
Mentesítés kérésének elmulasztása	0	0	0	0			
Hivatalból indult	7	4	1	12			
Hivatalból indult ügyek megoszlása (%)	58,3	33,3	8,3	100,0			
GVH beavatkozáshoz kötődő bírság (e Ft)	11 000	5 000	80 000	96 000			
GVH beavatkozáshoz kötődő bírság megoszlása (%)	11,5	5,2	83,3	100,0			
A mentesítés iránti kérelem elmulasztása miatt kiszabott bírság (e Ft)	0	0	0	0			

^(b) A részletes táblázatokban azon ügyek esetében, melyekben egyszerre több kérdésben születik döntés, az adott ügy a legerősebb típusú GVH-beavatkozás sorában jelenik meg.

^(c) Hivatalból indított eljárás esetén formailag megszüntető határozat.

⁶³ Az ügytípusban marasztalással lezárt versenytanácsi határozatok felsorolását a 9. táblázat tartalmazza.

4.5. Összefonódások (Tpvt. VI. fejezet)⁶⁴

	Horizontális ^(b)	Vertikális ^(b)	Vegyes és egyéb ^(b)	Összesen ^(b)	Megoszlás (%)	Hivatalból indult	Hivatalból indult megoszlás (%)
Elutasítás-tiltás	1	0	0	1	1,4	0	0,0
Engedélyezés feltétellel	1	0	1	2	2,9	0	0,0
GVH aggályainak önkéntes figyelembe vétele	0	0	0	0	0,0	0	0,0
<i>GVH beavatkozás összesen</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>3</i>	<i>4,3</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>
Egyéb elutasítás	0	0	0	0	0,0	0	0,0
Engedélyezés	37	11	10	58	82,9	0	0,0
Nem engedélyköteles ^(c)	2	3	4	9	12,9	3	100,0
Egyéb megszüntető	0	0	0	0	0,0	0	0,0
Ügyek összesen	41	14	15	70	100,0	3	100,0
Megoszlás (%)	58,6	20,0	21,4	100,0			
Kérelem elmulasztása	9	1	2	12			
Hivatalból indult	1	0	2	3			
Hivatalból indult ügyek megoszlása (%)	33,3	0,0	66,7	100,0			
Engedélykérés elmulasztása miatt kiszabott bírság (e Ft)	2 550	190	0	2 740			
Engedélykérés elmulasztása miatt kiszabott bírság megoszlása (%)	93,1	6,9	0,0	100,0			

^(b) A részletes táblázatokban azon ügyek esetében, melyekben egyszerre több kérdésben születik döntés, az adott ügy a legerősebb típusú GVH-beavatkozás sorában jelenik meg.

^(c) Hivatalból indított eljárás esetén formailag megszüntető határozat.

⁶⁴ Az ügytípusban hozott versenytanácsi határozatok felsorolását a 10. táblázat tartalmazza.

5. Bírságok

5.1. A Versenytanács által bírsággal zárt esetek 2000-ben

Megnevezés	Összes bírság		Végrehajtható		Befizetve		Hátralék	
	db	e Ft	db	e Ft	db	e Ft	db	e Ft
Fogyasztók tisztességtelen befolyásolása (Tpv. III. fejezet)	32	46.600	19	26.400	18	26.300	1	100
Versenykorlátozó megállapodás (Tpv. IV. fejezet)	3	96.000	1	14.000	1 ⁶⁵	14.000	-	-
Gazdasági erőfölénnyel való visszaélés (Tpv. V. fejezet)	5	11.800	-	-	-	-	-	-
Engedélykérelem elmulasztása (Tpv. VI. fejezet)	10	2.740	10	2.740	10	2.740	-	-
Összesen:	50	157.140	30	43.140	29	43.040	1	100

5.2. A bírságok befizetésének állása 2000-ben

Megnevezés	2000. év végén	1999. év végén	Változás
Kiszabott bírság (e Ft)	2.187.900	2.030.760	157.140
Ebből végrehajtható (e Ft)	1.327.478	1.231.406	96.072
	60.7 %	60.6 %	61.1 %
Ebből befizetett (e Ft)	435.857	346.796	89.061
	32.8 %	28.2 %	92.7 %
Leírva (e Ft)	410.744	397.227	13.517
	31.0 %	32.2 %	14.0 %
Hátralék (e Ft)	480.877	487.382	-6.505
	36.2 %	39.6 %	-6.7 %

⁶⁵ A további két ügyben (Vj-67/2000; Vj-97/2000) egyes kartelltagok nem kértek felülvizsgálatot, hanem megfizették a bírságot.

6. Az előző versenytörvény⁶⁶ alapján hozott versenytanácsi határozatok a bíróságon

6.1. A versenytanácsi határozatok bírósági megtámadása 2000-es állapot

A határozat jellege		Összes határozatok száma	Felülvizsgálni kért	A felülvizsgálni kért határozatok aránya (%)
1.	Marasztalás	269	177	65,7
2.	Elutasítás	333	112	33,6
3.	Engedély (részbeni) megtagadása	9	1	11,1
4.	Együtt	611	290	47,4

6.2. A felülvizsgálati keresetek állása a bíróságon 2000-ben

A megtámadott határozat közül	1991. évi	1992. évi	1993. évi	1994. évi	1995. évi	1996. évi	1997. évi	Összes
6.2.1. Jogerősen befejezett	17	41	41	57	48	50	20	274
I. fokú (Fővárosi) Bíróságon	12	22	20	39	31	34	13	171
II. fokú (Legfelsőbb) Bíróságon	5	19	21	18	17	16	7	103
6.6.2. Nem jogerős I. fokú ítélet van	–	–	1	1	1	5	4	12
6.2.3. Folyamatban van az I. fokú Bíróságon	–	–	–	–	–	–	1	1
6.2.4. Új eljárásra utasítás	–	–	1	–	1	–	1	3
Összesen:	17	41	43	58	50	55	26	290

6.3. A bírósági felülvizsgálat eredményei 2000-es állapot

Elbírált felülvizsgálati kérelmek közül	Összesen	Ebből: megváltoztatva		
		a jogalap	a jogalap részben	a bíróság
1. Jogerősen befejezve	274	21	4	43
I. fokon	171	6	1	21
II. fokon	103	15	3	22
2. Nem jogerős ítélet (I. fok)	12	1	0	4
Együtt: (1+2)	286	22	4	47

⁶⁶ 1990. évi LXXXVI. törvény a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról

7. Versenytanácsi határozatok a bíróságon (jelenlegi versenytörvény)

7.1. A versenytanácsi határozatok bírósági megtámadása 2000-es állapot

A határozat jellege	Összes határozatok száma	Felülvizsgálni kért	A felülvizsgálni kért határozatok aránya (%)
Marasztalás ^{67/}			
1997. év	20	13	65,0
1998. év	39	26	66,6
1999. év	54	20	37,0
2000. év	50	23	46,0
Összesen:	163	82	50,3
Megszüntetés			
1997. év	55	7	12,7
1998. év	75	19	25,3
1999. év	53	7	13,2
2000. év	84	18	21,4
Összesen:	267	51	19,1
Kérelem (részbeni) elutasítása, feltételhez kötése			
1997. év	1	–	–
1998. év	5	–	–
1999. év	–	–	–
2000. év	8	1	12,5
Összesen:	14	1	7,1
Együtt			
1997. év	76	20	26,3
1998. év	119	45	37,8
1999. év	107	27	25,2
2000. év	142	42 ⁶⁸	29,5
Összesen:	444	134	30,1

7.2. A felülvizsgálati keretek állása a bíróságon 2000-ben

1. A megtámadott határozat közül	1997. évi	1998. évi	1999. évi	2000. évi	Összesen
1. Jogerősen befejezett	15	27	12	7	61
I. fokú (Fővárosi) Bíróságon	12	24	12	7	55
II. fokú (Legfelsőbb) Bíróságon	3	3	–	–	6
2. Nem jogerős I. fokú ítélet van	3	10	7	8	28
3. Folyamatban van az I. fokú Bíróságon	1	4	8	28	41
4. Új eljárásra utasítás	1	4	–	–	5
Összesen:	20	45	27	43	135

7.3. A bírósági felülvizsgálat eredményei 2000-es állapot

Elbírált felülvizsgálati kérelmek közül	Összesen	Ebből megváltoztatva		
		a jogalap	részben a jogalap	a bírság
(1) Jogerősen befejezve	61	2	–	1
I. fokon	55	2	–	1
II. fokon	6	–	–	–
(2) Nem jogerős ítélet (I. fok)	28	1	–	2
Együtt: (1+2)	89	3	–	3

⁶⁷ Az eljárást szünetelés után megszüntető azon határozatok nélkül, amelyekkel szemben nincs jogorvoslat.

⁶⁸ 2000. évben további egy esetben olyan határozat felülvizsgálatát is kérték, amelyben a GVH helyt adott a kérelemnek.

8. Marasztalással zárult versenytanácsi határozatok 2000-ben

8.1. A fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalmába ütköző magatartások (Tpvt. III. fejezet)⁶⁹

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	A marasztalás alapja	A marasztalt vállalkozás neve	A kiszabott bírság eFt
158/1999	A reklámban valamely áru értékének megjelölése, majd ennek áthúzása és mellette alacsonyabb eladási ár feltüntetése – különösen, ha az ebben rejlő üzenetet erősítő szöveg és képi környezet is megállapítható – alkalmas arra, hogy a fogyasztó számára különösen előnyös vásárlás látszatát keltse (VfÉ. 10/2000.)	8. §(2)d)	TV Shop Kft.	500
160/1999	Megtévesztésre alkalmas a tájékoztatás, ha az abban lévő tények, állítások valóságtartalma nem is valószínűsíthető (VfÉ. 4/2000.)	8. §(1) 8. §(2)a)	Karma Team Kft. és Smart Line Kft	1000
170/1999	Hitel nyújtására vonatkozó reklámban a „fedezet nélkülség” megjelölés olyan lényeges információ, ami hatással lehet a döntésre (VfÉ. 4/2000.)	8. §(2)a)	Budapest Hitel és Fejlesztési Bank	5000
172/1999	A kifejezéseknek a mindennapi életben használt jelentésétől eltérő használata alkalmas a fogyasztó megtévesztésére (VfÉ. 3/2000.)	8. §(1) 8. §(2)a)	Varius Kulturális Szervezési és Kereskedelmi Szövetkezet	100
182/1999	Valamely árura „örökgarancia” vállalása, miközben rögzített időbeli határa van, alkalmas a fogyasztó megtévesztésére (VfÉ. 3/2000.)	8. §(2)a)	Medicor Elektronikai Rt.	1000
186/1999	Valamely fogyasztói kölcsön feltételeinek meghatározásában a fogyasztó „szabad döntési” jogára utalni alkalmas a fogyasztó megtévesztésére, mert a kitétel ténylegesen a felek alkuját takarja (VfÉ. 6/2000.)	8. §(2)a)	CC Credit Rt.	-
190/1999	A fogyasztó megtévesztésre alkalmasság megállapítható azon az alapon is, hogy a reklám felkelti a vásárlási kedvet az akciós áru iránt, ami magával vonja a nem akciós áru iránti vásárlási kedv növekedését is (VfÉ. 4/2000.)	8. §(2)c)	Obi System Centrale Magyarország Kft.	500
193/1999	A hirdetéssel kapcsolatos jogsértés miatt kiszabott bírságot növelő tényező, ha az információ a fogyasztók nagyon széles köréhez jut el és a betegekben a gyógyulás alap nélküli reményét kelti (VfÉ. 6/2000.)	8. §(2)a)	On-Clinics International Hungary Egészségügyi Kft.	5000
200/1999	Vagyonbiztosítás esetén annak közlése, hogy milyen értéken térítik meg a kárt, a szolgáltatás lényeges eleme (VfÉ. 5/2000.)	8. §(2)a)	Generali-Providencia Biztosító Rt.	1000
1/2000	Az értékesítés során nyújtandó ajándékokról adott, a valósághoz képest túlzó tájékoztatás alkalmas a fogyasztó megtévesztésére (VfÉ. 7/2000.)	8. §(2)c)	Berma Profil Kft.	1000
2/2000	Az „eredeti” jelzöt valamely árura addig lehet jogszerűen használni, amíg a felhasznált alapanyag nem kerül megváltoztatásra (VfÉ. 5/2000.)	8. §(2)a)	Olympos Top Kft.	1000

⁶⁹ Lásd a szünetelést követő ügyzáró határozatokat is! (11.1. táblázat)

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	A marasztalás alapja	A marasztalt vállalkozás neve	A kiszabott bírság eFt
3/2000	Valamely árujelző megtevesztésre alkalmasság megállapításának nem akadály, ha az árujelző címke hátoldalán tüntetik fel az eligazító adatokat (VfÉ. 5/2000.)	8. §(2)a)	Sagál Szeszipari Termelő és Forgalmazó Dinasztia Rt. Black-Bulls Kereskedelmi és Vállalkozási Kft.	200 500
5/2000	A fogyasztó megtevesztésére alkalmas az olyan rendszer működtetése, amely nem képes biztosítani a reklámban foglaltak megvalósítását (VfÉ. 7/2000.)	8. §(2)a)	Mega Toys Bt.	1000
7/2000	Versenyjog sértés megállapítása esetén magasabb bírság kiszabására ad alapot, ha a jogsértést elkövető korábbi hasonló kifogásoló versenytanácsai határozat alapján nem változtatott a jogsértő magatartásán (VfÉ. 6/2000.)	8. §(2)a)	MBI Nemzetközi Marketing Tanácsadó és Biztosításközvetítő Rt. Signál Biztosító Rt.	4000 2000
9/2000	Az a reklámszöveg, amely többféleképpen is érthető, alkalmas a fogyasztó megtevesztésére (VfÉ. 6/2000.)	8. §(1) 8. §(2)a)	Matáv Rt.	-
17/2000	Különböző helyeken (szórólap, Hírlevél) közzétett díjaknál magasabb díjak érvényesítése alkalmas a fogyasztó megtevesztésére (VfÉ. 6/2000.)	8. §(2)a) 8. §(2)b)	Matáv Rt.	500
28/2000	Valamely jogszabály értelmezésének megkönnyítésére készült körlevél, amennyiben a jogszabály ismerete nélkül nem ad kellő eligazítást a jogszabály alkalmazására, a fogyasztó megtevesztésére alkalmas (VfÉ. 7/2000.)	8. §(2)a)	Mivelle Orvostudományi és Informatikai Szolgáltató Kft.	100
30/2000	Az összehasonlító reklám sértheti a versenytársak érdekeit és emellett a fogyasztók megtevesztését tiltó rendelkezésbe is ütközhet (VfÉ. 7/2000.)	8. §(2)a)	Büki Üdítő Kft.	3000
34/2000	Az igénybevett hitel után járó kamatra és a havi törlesztő részletre vonatkozó pontatlan tájékoztatás alkalmas a fogyasztó megtevesztésére (VfÉ. 9/2000.)	8. §(2)a)	Raiffeisen Bank Rt.	1000
42/2000	Az árurol adott tájékoztatásnak már a tájékoztatás kézhezvételekor kell minden alapvető adatra vonatkozóan pontosnak lenni (VfÉ. 7/2000.)	8. §(2)a)	Metro Holding Hungary Kereskedelmi Kft.	500
44/2000	A szünetelés intézménye alkalmatlan a már hosszabb ideje tartó helytelen adatközlés utólagos jóvátételére (VfÉ. 9/2000.)	8. §(2)a)	Bank Austria Creditanstalt Rt.	3000
48/2000	„Annyira jó, hogy hamisítják” kitétel alkalmas a fogyasztó megtevesztésére, ha valótlan tartalmú a tájékoztatás (VfÉ. 11/2000.)	8. §(2)a)	Schuller Eh'klar Kft.	-
52/2000	A megtevesztő reklámnak a kampány ideje alatti kijavítása csak a bírság kiszabásánál vehető figyelembe, de a felelősség megállapításának nem képezi akadályát (VfÉ. 9/2000.)	8. §(2)c)	V.R.A.M. Távközlési Rt.	5000
53/2000	Valamely hirdetés akkor nem ütközik a versenyjogba, ha a hirdetés lényegét tekintve igaz, a részleteket tekintve pedig pontos (VfÉ. 7/2000.)	8. §(1)	Délmagyarország Könyv és Lapkiadó és Nyomdaipari Kft.	500

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	A marasztalás alapja	A marasztalt vállalkozás neve	A kiszabott bírság eFt
55/2000	A fogyasztók megtévesztésére alkalmas az olyan áru akciós árusításának reklámozása, amely nem áll rendelkezésre kellő mértékben (VfÉ. 7/2000.)	8. §(2)a)	BricoStore Hungaria Barkácsáruház Kft.	500
65/2000	A hitelkamat veszteségének hangsúlyozása és egyéb – a hitelt a fogyasztó számára lényegesen terhesebbé tevő – költségek homályban tartása alkalmas a fogyasztó megtévesztésére (VfÉ. 10/2000.)	8. §(2)a)	Élő Bálint	-
66/2000	A „legjobb árak” és a „legjobb áruválaszték” feltételnek a reklámozás teljes ideje alatt és minden üzleti percben igaznak kell lennie (VfÉ. 9/2000.)	8. §(2)a) 8. §(2)c)	Mistral Computer World Kft	500
68/2000	Változó kamatra vonatkozó szerződéses kikötés esetén a kamat változatlanul tartása alkalmas a fogyasztó döntések tisztességtelen befolyásolására (VfÉ. 9/2000.)	8. §(1)	Citibank Rt. Budapest	5000
95/2000	A tájékoztatás tartalmáért a tájékoztatást adó tartozik versenyjogi felelősséggel, függetlenül attól, hogy átvett és továbbadott, vagy eredetileg is tőle származó információról van szó (VfÉ. 10/2000.)	8. §(2)a)	Lázár Fix Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	100
96/2000	Valamely reklámban a sugárzási területre, valamint a nézők számára vonatkozó pontatlan adatközlés alkalmas a fogyasztók megtévesztésére (VfÉ. 11/2000.)	8. §(2)a)	Revita Televíziós Műsorgyártó és Videóreklámkészítő Kft.	-
103/2000	A TT Family Betéti Társaság megtévesztő tájékoztatása az áru áráról (VfÉ. 12/2000.)	8. §(2)a)	TTT Family Bt.	500
107/2000	A tájékoztatás tartalmáért a tájékoztatást adó tartozik versenyjogi felelősséggel, függetlenül attól, hogy átvett és továbbadott, vagy eredetileg is tőle származó információról van szó (VfÉ. 10/2000.)	8. §(2)a)	Schnell und Fix Kft.	100
111/2000	A Brendon Kft. valótlan tájékoztatása az áru áráról (VfÉ. 11/2000.)	8. §(2)a)	Brendon Gyermekruházati Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	500
116/2000	A napilapok olvasottságával és példányszámával kapcsolatos, nem a valóságnak megfelelő közlés alkalmas a fogyasztók megtévesztésére (VfÉ. 10/2000.)	8. §(2)a)	Körösi Napvilág Kiadói és Nyomdaipari Kft.	-
142/2000	A vállalkozó műköröm és pedikűr oktatás vállalását hirdeti. Az általa kiállított oklevelet nem fogadják el. (nincs közzétéve)	8§(1) 8. §(2)a)	Tajcs Marianna Lilla	-
143/2000	A Mikó Rt által az áru csomagolásán szerepeltetett megtévesztő felirat (VfÉ. 11/2000.)	8. §(2)a)	Mikó Kft	-
146/2000	Rossmann Mo. Kft üzleteiben a 9x13-as színeskép szolgáltatását a „legjobb, legolcsóbb, leggyorsabb”-ként hirdeti és ez nem felel meg a valóságnak (nincs közzétéve)	8. §(2)a)	Rossmann Magyarország Kft.	500
149/2000	A Raiffeisen Bank Rt megtévesztő tájékoztatása a szolgáltatás forgalomba hozásának (VfÉ. 12/2000.)	8. §(2)a)	Raiffeisen Bank Rt.	500
154/2000	A MATÁV Rt hiányos tájékoztatása a „Hív6” akciójáról (VfÉ. 1-2/2001.)	8. §(2)a)	Matáv Rt.	500

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	A marasztalás alapja	A marasztalt vállalkozás neve	A kiszabott bírság eFt
175/2000	Az Auchan Magyarország Kft akciós katalógusában a Bosch BSA porszívóról téves, — valószínűsíthetően fogyasztó megtévesztő — tájékoztató jelent meg (nincs közzétéve)	8. §(2)a)	Auchan Magyarország Kft.	500
Összesen: 40 határozat			Bírság:	46600

8.2. Az erőfölénnyel való visszaélés tilalmába ütköző magatartások (Tpvt. V. fej.)⁷⁰

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	A marasztalás alapja	A marasztalt vállalkozás neve	A kiszabott bírság eFt
61/1999	Az irányító és az irányítás alá kerülő vállalkozás együttes piaci fellépése adott esetben a közös gazdasági erőfölény megállapítására ad alapot (VfÉ. 7/2000.)	21. § a)	Matávkábeltv Kft. Első Pesti Telefontársaság Rt. Matáv Rt.	-
184/1999	Visszaélésszerű magatartásnak minősül, ha a gazdasági erőfölényes helyzetben lévő internet hozzáférési szolgáltató megtagadja az együttműködést más Internet hozzáférési szolgáltatókkal (VfÉ. 6/2000.)	21. § c)	Emitel Távközlési Rt.	-
8/2000	Visszaélésszerű magatartásnak minősül, ha a gazdasági erőfölényben lévő vállalkozás alkatrészeket csak a márkaszervíz-hálózat tagjai részére értékesít (VfÉ. 9/2000.)	21. § c)	Philips Magyarország Kft.	4000
21/2000	Nem lehet az ügyletkötéstől indokoltan elzárkózni, ha a vállalkozás műszakilag képes szolgáltatni és jogi akadályja sincs a szolgáltatásnak (VfÉ. 9/2000.)	21. § c)	Matáv Rt.	5000
57/2000	A szolgáltatás nyújtása piaci magatartás, függetlenül attól, hogy profitot eredményez-e vagy sem (VfÉ. 9/2000.)	21. § h)	Érd Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala	300
82/2000	A bírság kiszabásának mellőzése eredményezheti, ha a jogsértő magatartás a fogyasztók szűk körét érintette és rövid ideig valósult meg (VfÉ. 9/2000.)	21. § c)	Matáv Rt	-
106/2000	A Budapesti Elektromos Művek Rt. jogsértő módon tett ajánlata a közüzemi szerződés módosítására (VfÉ. 11/2000.)	21. § a),c)	Budapesti Elektromos Művek Rt.	2000
119/2000	A GYÉPISZ Kft. árukapcsolás (VfÉ. 12/2000.)	21. § b),f)	GYÉPISZ Kft.	500
Összesen: 8 határozat			Bírság:	11800

⁷⁰ Lásd a szünetelést követő ügyzáró határozatokat is! (11.3. táblázat)

9. A versenyt korlátozó megállapodásokkal kapcsolatos versenytanácsi határozatok 2000-ben (Tpv. IV. fejezet)⁷¹

Vj szám	A megállapodás résztvevői	A megállapodás típusa	A határozat	A bírság összege e Ft
1. Hivatalból indult eljárások				
147/1999	EURO-Elzett Kft. Sopron	vertikális	törvénysértés megállapítása	5000
56/2000	Aqua-Plastech Kft. (VfÉ. 11/2000.)	vertikális	megszüntetés: nem esik tilalom alá	-
64/2000	METRO Holding Hungary Kft. SPAR Magyarország Kft. Délhús Rt. Debreceni Hús Rt. KOMETA Hungary Rt. Falcotrade Rt. Pápai Hús Rt. Ringa Húsipari Rt. Zalahús Rt. Gyulai Húskombinát Rt. ⁷² (VfÉ. 10/2000.)	egyéb	törvénysértés megállapítása	30000 20000 11000 4000 4000 3000 3000 2000 2000 1000
86/2000	Magyar Hipermarket Kft. és a Top Shop Plussz Kft. (VfÉ. 12/2000.)	vertikális	megszüntetés: nem esik tilalom alá	-
91/2000	Shell Gas Hungary Rt. (VfÉ. 10/2000.)	vertikális	megszüntetés: nem versenykorlátozó megállapodás	-
97/2000	Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete, Magyar Gyógyszergyártók Országos Szövetsége, Generikus Gyógyszergyártók és Forgalmazók Magyarországi Érdekvédelmi Egyesülete (VfÉ. 9/2000.)	horizontális	törvénysértés megállapítása	5000 5000 1000
2. Kérelemre indult eljárások				
133/1999	Csemege-Julius Meini Rt. Magyar Hipermarket Kereskedelmi Kft. (VfÉ. 1-2/2000.)	horizontális	egyedi mentesítés	-
192/1999	ÉDÁSZ Rt. és 7 kamara ⁷³ (VfÉ. 4/2000.)	egyéb	egyedi mentesítés feltételszabással	-
205/1999	Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt. és társai ⁷⁴ (VfÉ. 6/2000.)	horizontális	egyedi mentesítés feltételszabással	-

⁷¹ Lásd a szünetelést követő ügyzáró határozatokat is! (11.2. táblázat)

⁷² Az eljárásban részt vettek még: a Tolna Hús Rt., a METSPA Beszerzési és Kereskedelmi Kft., és a Magyar Húsiparosok Szövetsége

⁷³ Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Győr-Moson-Sopron Megyei Kézműves Kamara, Zalai Kézműves Kamara, Vas Megyei Kézműves Kamara, Fejér Megyei Kézműves Kamara, Komárom-Esztergom Megyei Kézműves Kamara, Veszprém Megyei Kézműves Kamara

⁷⁴ Kereskedelmi és Hitelbank Rt., ABN AMRO (Magyar) Bank Rt., Általános Értékpapíri Bank Rt., BNP-Dresdner Bank (Hungária) Rt., Budapest Hitel- és Fejlesztési Bank Rt., Daewo Bank Rt., Erste bank Hungary Rt., Inter-Európa bank Rt., Magyar Külkereskedelmi Bank Rt., Magyar Takarékszövetkezeti Bank Rt., Postabank és Takarékpénztár Rt., Raiffeisen Bank Rt.

Vj szám	A megállapodás résztvevői	A megállapodás típusa	A határozat	A bírság összege Ft
31/2000	Interusz Külkereskedelmi Kft. (VfÉ. 9/2000.)	vertikális	nem esik tilalom alá	-
98/2000	Budapesti Elektromos Művek Rt. és HERTA Kereskedelmi Kft. (VfÉ. 10/2000.)	egyéb	nem esik tilalom alá	-
136/2000	MOL Rt. és Rotary Rt.	vertikális	megszüntetés a kérelem visszavonása miatti	-
Összesen: 12 határozat			Bírság:	96000

10. A vállalkozások összefonódásának ellenőrzése 2000-ben (Tpvt. VI. fejezet)

Vj Szám	A közvetlen résztvevők	Az összefonódás típusa	A határozat
104/1999	ALSTOM S.A. (ABB Handels und Verwaltungs A.G.) (VfÉ. 1-2/2000.)	23. § (1) c) közös vállalat alapítása (horizontális)	engedélyezve
138/1999	AES Tisza Holdings B.V. (ES Summit Generation Ltd.) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés csoporton belül (egyéb)	engedélyezve
139/1999	AES Áramtermelő Holdings B.V. (Borsodi Energia Termelő és Szolgáltató Kft.) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés csoporton belül (egyéb)	engedélyezve
140/1999	Borsodi Energia Termelő és Szolgáltató Kft. (AES Tisza Erőmű Rt.) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés csoporton belül (egyéb)	engedélyezve
141/1999	UTA PHARMA Beteiligungs GmbH. (Westpharma Gyógyszerkereskedelmi Rt. Cirrusz Befektetési Rt. és Quadron Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.) (VfÉ. 3/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (vertikális)	engedélyezve
142/1999	Westpharma Gyógyszerkereskedelmi Rt. (Cirrusz Befektetési Rt. és Quadron Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.) (VfÉ. 10/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (vertikális)	engedélyezve
152/1999	MATÁV kábelTV Kft. (Marcibányi Téri Művelődési Központ) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	engedélykéresi határidő elmulasztás, bírság 100e Ft engedélyezve
167/1999	International Business Mashines Corporation (Sequent Computer Systems Inc.) (VfÉ. 3/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
176/1999	Deutsche Telekom AG. (MediaOne International B.V. és Westel Rádiótelefon Kft.) (VfÉ. 4/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (egyéb)	engedélyezve feltételszabással
177/1999	LINDE AG. (AGA AB.) (VfÉ. 6/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
178/1999	MATÁV-kábelTV Kft. (Marcali Város Önkormányzat) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	engedélykéresi határidő elmulasztás, bírság 100e Ft engedélyezve

Vj Szám	A közvetlen résztvevők	Az összefonódás típusa	A határozat
179/1999	Magyar Távközlési Rt. (Westel Rádiótelefon Kft. és a Westel 900 Mobil Távközlési Rt.) (VfÉ. 4/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve feltételszabással
180/1999 ⁷⁵	Magyar Távközlési Rt. (Westel Rádiótelefon Kft. és a Westel 450 Mobil Távközlési Rt.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve feltételszabással
187/1999	Montina Constructive B.V. (Conifec N.V.) (VfÉ. 1-2/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (egyéb)	engedélyezve
188/1999	Bau Holding AG és ILBAU GmbH Deutschland (STRABAG Bau AG Köln) (VfÉ. 6/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélykérési határidő elmulasztás, bírság 1500e Ft, engedélyezve
189/1999	PHOENIX Pharma Gyógyszerkereskedelmi Rt. (Westpharma Gyógyszernagy kereskedelmi Rt.) (VfÉ. 10/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (vertikális)	engedélykérési határidő elmulasztás, bírság 190e Ft engedélyezve
194/1999	VNU Budapest Lapkiadó Rt. (VfÉ. 4/2000.) (EKH Egyesült Kiadói Holding Kft.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
195/1999	Hajdútej Tejjipari Rt. (WÉS Tejjipari és Kereskedelmi Rt.) (VfÉ. 3/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
199/1999	Inter:Európa Consulting Kft. (Inter:Európa New York Bróker Befektetési Rt.) (VfÉ. 4/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés csoporton belül (vertikális)	engedélyezve
203/1999	debis IT Services Magyarország Kft. (DATAWARE Kft.) (VfÉ. 4/2000.)	(horizontális)	nem engedélyköteles,
204/1999	GE Lighting Tungfram Rt. (MEDICOR Röntgen Rt.) (VfÉ. 4/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
207/1999	Csopak Szövetkezeti Rt. és a Györi Sütőipari Kft. (Miskolci Sütőipari Kft.) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélykérési határidő elmulasztás, bírság 100e Ft engedélyezve
208/1999	TOTAL Hungária Kereskedelmi Kft. (TOTALGAZ Hungária Gázszolgáltatón Kereskedelmi Kft.) (VfÉ. 4/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés csoporton belül (vertikális)	engedélyezve
212/1999	MATÁVKÁBELTV Kft. (Tata Város Önkormányzata) (VfÉ. 7/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	engedélyezés megtagadása
16/2000	Vivendi Telecom International (United Telecom Invested B.V) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
18/2000	Perrier Vittel S.A. (Kékkúti Ásványvíz Rt.) (VfÉ. 6/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
19/2000	Agrokomplex Central Soya Takarmánygyártó és Forgalmazó Rt. (Eridania Beghin-Say Budapest Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.) (VfÉ. 6/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés csoporton belül (egyéb)	engedélyezve

⁷⁵ A 180/1999-es ügy vizsgálati szakaszban egyesítve lett a 179/1999-es ügygel

Vj Szám	A közvetlen résztvevők	Az összefonódás típusa	A határozat
20/2000	Elcoteq Network Corporation (Nokia Magyaró. Kft, Immolease Kereskedelmi Kft.) (VfÉ. 9/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (egyéb)	engedélyezve
23/2000	TEVA Pharmaceutical Industries Ltd. (Novopharm Ltd.) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
25/2000	KBC Bank NV (Kereskedelmi és Hitelbank Rt.) (VfÉ. 5/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (egyéb)	engedélyezve
32/2000	Extermetal Ltd. (Metalker Kereskedelmi Kft.) (VfÉ. 7/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés csoporton belül (horizontális)	engedélyezve
36/2000	Total Fina SA (ELF Aquitaine SA) (VfÉ. 6/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
41/2000	GE Hungary Ipari és Kereskedelmi Rt. (Radiológia Gyártó és Szolgáltató Kft) (VfÉ. 7/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
46/2000	Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk AG. (Vereinigte Elektrizitätswerk Westfalen AG.) (VfÉ. 12/2000.)	23. § (1) a) összeolvadás (egyéb)	engedélyezve
49/2000	Compart SpA (Montedison SpA) (VfÉ. 11/2000.)	(egyéb)	nem engedélyköteles
58/2000	Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk AG. (Vereinigte Elektrizitätswerk Westfalen AG.) (VfÉ. 7/2000.)	(egyéb)	hivatalból, nem engedélyköteles
62/2000	Max Aicher GmbH & Co. (KOALFÉM TRANS Kohászati Alapanyag- Fémfeldolgozó és Forgalmazó Kft) (VfÉ. 11/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (vertikális)	engedélyezve
70/2000	MOL Rt (Slovnaft a.s) (VfÉ. 10/2000.)	23. § (1) b) közös irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
71/2000	MATÁVkábelTV Kft (SAT-ELIT 2000 Kft) (VfÉ. 9/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	hivatalból, engedélykerési határidő elmulasztás, bírság 200e Ft engedélyezve
72/2000	MATÁVkábelTV Kft (Esztergom Város Önkormányzata) (VfÉ. 9/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	hivatalból, engedélykerési határidő elmulasztás, bírság 150e Ft engedélyezve
73/2000	MATÁVkábelTV Kft (Wirepress Kft) (VfÉ. 9/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	engedélykerési határidő elmulasztás, bírság 100e Ft engedélyezve
74/2000	MATÁVkábelTV Kft (Tele Elektronika Kft) (VfÉ. 11/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	engedélykerési határidő elmulasztás, bírság 200e Ft engedélyezve
75/2000	Alstom SA (ABB Alstom Power NV) (VfÉ. 11/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve

Vj Szám	A közvetlen résztvevők	Az összefonódás típusa	A határozat
76/2000	Agrolinz Magyarország Vegyipari Kft. (Hydro Hungary Ipari és Ker. Kft) (VfÉ. 10/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	engedélyezve
78/2000	MATÁVKábelTV Kft (Délkábel Kft) (VfÉ. 9/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (horizontális)	hivatalból, engedélykéresi határidő elmulasztás, bírság 100e Ft engedélyezve
85/2000	TE GANZ Villamossági Kft (Ganz Ansaldo Rt, TEMM Tápiószelvi Elektro-Mechanikai Művek Rt.) (VfÉ. 9/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (vertikális)	engedélyezve
87/2000	Globus Konzervipari Rt. (Csabai Konzervgyár Rt) (VfÉ. 7/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
88/2000	Citibank Rt (ING Bank) (VfÉ. 7/2000.)	23. § (1) a) vállalkozás rész megszerzés (vertikális)	engedélyezve
89/2000	RWE Umwelt Services Hungary Környezetvédelmi Kft, ASA Hungária Holding Vagyonkezelő és Szolgáltató Kft (ASA+RWE Holding Kft) (nincs közzétéve)	(vertikális)	nem engedélyköteles
93/2000	MATÁVKábelTV Kft (Délkábel Kft) (VfÉ. 9/2000.)	23. § (1) a) beadvány (horizontális)	engedélyezve
105/2000	CONOPCO Inc. (Bestfoods Corporation) (nincs közzétéve)	23. § (1) b) irányításszerzés (egyéb)	engedélyezve
108/2000	Ford Motor Company (Land Rover Group Limited) (VfÉ. 11/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
109/2000	Compaigne de Saint-Gobain (Raab Karcher Bp. Tüzelő és Építőanyagkereskedelmi Rt) (VfÉ. 11/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (vertikális)	engedélyezve
110/2000	EFL Inc. (Kecskeméti Konzervgyár Rt) (VfÉ. 11/2000.)	(egyéb)	hivatalból, nem engedélyköteles
112/2000	Tateb & Lyle PLC (Amylum Europe N.V.) (VfÉ. 12/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
113/2000	BASF Antwerpen AG. (Cyanamid Hungary Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.) (VfÉ. 12/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
118/2000	Hutchinson SA (R.u.F. Verwaltungsgesellschaft mbH) (VfÉ. 12/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
122/2000	Deutsche Telekom AG (MagyarCom GmbH) (VfÉ. 11/2000.)	(egyéb)	nem engedélyköteles
123/2000	Metsa-Serla Oyj (Cofinec Petőfi Karton Csomagolóipari Kft, Cofinec Hungary Öntapadó-címke Gyártó Kft) (VfÉ. 12/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (vertikális)	engedélyezve
124/2000	AB Volvo (Renault Vehicules Industriels s.a. és Renault Vehicules Industriels Finance s.a.) (VfÉ. 1-2/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
130/2000	Magyar Fejlesztési Bank (Magyar Befektetési Rt) (VfÉ. 10/2000.)	(egyéb)	hivatalból, nem engedélyköteles

Vj Szám	A közvetlen résztvevők	Az összefonódás típusa	A határozat
132/2000	WPP Group plc. (Young & Rubicam Inc.) (VfÉ. 10/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
138/2000	Rubin Telekommunikationdienste GmbH (debis Systemhaus GmbH) (nincs közzétéve)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
139/2000	FINALIM III S. A. (Győri keksz Kft.) (nincs közzétéve)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
140/2000	Takarék Bróker Értékpapír Forgalmazó és Tanácsadó Rt (Rabobank Hungária Kereskedelmi Bank Rt) (VfÉ. 10/2000.)	(vertikális)	nem engedélyköteles
147/2000	Vodafone Group Plc., Vivendi S.A. és Canal+ S. A. (Vizzavi Ltd.) (nincs közzétéve)	(horizontális)	nem engedélyköteles
148/2000	Generál Electric Capital Corporation (Budapest Bank) (nincs közzétéve)	23. § (1) b) irányításszerzés (vertikális)	engedélyezve
155/2000	Deutsche Telekom AG (MagyarCom Szolgáltató Kft.) (VfÉ. 11/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés csoporton belül (egyéb)	engedélyezve
156/2000	Novartis AG.és Astra Zeneca PLC (Syngenta AG) (VfÉ. 1-2/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
159/2000	Hajdútej Tejipari Rt. (Mátratej Kft. és Jász-gyöngy Kft.) (VfÉ. 1- 2/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve
168/2000	PICK Szeged Szalámigyár és Húsüzem Rt. (Ceglédhús Húsipari és Kereskedelmi Kft.) (VfÉ. 1-2/2000.)	23. § (1) b) irányításszerzés (horizontális)	engedélyezve

11. Szünetelést követő ügyzáró határozatok 2000-ben

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	Az eljárás alá vont vállalkozás neve	A szünetel és ideje (hónap)	Utóvizsgálatot követő határozat
11.1. Fogyasztók tisztességtelen befolyásolása miatt indult ügyekben (Tptv. III. fejezet)				
82/1999	Fogyasztó megtévesztés esetén leszámított díj visszatérítésére csak akkor nyílik igény, ha a megtévesztés be is következett (VfÉ. 5/2000.)	Matáv Rt.	5	megszüntetés
183/1999	Utazási csekk olyan feltétellel történő árusítása, hogy annak elvesztése, illetve ellopása esetén az American Express pótolja azt és így az utas nem szenved kárt, megtévesztheti a fogyasztót (nincs közzétéve)	American Express Magyarország Kft.	3	megszüntetés
38/2000	Termékeit viszonyítási alappal nem meghatározott árengedménnyel reklámozza, amely magatartással a fogyasztókat vélelmezhetően megtévesztheti (nincs közzétéve)	Kicsák Bt.	1	megszüntetés

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	Az eljárás alá vont vállalkozás neve	A szünetel és ideje (hónap)	Utóvizsgálat követő határozat
39/2000	A vállalkozó termékeit viszonyítási alappal nem meghatározott árengedménnyel reklámozta, amely magatartással a fogyasztókat vélelmezhetően megtévesztette (nincs közzétéve)	Kuruczné Papp Andrea	1	megszüntetés
40/2000	Videokazetta termékét úgy árulja, hogy nincs rajta a vetítési idő, amely a szokásos műsoridőnél rövidebb (nincs közzétéve)	Studio Moderna TV Shop	1	megszüntetés
47/2000	A vállalkozással lízingszerződésbe kerülő ügyfelei részére nyújtott biztosítási szerződésekre vonatkozó tájékoztatói tevékenysége sértheti a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalmát (nincs közzétéve)	AON Magyarország Kft	3	megszüntetés
102/2000	„Verhetetlenül alacsony árak” szlogennel hirdet a Budapesti Piac számítógépes mellékletében (nincs közzétéve)	Lord Complex Kft.	1	megszüntetés
11.2. Versenykorlátozó megállapodás miatt indított ügyekben (Tpvt. IV. fejezet)				
111/1999	Nem minősül tiltott magatartásnak, ha a pénztárszövetségek általános teljes körű kötelező együttműködés helyett a szolgáltatások zavartalanosságát biztosító konkrét együttműködési feltételekben egyeznek meg a felek (VfÉ. 6/2000.)	6 pénztárszövetség ⁷⁶	6	megszüntetés
115/1999	Az Etikai Szabályzat sérti a reklám- és az árversenyt, valamint gátolhatja a vertikális kapcsolatok kiépítését (nincs közzétéve)	Szabadalmi Ügyvivői Kamara	6	megszüntetés
119/1999	Etikai szabályzatának néhány pontjában meghatározott feltételek és a hozzátartozó kamara által kiadott díjszabás együtt versenykorlátozó (nincs közzétéve)	Magyar Mérnöki Kamara	6	megszüntetés
134/1999	Etikai Kódexének egyes előírásai korlátozzák a reklámtevékenységeket, illetve versenykorlátozó hatásúak lehetnek (nincs közzétéve)	Magyar Gyógyszerész Kamara	1/2	megszüntetés
136/1999	Etikai Szabályzatának bizonyos pontjaiban meghatározott feltételek versenykorlátozóak, vagy olyan hatást fejthetnek ki, amely sérti a Tpvt előírásait (nincs közzétéve)	Magyar Építész Kamara	6	megszüntetés
175/1999	A Szövetség tiltja a az általa időszakonként közzétett díj minimumánál kisebb megbízási díj kérését, illetve annak elfogadását (nincs közzétéve)	Magyar Ingatlanszövetség	6	megszüntetés

⁷⁶ Magyar Pénztárszövetség, Általános Pénztárszövetség, Aranykaptár Pénztárszövetség, Nyugdíjasok Országos Szövetsége, Hazai Nyugdíjpénztárak Országos Szövetsége, Magyar Önkéntes Egészségpénztárak Szövetsége

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	Az eljárás alá vont vállalkozás neve	A szünetel és ideje (hónap)	Utóvizsgáló t követő határozat
11.3. Erőfölénnyel való visszaélés alapján indult ügyekben (Tpv. V. fejezet)				
175/1998	Jogutód tárgyalásba bevonása (VfÉ. 3/2000.)	Kábeltel Budapest Kft.	7	megszüntetés
23/1999	Gazdasági erőfölényben az ár akkor minősül túlzottan magasnak, ha meghaladja a vállalkozás gazdaságilag indokolt költségét és a befektetéssel arányban álló hozamot (VfÉ. 4/2000.)	Kábeltel-Elektra Kft.	6	megszüntetés
61/1999	Az irányító és az irányítás alá kerülő vállalkozás együttes piaci fellépése adott esetben a közös gazdasági erőfölény megállapítására ad alapot (VfÉ. 7/2000.)	MATÁVKábelTV Kft. és társai ⁷⁷	6	jogsértés megállapítása
62/1999	A kábeltelevíziós piacot jellemző nagymértékű műszaki átalakítás indokolhatja egyes költségeknek az infláció mértékénél nagyobb mérvű emelést (VfÉ. 5/2000.)	Kábelcom-Székesfehérvár Kft.	6	megszüntetés
65/1999	Az infláció mértékével növelt díj, mint számított díj és a ténylegesen érvényesített díj közötti jelentéktelen eltérés nem alkalmas a gazdasági erőfölénnyel történő visszaélés megállapítására (VfÉ. 3/2000.)	Konzum-Telekábel Kft.	6	megszüntetés
68/1999	A PR Trio Kft. árai és szerződési feltételei sérthetik a Tpv. erőfölénnyel való visszaélés tilalmáról szóló rendelkezéseit	PR Trio Kft	6	megszüntetés
78/1999	Nem jelent visszaélésszerű magatartást a hálózat-fejlesztési hozzájárulás felszámítása, ha a szolgáltató a fejlesztést teljes egészében saját beruházásából finanszírozza és a szolgáltatás díjában nem érvényesíti (VfÉ. 4/2000.)	Zelka Rt	6	megszüntetés
103/1999	Az olyan versenyt sértő szerződés kikötés, amellyel a jogosult nem élt, a versenyt csekély fokban veszélyezteti, ezért a jogsértés megállapítása mellőzhető (VfÉ. 3/2000.)	Kecskeméti Telemozi Kft.	3	megszüntetés
122/1999	A versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését eredményezi, ha az eljárás alá vont vállalkozás a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés megállapítására okot adó körülményeket a szünetelés ideje alatt megszüntette (VfÉ. 6/2000.)	Barcika-TV Kft.	6	megszüntetés

⁷⁷ Első Pesti Teleföntársaság, MATÁV Rt.

Vj szám	A jogsértő magatartás megnevezése	Az eljárás alá vont vállalkozás neve	A szünetel és ideje (hónap)	Utóvizsgálat követő határozat
125/1999	TIGÁZ a nem saját beruházásában megvalósuló gázelosztó vezetékek létesítése során a megállapodások, szerződéskötések kidolgozásával és a megépülő vezeték ingyenes tulajdonába adásának kikényszerítésével a gazdasági erőfölényével vélelmezhetően visszaélt (nincs közzétéve)	TIGÁZ Rt.	3	megszüntetés
144/1999	A vállalkozásnak – az eljárás szünetelését megalapozó – vállalása és az utóvizsgálat közötti időben a körülményekben bekövetkezett változásokra tekintettel kell a vállalat teljesítését megítélni (VfÉ. 10/2000.)	UPC Magyarország Kft. és Hajdú Kábelkom Kft	6	megszüntetés
198/1999	A programcsomag összetétel választási lehetőséget szűkítő módosítása, valamint az egyoldalú ármódosítás lehetőségének a kikötése erőfölénnyel való visszaélésre adhat okot (nincs közzétéve)	Nagyvilág Kft.	4	megszüntetés

A GVH egyéb tevékenységei és jellemzői

12. A GVH versenykultúra fejlesztésére irányuló tevékenysége 2000-ben

Sajtó híradások 2000-ben a GVH-ról		
	GVH-ról megjelent cikkek, írások száma országos napilapokban	121
	GVH-ról megjelent híradások szakmai, illetve gazdasági heti lapokban	153
	Az előző évi Parlamenti Beszámoló kapcsán megjelent híradások	11
	A versenytörvény módosítása kapcsán megjelent újságcikkek	11
A hivatal ismeretterjesztő tevékenysége		
	Iskolarendszerű oktatáskörében oktató munkatársak száma	4
	A hivatal közreműködésével megjelent kiadványok száma	2
	Különböző médiumoknak adott interjúk száma	23
	Szakmai publikációk száma	12
	Munkatársak által tartott szakmai előadások diákok számára	10
	Munkatársak előadásai szakmai közönség részére	30
	A hivatal által diákok számára kiírt pályázatra beérkezett munkák száma	21

13. A GVH anyagi helyzete

A 2000. évi előirányzatok alakulása ((intézményi költségvetés) eFt)

Kiemelt előirányzatok	Eredeti	Módosított	Tény
Személyi juttatások	282.200	292.936	287.269 <i>ebből jutalom:</i> 43.717
Munkaadókat terhelő járulékok	106.100	108.135	99.420
Dologi kiadás	79.900	76.046	75.632
Működési célú pénzeszköz átadás	47.200	49.700	49.700
Kölcsönnyújtás dolgozói lakásépítésre	-	900	900
Egyéb központi beruházás	-	-	-
Intézményi beruházások	35.200	48.677	31.542
Összes kiadás:	550.600	576.394	544.463
Működési bevételek	-	9.342	9.342
Működés céljából átvett pénzeszközök	-	-	-
Felhasznált bevételek	-	2.105	2.105
Kölcsön megtérülése	-	900	900
Támogatás	550.600	550.300	550.300
Pénzforgalom nélküli bevétel	-	13.747	13.747
Összes bevétel:	550.600	576.394	576.394

